

Պատրաստեցին՝
Հայր Վահան Վարդապետ Յովհաննէսեան
և
Կարպիս Սարկաւազ Մարթայեան

**Very Rev. Father Dr. Vahan Hovhannesian
and
Deacon Garbis Martayan**

Կ Ա Ն Ո Ն

G A N O N

THE ORDER OF

Աւագ Ուրբաթ Գիշերի

Avak Oorpat Keesheree

The Holy Friday Vigil

ԽԱԻԱՐՈՒՄ

KHAVAROOM

KHAVAROOM

Քինյ. Օրհնեալ Տէր մեր Յի - սուս Քրիստոս. ամէն:
(Ոտքի կանգնի)

Pr: Orhnyal Der Mer Heesoos Kreestos. Amen. (Vodkee gankneel)

Pr: Blessed be our Lord Jesus Christ. Amen. (Stand up)

Հայր մեր որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո: Եկես - ցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապա - գորդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտա - պանաց: Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն. Այլ փրկեա զմեզ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յա - լիսեանս. ամէն:

Hayr mer vor hergeens yes, soorp yegheetsee anoon ko. Yegestse arkayootyoon ko; yegheetseen gamk ko vorbes hergeens yev hergree. Uzhats mer hanabazort door mez aysor. Yev togh mez uzbardees mer; vorbes yev mek toghoomk merots bardabanats. Yev mee daneer uzmez ee por - tsootyooone; Ayl purgya uzmez ee chare. Zee ko e arkayootyoon yev zorootyoon yev park havidyanus; Amen.

Our Father, who art in haven, hallowed be Thy name; Thy kingdom come, Thy will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our bread; and forgive us our trespasses, as we forgive those who trasspassed against us; and lead us not into temptation; but deliver us from evil. For Thine is the kingdom and power and the glory for ever and ever. Amen.

Տէր, եթէ զըրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Der; yete uzshrtoons eem panas; peran eem yerkestse zorhnoo - tyoons ko.

O Lord, open you my lips, and my mouth shall show forth your praise.

Սրկ. Օրհնեալ է Աստուած:

Dn: Orhnyal e Asdvadz.

Dn: Blessed is God.

Քինյ. Տէր, եթէ զըրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Pr: Der; yete uzshrtoons eem panas; peran eem yerkestse zorhnootyoons ko.

Pr: O Lord, open you my lips, and my mouth shall show forth your praise.

Սրկ. Օրհնեալ է Աստուած:

Dn: Orhnyal e Asdvadz.

Dn: Blessed is God.

Քինյ. Օրհնեալ համագոյ եւ միասնական անբաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝ Հայր եւ Որդի եւ Հոգի սուրբ. այժմ եւ միշտ եւ յալիսեանս յալի - տենից. ամէն:

Pr: Orhnyal hamako yev mee - yasnagan anpajanelee soorp yerrortootyoonn, Hayr yev Vortee yev Hokee soorp; ayjum yev meeshd yev haveedyanus havee - deneets; Amen.

Pr: Blessed is the coexisting, one and unseperable Holy Trinity of the Father and the Son and the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

Արկ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեցումք ընկալ կեցո
եւ ողորմեա:

*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzDer aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբ -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից. ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyñ Surpo
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets. amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

ՍԱՂՄՈՍ 3

SAGHMOS 3

PSALM 3

Արկ. Տէ՛ր զի՛ր բազում եղեմ
նեղիչք իմ, եւ բազումք
յարեան ի վերայ իմ:

*Dn: Der zee pazoom yeghen
negheechk eem, yev pazoomk
haryan ee vera eem.*

Dn: Lord, how many are my
foes! Many are rising against me;

Բազումք ասեին զանձնէ
իմմէ, թէ չիք փրկութիւն
տրա առ Աստուած իւր:

*Pazoomk aseveen zantsne
eemme, te cheek purgootyoon
sora ar Asdvadz yoor.*

Many are saying of me, there is
no help for him in God

Այլ դու, Տէր, օգնական իմ
ես, փառք իմ եւ բարձրացու -
ցիչ զլիտոյ իմոյ:

*Ayl to, Der, oknagan eem yes,
park eem yev partsratsootseech
kulkho eemo.*

But You, O Lord, are a shield
about me, my glory and the lifter
of my head.

Զայնիւ իմով ես առ Տէր
կարդացի, եւ լուաւ ինձ ի
լեռնէ սրբոյ իւրմէ:

*Tsayneev eemov yes ar Der gar -
tatsi, yev luvav eents ee lerne
srpo yoorme.*

I cry aloud to the Lord, and
answers me from his holy hill.

Ես ննջեցի եւ ի քուն եղէ,
զարթեայ եւ տէր ընդունելի
իմ է:

*Yes nunchetsi yev ee koon yeghe,
zartya yev Der entoonelee eem
eh.*

I lie down and sleep; I wake
again, for the Lord sustains me.

Ոչ երկայց ես ի բիրաւոր
զօրաց նոցա, ոյք շուրջանակի
պատեալ պաշարեալ պահէին
զիս:

*Voch yergayts yes ee puravor
zorats notsa, vooyk shoorchana -
gee badyal basharyal baheyeen
zees.*

I am not afraid of ten thousands
of people who have set them -
selves against me round about.

Արի, տէր, եւ փրկեա զիս,
Աստուած իմ. զի դու հարեր
զամենեանս ոյք էին ընդ իս
թշնամութեամբ ի տարապար -
տուց, եւ զատամունս մեղա -
ւորաց փշրեցես:

*Ari, Der, yev prgya zeas, Asdvadz
eem; zee too harer zamenesyan
vooyk eyeen ent ees tushnamoo -
tyamp ee darabardoots, yev zada -
moonus meghavorats pshrestses.*

Arise O Lord! Deliver me, O my
God! For you dost smite all my
enemies on the cheek, your dost
break the teeth of the wicked.

Տեառնդ է փրկութիւն, ի վե - *Dyarnut e prgootyoon, ee vera* Deliverance belongs to the Lord;
րայ ժողովրդեան քն օրհնու - *joghovertyan ko orhnootyoon ko.* your blessing be upon your
թիւն քն: people!

Ողորմութեամբ քով սատակ - *Voghormootyamp kov sadagya* And in your steadfast love cut
եա ըզքշնամիս իմ, եւ կորո *uztshnamees eem, yev goro* off my enemies, and destroy all
զամենայն նեղիչս անձին *zamenayn negheechus antseen* my adversaries, for I am your
իմոյ, զի ես ծառայ քն եմ: *ee mo, zee yes dzara ko yem.* servant.

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ *Park Hor yev Vortvo yev Hok -* Glory to the Father and to the Son
Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ *vooyn Surpo; ayjum yev meeshd* and to the Holy Spirit; Now and
եւ յաւիտեանս յաւիտենից *yev havidyans havideneets amen.* always and unto the ages of ages.
ամէն: Amen.

ԵՐԳ **YERK** **HYMN**
Տեառն Ներսիսի Հայոց *Dyarun Nersesi Hayots* By Nersess the Catholicos of
Կաթողիկոսի ասացեալ *Gatogheegosee asatsyal ee* Armenians, said during the
ի պաշտաման գիշերոյ: *bashtaman keeshero.* night service.

Յիշեսցուք ի գիշերի զանուն *Heeshestsook ee kisheree zanoon* In the middle of the night we
քն Տէր: *ko Der.* shall remember your name, Lord.

Բըղխեսցեն սիրտք մեր զքան *Pughkhestsen seerdk mer uzpan* Our hearts shall utter good words,
բարի. եւ լեզուք մեր պատ - *paree; yev lezook mer badmes -* and our tongues shall tell of your
մեսցեն զգործս երկնաւոր *tsen yergnavor takavoreet.* works, heavenly king.

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ *Ee mech kisheri harootsyal* During the night, rising up, we
խոստովանեսցուք ըզքեզ Տէր: *khosdovanestsook uzkez Der.* shall confess to you Lord.

Ձաղօթս մեր տացուք քեզ Տէր *Zaghotus mer datsook kez Der ee* Our prayers we shall offer to you,
ի գաւիթս քն ի մէջ նոր *kaveetus ko ee mech nor Yeroo -* Lord, in your courtyard in the
Նրուսաղէմի: *saghemeet.* new Jerusalem.

Ի գիշերի համբարձցուք *Ee keecheri hampartsook uztse -* At night we shall lift up our
ըզձեռքս մեր սրբութեամբ առ *rus mer srpootyamp ar kez; Der.* hands in holiness toward you,
քեզ, Տէր: Lord.

Ի ձայն գոհութեան ամենայն *Ee tsayn kohootyan amenayn* Everybody, bless the Lord, with
հոգիք օրհնեցէք ըզՏէր: *hokik orhnetsek uzDer.* sounds of thanksgiving.

<p>Վ- Զարթիփ փառք իմ, գարթիփ. եւ եւ գարթեաց առաւօտուց. ալելուիա:</p>	<p>/c/- Zarteek park eem, zarteek; yev yes zartyats aravodoots; alelooya.</p>	<p>/c/ Arise my glories, arise! And I will arise in the morning, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ ընդ զըւարթունս, մանկունք վերինըն սիոնի. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek unt zuvartoons; man- goonk vereenun seeyonee; alelooya.</p>	<p>Arise with the angels, O children of Heavenly Sion, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ որդիք լուսոյ, ի յօրհնութիւն Հօրըն լուսոյ. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek vorteeek looso; ee horhnootyoon Horun looso; alelooya.</p>	<p>Arise, O children of light, to bless the Father of light, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ փրկեալք արեամբ, եւ տուք ըզփառքս փրկողին. Ալելուիա:</p>	<p>Zarteek purgyalk aryamp; yev dook uzparus purgogheen; alelooya.</p>	<p>Arise and give glory to the redeemer, you who have been redeemed by the blood, Alleluia.</p>
<p>Զարթիփ նոր ժողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek nor joghovoortk; nor yerks aryal norokogheen; ale- looya.</p>	<p>Arise, O new people, offer this new song to the renewer, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ հարսունք հոգւով. սպասեալք գալոյ սուրբ փե- սային. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek harsoonk hokvov; usbasyalk kalo soorp pesayeen; alelooya.</p>	<p>Arise, O spiritual brides, who await the coming of the holy bridegroom, alleluia</p>
<p>Զարթիփ վառեալք լուսով ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek varyalk loosov esd eemasdoon soorp goosanatsun; alelooya.</p>	<p>Arise lit with light, like the wise and holy virgins, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ պատրաստեցէք իւր լապտերաց զջերմ արտասուս. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek badrasdetsek yugh labderats uzcherm ardasoos; alelooya.</p>	<p>Arise, prepare the oil of your lamps, the sincere tears, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ եւ մի նընջէք, նըման յիմար կուսից նիրհէք. ալե- լուիա:</p>	<p>Zarteek yev mee nunchek; numan heemar gooseets neerhek; alelooya.</p>	<p>Arise, and do not sleep, like the foolish virgins, alleluia.</p>
<p>Զարթիփ երկիրպագցուք եւ արտասուօք գայս ասացուք. ալելուիա:</p>	<p>Zarteek yergeerbaktsook yev ardasvok zays asastsook; ale- looya.</p>	<p>Arise, worship and with tears say the following, alleluia.</p>
<p>Վ- Զարթիր ընդէր նընջես, Տէր մի մերժեր ըզմեզ իսպառ:</p>	<p>/c/- Zarteer unter nunches; Der mee merjer uzmez eesbar.</p>	<p>/c/ Arise! Why are you asleep? Lord, do not reject us entirely.</p>

Արի Տէր օգնեա մեզ. տացում անուանըդ քու՛մ ըզփառս:	<i>Aree Der oknya mez; datsook anvanut koom uzpars.</i>	Come, Lord, help us. We shall glorify your name.
Այժմ եւ յաւետ. Հօր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն. ամէն:	<i>Ayjum yev haved; Hor yev Vortvo yev Soorp Hokvooyin; amen.</i>	Now and forever, to the Father and the Son and to the Holy Spirit. Amen.
Վ–Զարթուցեալքս ի զբարմա- նէ գիշերային հանգրստենէ:	<i>/c/- Zartootsyalks ee uzpagma - ne kisherayeen hankusdene.</i>	/c/ We have awakened from a peaceful right sleep.
Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր Տէր մըխիթարութիւն եւ ի սփոփանս եկեղեցւոյ:	<i>Shnorestse mez martaser Der mukheetarootyoon yev ee uspo - panus yegeghetsvo.</i>	That the mankind-loving Lord, may grant us the compassion and consolation of the Church.
Ահիւ եւ դողութեամբ կաց - ցում ի յաղօթս:	<i>Aheev yev toghootyamp gatssook ee haghots.</i>	With fear and trembling we shall stand in prayer.
Եկեալ խոստովանեսցում ըզ - յանցանս:	<i>Yegyalkhosdovanestsook uzhan - tsans.</i>	Come, let us confess our sins.
Եւ զըսցում ի Քրիստոսէ զբա- ւութիւն եւ ըզմեծ գողորմու - թիւն:	<i>Yev kudtsook ee Kreesdose uzkavootyoon yev uzmedz zoghormootyoon.</i>	And receive forgiveness and great mercy from Christ.
Յաւիտեանս յաւիտենից ամէն. ալելուիա, ալելուիա:	<i>Havidyanus haveedeneets amen; alelooya; alelooya.</i>	Forever and ever. Amen. Alleluia; Alleluia.
Ամէն ալելուիա, ալելուիա, ալելուիա:	<i>Amen alelooya; alelooya; ale - looya.</i>	Amen. Alleluia; Alleluia; Alle - luia.

Ք Ա Ր Ո Ջ
(Ոստի կանգնիլ)

KARoz
(vodkee gankneel)

LITANY
(Stand up)

Սրկ. Զարթուցեալքս
ամենեքեան ի հանգրստենէ
քնոյ, զոր շնորհեսց մեզ
մարդասէրն Աստուած ի
մըխիթարութիւն եւ ի սփոփա-
նքս տրկարութեան մերում:
Եւ եկեալքս միաբան հոգե-
ւոր երգով ի փառաբանութիւն
եւ ի պատիւ ամենասուրբ
անուան Տեառն մերոյ եւ
փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:

*Dn: Zartootsyalks amenekyan
ee hanksdene kuno, zor shnorh -
yats mez martasern Asdvadz ee
mukheetarootyoon yev ee spo -
panus dugarootyan meroom.
Yev yegyalkus meeyapan hoke -
vor yerkov ee parapanootyoon
yev ee badeev amenasoorp
anvan Dyarun mero yev
purgcheen Heesoossee Krees -
dosee. Aheev yev toghoot -*

Dn: We have awakened from
the rest of the sleep, which the
mankind-loving God granted us
as a relaxation and comfort for
our weaknesses. And we have
come together with spiritual
songs to offer honor and glorify -
cation to the most holy name of
our Lord and Savior Jesus Christ.

Ահիւ եւ դողութեամբ կաց -
ցում յաղօթս առաջի նորա: Եւ
գոհացարում ըզմամնէ ի
գիշերային ժամուս յայսմիկ,
վասն իրաւանց եւ արդարու -
թեան նորա: Որ ընտրեաց
ըզմեզ ողորմութեամբն իւ -
րով. եւ շնորհեաց մեզ բերել
ըզմամնութիւն երկնային
հրեշտակացն ի փառաբանի -
չքս Տեառն Աստուծոյ ամե -
նեցուն եւ մեզ լինիլ: Եւ մեք
այսուհետեւ սրբելով զանձի -
նքս մեր ի խղնէ եւ ի չար
գոծոց: Համբարձում ըզձեռս
մեր ի սրբութիւն առանց բար -
կութեան եւ երկմտութեան:
Հաւատով խնդրեցում ի նմա -
նէ ըզփաութիւն եւ ըզթողու -
թիւն յանցանաց մերոց:
Խոստովան լինելով ըզգաղտ -
նիս սրտից մերոց ծածկագի -
տին Աստուծոյ: Որպէս զի
ընդունելով ըզպաղատանս
մեր աղօթիւք եւ բարեխօսու -
թեամբ ամենայն սրբոց:
Շնորհեցէ մեզ մարդասէրն
Աստուած կեալ առաքինու -
թեամբ՝ եւ անարատ վարով
ըստ կամաց նորա յայսմ աշ -
խարհիս: Եւ արժանաւոր լի -
նելով յաւիտեանական եւ երկ -
նային խորանացն: Զոր խոս -
տացաւ սիրելեաց իւրոց նըշ -
մարիտն Աստուած՝ Յիսուս
Քրիստոս. Տէր մեր կեցո եւ
ողորմեա:
Ժող. Կեցո Տէր:

Սրկ. Զմնացում զգիշերիս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝
հաւատով ի Տեառնէ խնդ -
րեցում:
Ժող. Շնորհեա Տէր:

*yamp gatstsook haghotos arachee
nora. Yev kohatsarook uznumane
ee keesherayeen jamoos hays -
meeg, vasn eeravants yev
artarootyan nora. Vor undryats
uzmez voghormootyamp yoorov;
yev shnorhyats mez perel
uznumanootyoon yergnayeem
hreshdagatsn ee parapaneechus
Dyarn Asdoodzo amenetsoon yev
mez leeneel. Yev mek aysoohedev
srpelov zantseenus mere e
khughje yev ee char kordzots.
Hampartsook uztsers mere e
surpootyoon arants pargootyan
yev yergmudootyan. Havadov
khuntrestsook ee numane
uzkavootyoon yev uztoghootyoon
hantsanats merots. Khosdovan
leenelov uzkaghdnees surdeets
merots dzadzgakeedeen
asdoodzo. Vorbes zee untoonelov
uzbaghadanus mer aghotyook
yev parekhosootyamp amenayn
srpots. Chnorhestse mez marta -
sern Asdvadz gyal arakeenoo -
tyamp yev anarad varook usd
gamats nora haysm ashkharhees.
Yev arjanavor leenelov
haveedenagan yev yergnayeem
khoranatsn. Zor khosdatsav
seerelyats yoorots jushmareedn
asdvadz heesoos kreesdos; der
mer getso yev voghormya.*

All: *Getso Der.*

Dn: *Uzmunatsvadz kisherees
khakhaghootyamp antsootsanel
havadov ee Dyarne khntrestsook.
All: Shunorhya Der.*

With fear and tremble stand in
prayer in His presence. And give
thanks to Him at this hour of
night, for his rights and
righteousness, who has chosen us
through His mercy, and granted
us to carry the likeness of the
heavenly angels, the worshippers
of the Lord God. Henceforth,
having purified ourselves from
guilt and civil works, let us lift up
our hands in holiness without
anger or doubt. In faith, let us
request of Him the forgiveness
and expiation of our sins, confes -
sing the secrets of our hearts to
the secret-knowing God. So that,
accepting our beseechments,
through the prayers and inter -
cessions of all the saints, God
may grant us to live virtuously
and act immaculately according
to His will in this world. And to
become worthy of the heavenly
and eternal altars, which the true
God, Jesus Christ, promised His
loved ones. Our Lord save us and
have mercy upon us.

All: Save us, O Lord.

Dn: That we may pass the
remainder of this night in peace,
with faith let us ask of the Lord.
All: Grant, O Lord.

Արկ. Զիրեշտակ խաղաղու -
թեան պահապան անձանց
մերոց՝ ի Տեառնէ խընդրես -
ցուի:

Ժող. Շնորհեսա Տէր:

*Dn: Uzhreshdag khaghaghoo -
tyan bahaban antsants merots ee
dyarne khuntrestsook.*

All: Shunorhya Der

Dn: For the angel of peace to
guard our souls, let us ask of the
Lord.

All: Grant, O Lord.

Արկ. Զփաութիւն եւ ըզթո -
ղութիւն յանցանաց մերոց ի
տեառնէ խնդրեսցուի:

Ժող. Շնորհեսա Տէր:

*Dn: Uzkavootyoon yev uzto -
ghootyoon hantsanats merots ee
dyarne khuntrestsook.*

All: Shunorhya Der.

Dn: The forgiveness and the
remission of our transgressions,
let us ask of the Lord.

All: Grant, O Lord.

Արկ. Զսրբոյ խաչին մեծ եւ
կարող զօրութիւնն յօգնութիւն
անձանց մերոց՝ ի Տեառնէ
խնդրեսցուի:

Ժող. Շնորհեսա Տէր:

*Dn: Uzsrpo khacheen medz yev
garogh zorootyoonn hoknootyoon
antsants merots ee dyarne
khuntrestsook.*

All: Shunorhya Der.

Dn: The great and mighty
power of the holy Cross to help
our souls, let us ask of the Lord.

All: Grant, O Lord.

Արկ. Եւ եւս միաբան վասն
նշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս
մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուի:

Ժող. Տէր ողորմեսա:

*Dn: Yev yevs meeyapan vasun
jushmareed yev soorp havadooys
mero uzder aghachestsook.*

All: Der voghormya.

Dn: Again in unison for our
true and holy faith, let us beseech
the Lord.

All: Lord, have mercy.

Արկ. Զանձինըս մեր եւ ըզ -
միմեանըս Տեառնն Աստուծոյ
ամենակալին յանձն արաս -
ցուի:

Ժող. Քեզ Տեառնդ յանձն
եղիցուի:

*Dn: Zantseens mer yev
uzmeemyanus dyarn asdoodzo
amenagaleen hantsun arastsook.*

*All: Kez Dyarnt hantsun ye -
gheetsook.*

Dn: Let us commit ourselves
and one another to the almighty
Lord God.

All: To you O Lord, we commit
ourselves.

Արկ. Ողորմեաց մեզ, Տէր
Աստուած մեր, ըստ մեծի
ողորմութեան քու. ասաս -
ցուի ամենեքեան միաբանու -
թեամբ:

Ժող. Տէր ողորմեսա. Տէր
ողորմեսա. Տէր ողորմեսա:

*Dn: Voghormyats mez, Der
Asdvadz mer, esd medzee
voghormootyan koom; asastsook
amenekyan meeyapanootyamp.*

*All: Der voghormya; Der vo -
ghormya; Der voghormya.*

Dn: Have mercy upon us, O
Lord our God, according to
Your great mercy. Let us all
say in unison

All: Lord, have mercy; Lord,
have mercy; Lord, have mercy.

Ե Ր Գ

YERK

PRAYER SONG

Առաւօտ լուսոյ. արեգակն
արդար. առ իս լոյս ծագես:
Բըղխումն ի հօրէ. բըղխես ի
հոգւոյս. բան քեզ ի հանոյս:

*Aravod looso; arekagn artar;
ar ees looys dzakya. Pukhoomn
ee hore; pughkhya ee hok -
vooy; pan kezee hajooy.*

O Morning of light, Righteous
Sun, shed on me your light.
Eminating from the Father,
eminate from my soul, words
pleasing to You.

Գանձոյ ողորմութեան. գան -
ձիդ ծածկելոյ. գրտոյ զիս
արա: Դուռն ողորմութեան.
դաւանողիս բաց. դասեցո
վերնոցն:

*Kantst voghormootyan; kantseet
dzadzgelo; kudogh zees ara.
Toorn voghormootyan; tavano -
ghees pats; tasetso vernotsn.*

Treasure of mercy, of the hidden
treasury, make me a finder. The
door of mercy, you open for me;
Rank me with the angels.

Երբեակ միութիւն. եղելոց
խնամող. եւ ինձ ողորմեա:
Զարթիր, Տէր, յօգնել. գարթո
ըզբմբեալս. գուարթնոց նը -
մանիլ:

*Yeryag meeyootyoon; yeghelots
khunamogh; yev eents voghorm -
ya. Zarteer, Der, hoknel; zarto
uztmryals; zvarntots numaneel.*

Triune unity, provider of all, have
mercy on me. Lord, arise to help;
make me, the benumbed, awake
like angels.

Էդ Հայր անըսկիզբն. էակից
Որդի. է միշտ Սուրբ Հոգի:
Ընկալ զիս գրթած. ընկալ
ողորմած. ընկալ մարդասէր:

*Et Hayr anusgeezpun; Eyageets
Vortee; e meeshd Soorp Hokee.
Engal zees kutadz; engal
voghormadz; engal martaser.*

Father eternal, consubstantial son,
immortal holyspirit Receive me
Compassionate One; Receive, me
Merciful; O lover of mankind.

Թագաւոր փառաց. թողու -
թեանց տըւող. թող ինձ ըզ -
յանցանս: Ժողովող բարեաց.
Ժողովեա եւ զիս. ժողովս
անդրանկաց:

*Takavor parats; toghootyants
duvogh; togh eents uzshantsans.
joghovogh paryats; joghovya
yev zees; joghovs antrangats.*

King of glories, distributor of
forgiveness, forgive my offence.
Gatherer of the good, gather me,
as well, in the company of the
saints.

Ի քէն Տէր հայցեմ. ի մար -
դասիրէդ. ինձ բըժշկութիւն:
Լեր կեանք մեռելոյս. լոյս
խաւարելոյս. լուծանող
ցաւոյս:

*Ee ken Der haytsem; ee marta -
seeret; eents pujshgootyoon. Ler
gyank mereloos; loos khava -
reloos; loodzanogh tsavooys.*

I implore You, Lord, who love
mankind, grant health to my soul.
You be life for my dying self,
light to my darkness, and
dispeller of my pains.

Խորհրդոց գիտող. խաւարիս
շնորհեա. խորհուրդ լուսա -
ւոր: Ծընունդ Հօր ծոցոյ.
ծածկելոյս ստուերաւ. ծագեա
լոյս փառաց:

*Khorhrtots keedogh; khavarees
shunorhya; khorhoort loosavor.
Dzenoont Hor dzotso; dzadzge -
loos usdverav; dzakya loos
parats.*

Knower of counsels, to my
darkness, grant enlightened
thoughts. Born of the bosom of
the Father, on my sombrous soul,
shed your glorious light.

Կենարար փրկիչ. կեցո ըզ -
մեռեալս. կանգնեա զգըլոր -
եալս: Հաստեա հաւատով.
հաստատեա յուսով. հիմնեցո
սիրով:

*Genarar purgeech; getso
uzmeryals; ganknya uzkuloryals.
Hasdya havadov; hasdadya
hoosov; heemnetso seerov.*

Life-giving Savior, save my dead
self, lift me the fallen. Ground me
in the faith, make me firm in
hope, establish me in love.

Զայնիւս աղաչեմ. ձեռոքս
պաղատիմ. ձիր բարեաց
շնորհեա: Ղամբարամբ լու -
սոյ. դեկավար նարտար. դող -
եալս ամբացո:

*Tsayneev aghachem; tseroks
baghadeem; tseer paryats
shunorhya. Ghamparamp looso;
ghegavar jardar; ghoghyalus
amratso.*

With my voice I ask, with my
hands I beg, grant me the gift of
goodness. With your brilliant
lamp, O skillful pilot, hearten this
coward.

Ճառագայթ փառաց. ցանա -
պարհ ինձ ցոյց. նեպել ի յեր -
կիևս: Միածինըդ հօր. մոյծ
զիս յառագաստ. մաքուր
հարսանեայց:

*Jarakayt parats; janabar eents
tsooyts; jebel ee hergeens.
Meeyadzeenut hor; mooydz zeets
harakasd; makoor harsanyayts.*

O Glorious ray, show me the
straight way, to make haste to
heaven. Only son of the Father,
head me to enter the pure nuptial
feast.

Յորժամ գաս փառօք. յահա -
գին աւուրն. յիշեա զիս Քրիս -
տոս: Նորոգող հնութեանց.
նորոգեա եւ զիս. նորոգ զար -
դարեա:

*Horjam kas parok; hahakeen
avoorun; heeshya zeets Kreesdos.
Norokogh hunootyants; norokya
yev zeets; norok zartarya.*

When you come with glory, on
the fearful day, remember me O
Christ. Renewer of the old, renew
me as well, adorn me afresh.

Շնորհատու բարեաց. շնորհ -
եա զքաւութիւն. շնորհեա
զթողութիւն: Ուրախացո Տէր.
ոգույս փրկութեամբ. ոյր
վասն եմ ի սուգ:

*Shnorhadoo paryats; shunorhya
uzkavootyoon; shunorhya uzto -
ghootyoon. Oorakhatso Der;
vokvooyts purgootyamp; vooyr
vasun yem ee sook.*

Giver of good things, grant
expiation; grant forgiveness.
Make me rejoice, Lord, in the
salvation of my soul, for which I
sorrow.

Չար մըշակողին. չար սեր -
մանց նորին. չորացո զպը -
տուղն: Պարգեւիչ բարեաց.
պարգեւեա իմոց. պարտեացս
թողութիւն:

*Char mushagogheen; char ser -
mants Noreen; choratso uzbu -
dooghn. Barkevich paryats;
barkevya eemots; bardyatsus
toghootyoon.*

Wither the fruits of the evil sower
and of his evil seeds, O Lord.
Giver of good things, grant me
remission, of my debts.

Չուր շնորհեա աչացս. շերմ
հեղուկ զարտօսր. շընջել
ըզյանցանս: Ռեսինդ քաղցու.
ոսմ հոգույս արբո. ոսհ ցոյց
ինձ լուսոյ:

*Choor shunorhya achatus;
cherm heghool zardosr; chenchel
uzhantsanus. Redeenut kaghtsoo;
ram hokvooyts arpo; rah tsooyts
eents looso.*

Grant tears to my eyes, to weep
fervently, and wash off my sins.
Of your sweet resin, make my
poor soul drink, lead me to your
light.

Սէր անուն Յիսուս. սիրով քով
նմլեա. սիրտ իմ քարեղէն:
Վասըն գըթութեան. վասն
ողորմութեան. վերստին
կեցո:

*Ser anoon Heesoos; seerov kov
jumlya; seerd eem kareghen.
Vasun kutootyans; vasun voghor -
mootyans; verusdeen getso.*

Jesus, love by name, with your
love crush my cold stony heart.
With your mercy and compassion
make me live again.

Տենչալուոյդ տեսեաւր. տուր
ինձ յագեմալ. Տէր Յիսուս
Քրիստոս: Բարունդ երկնա -
տր. բոտեա զաշակերտս.
բամից երկնայնոց:

*Denchalvooyt deslyamp; door
eents hakenal; Der Heesoos
Kreesdos. Rapoonut yergnavor;
rodyas zashagerdus; rameets
yergnaynots.*

Of your desireful view assuage
my desire, Lord Jesus Christ.
Heavenly teacher join us your
disciple, to the celestial bands.

Ցօղ արեան քո, Տէր. ցօղեա
ի հոգիս. ցընծացէ անձն իմ:
Իիւծեալըս մեղօք. իիւծեալ
աղաչեմ. իւսել ինձ բարիս:

*Tsogh Aryan ko, Der; tsoghya ee
hokees; tsundzastse antsuneem.
Yoodzyalus meghok; yoodzyal
aghachem; yoosel eents parees.*

With your blood, Lord, bedew
my soul, that I may rejoice.
Languishing in sin, wearily I beg,
make me do good.

Փրկիչ բուրից. փութա զիս
փրկել. փորձութեանց մե-
ղաց: Քաւիչ յանձանաց.
Ֆաւեա զօրհնարանս. քեզ
երգել ըզփառս:

Արքուհոյ Աստուածածնին
բարեխօսութեամբ, յիշեա,
Տէր, եւ ողորմեա:

Ա.Ղ.ՕԹ.Ք

(Ուտի կանգնիլ)

Քինյ. Զքէն գոհանամք, տէր
Աստուած մեր, որ շնորհեցեր
մեզ հանգիստ քնոյ խաղա-
ղութեամբ: Եւ զարթուցեալ
ժամանեցուցեր զմեզ կանխել
յերկրպագութիւն ահաւոր եւ
փառաւորեալ անուանդ քոյ
արքոյ: Տուր մեզ, Տէր, աղա-
չեմք զքեզ, զմնացուած գի-
շերիս խաղաղութեամբ ան-
ցուցանել. եւ զամենայն ժա-
մանակս կենաց պանդխտու-
թեան մերոյ, երկիւղիւղ քո
ամբարցո եւ պահեա: Որպէս
զի զգուշութեամբ եւ անարատ
վարով կրօնաւորեալք յայսմ
աշխարհիս, ժամանեցուք
յանքոյք եւ ի խաղաղ մաւա-
հանգիստ յաւիտեանական ի
կեանսդ: Շնորհոք եւ մարդա-
սիրութեամբ Տեառն մերոյ եւ
փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Ընդ որում քեզ Հօր եւ Հոգւոյդ
Արքոյ վայելէ փառք իշխանու-
թիւն եւ պատիւ. այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քոյ:

Աստուծոյ երկիրպագեցուք:

Առաջի քո Տէր:

*Purgeech poloreets; poota zees
prgel; portsootyants meghats.
Kaveech hantsanats; kavya
zorhnapanus; kez yerkel uzparus.*

*Surpohvo Asdvadzadzneen
parekhosootyamp. Heeshya, Der,
yev voghormya.*

AGHOTK

(Vodkee gankneel)

*Pr: Uzken kohanamk, der Asd-
vadz mer, vor shunorhetser mez
hankeesd kuno khaghaghoot-
yamp. Yev zartootsyal jamane-
tsootser uzkez gankhel hergurba-
kootyoon ahavor yev paravoryal
anvanut koom surpo. Door mez,
Der, aghachemk uzkez, uzmnats-
vadz kisherees khaghaghootyamp
antsootsanel; yev zamenayn
jamanaks genats bantkhdootyann
mero, yergyoogheevut ko amratso
yev bahya. Vorbes zee uzko-
shootyamp yev anarad varook
gronavoryalk haysm ashkhar-
hees, jamanestsook hankooyt yev
ee khaghagh navahankeesd
haveedenagan ee gyansut. Shu-
norhok yev martaseerootyamp
dyarun mero yev prgcheen Hee-
soosee Kreesdosee. Ent voroom
kez hor yev hokvooyt surpo
vayeled park eeshkhanootyoon yev
badeev; ayjum yev meeshd yev
haveedyanus haveedeneets;
amen.*

Khaghaghootyoon amenetsoon.

Yev unt hokvooyt koom.

Asdoodzo yergeerbakeestsook.

Arachee ko der.

Savior of all, make haste to
rescue me from the temptations
of sin. Expiator of sins, purge me,
that I may sing glory to you.

Through the intercession of the
holy mother of God .Remember,
Lord, and have mercy.

PRAYER

(Stand up)

*Pr: We give thanks to you, Lord
our God, for having granted us
the peace of a resting sleep.
Having woke up we precede to
worship your awful and glorified
holy name. Give us, Lord, we be-
seech you, to pass the remainder
of the night in peace. During all
the time of our life in refuge,
protect and keep us firm in your
fear. So that, living a careful and
blameless religious life, in this
world, we may reach the port of
eternal life, by the grace and love
of our Lord and savior Jesus
Christ. With whom to you, O
Father and Holy Spirit is befitting
glory, dominion and honor. Now
and always and unto the ages of
ages. Amen.*

Peace unto all.

- And with your spirit.

Let us bow down unto God.

- Before you, O Lord.

Նայեաց, Տէր բարերար, նորմութեամբ քով յերկր - պագուս եւ ի փառաբանի - չս անուանդ քով սրբոյ: Տէր գորութեանց, խաղաղաց գանձինս մեր յամենայն սա - տանայական խոռվութեանց եւ յաշխարհական գրօսանաց: Զհրեշտակ խաղաղութեան քո առաքեա առ մեզ. որ եկեալ պահեսցէ գմեզ անխոռվս ի տուէ եւ ի գիշերի, յարթնու - թեան եւ ի հանգրստեան մե - քում: Որպէս զի բարեպաշ - տութեամբ եւ արժանաւորա - պէս քեզ Տեառնդ ծառայելով ի կեանս յայտնիկ, ժամա - նեսցուք յաւիտեանական երկ - նից արքայութեան քոյ. զոր պատրաստեսցեր ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց: Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառա - տրեսցուք զՀայր եւ զՈրդի եւ զՍուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Ալէլուիա. ալէլուիա:

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԴԶ

(Սաղմոս 146. 1-6 եւ 147. 12-20)

Օրհնեա, անձն իմ, ըզՏէր. օրհնեսցից ըզՏէր ի կեանս իմ. ալէլուիա. սաղմոս սասցից Աստուծոյ իմոյ՝ մինչեւ եմ ես. ալէլուիա:

Մի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան, զի ոչ քո փրկու - թիւն ի նոսա. ալէլուիա:

Nayats, der parerar, voghor - mootyamp kov hergrbakoos yev ee parapaneechus anvanut koom surpo. Der zorootyants, khagha - ghatso zantseenus mer hamenayn sadanayagan khrovootyants, khaghatso zantseenus mer hame - nayn sadanayagan khurovoot - yants yev hashkharhagan uzpo - sanats. Uzhreshdak khagha - ghoot yan ko arakya ar mez; vor yegyal bahestse uzmez ankhrovs ee duve yev ee keesheree, hart - nootyans yev ee hankusdyan me - room. Vorbes zee parebashdoo - tyamp yev arjanavorabes kez dyarnt dzarayelov ee gyanus haysoseeg, jamanestsook havee - denagan yergneets arkayootyan ko; zor badrasdetser ee usgzpane ashkharhee surpots kots. Yev ent noseen kohanalov paravorestsook uzHayr yev zOrtee yev uzSoorp Hokeet, ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets.

Orhnyal Der Mer Heesoos Kreestos. Amen.

Alelooya; alelooya.

GANONAKLOOKH

(Saghmos 146, 1-6 & 147, 12-20)

Orhnya, antsn eem, uzDer; orh - netseets uzDer ee gyanus eem; alelooya; saghmos asatseets asdoodzo eemo meenchev yem yes; alelooya.

Mee hoosayk heeshkhans hortees martgan; zee voch ko prgootyoon ee nosa; alelooya.

Look with your mercy, O beneficent Lord, upon those who worship and praise your holy Name. Almighty Lord, keep us in peace from the troubles and worldly temptations of Satan. Send your angel of peace to us, so that, coming, it may protect us from troubles in morning and night, during our rest or awake. So that, through our servitude and worship to you, we may reach your heavenly eternal kingdom, which you have prepared from the beginning for your saints in this world. And with them, giving thanks to you, we glorify the Father and the Son and the Holy Spirit. Now and always and unto the ages. Amen.

Blessed be our Lord Jesus Christ. Amen.

Alleluia, alleluia

Psalms 146:1-6 and 147:12-20

(Orhnya antzn im uzder)

Praise the Lord, O my soul! I will praise the Lord as I live. Alleluia. I will sing praises to my God while I have being. Alleluia.

Put not your trust in princes, in a son of man, in whom there is no help. Alleluia.

<p>Ելցէ հոգի ի նոցանէ՛ եւ դարձ- ցին անդրէն ի հող, եւ յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա. Ելելուիա:</p>	<p><i>Yeltse hokee ee notsane yev tartstseen antren ee hogh; yev haynum avoor goreetsen ame- nayn khorhoortk notsa; alelooya.</i></p>	<p>When his breath departs he returns to this earth; on that every day his plans perish. Alleluia.</p>
<p>Երանի ազգի՛ որոյ Տէր Աստ - ուած Յակոբայ օգնական է նմա, եւ յոյս նորա ի Տէր Աստուած է. Ելելուիա:</p>	<p><i>Yeranee azkee voro Der Asdvadz Hagopa oknagan e numa; yev nora ee Der asdvadz e; alelooya.</i></p>	<p>Happy is he whose help is God of Jacob, whose hope is in the Lord his God. Alleluia.</p>
<p>Ո արար գերկինս եւ գերկիր, գծով եւ գամենայն որ է ի նոսա. Ելելուիա:</p>	<p><i>Vo arar zergeenus yev zergeer; uzdzov yev zamenayn vor e ee nosa; alelooya.</i></p>	<p>Who made heaven and earth, the, and all that is in them; who keeps faith for ever; Alleluia.</p>
<p>Ո պահէ զնշմարտութիւն յաւիտեան, եւ առնէ իրաւունս գրկելոց. Ելելուիա:</p>	<p><i>Vo bahe uzjshmardootyoon haveedyan; yev arne eeravoons zurgelots; alelooya.</i></p>	<p>Who keeps faith for ever; who executes justice for the oppres- sed; Alleluia.</p>
<p>Վ- Գովեա Երուսաղէմ ըգՏէր. Ելելուիա:</p>	<p><i>/c/- Kovya Yeroosaghem uzDer, alelooya.</i></p>	<p>/c/- Praise the Lord, O Jerusalem! Alleluia.</p>
<p>Եւ օրհնեա զԱստուած քո, Սիոն. Ելելուիա:</p>	<p><i>Yev orhnya zAsdvadz ko; seeyon; alelooya.</i></p>	<p>Praise your God, O Zion! Alleluia.</p>
<p>Զի զօրացոյց զնիզս դրանց քոց, եւ օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ. Ելելուիա:</p>	<p><i>Zee zoratsooyts uzneeks trants kots; yev orhnyats zortees ko ee kez; alelooya.</i></p>	<p>For the strengthens the bars of your gates; he blesses your sons within you. Alleluia.</p>
<p>Ո եղ զսահմանս քո ի խաղա - ղութիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ լըցոյց ըգքեգ. Ելելուիա:</p>	<p><i>Vo yet uzsahmanus ko ee kha- ghaghootyoon; barardootyamp tsoreno lutsooyts uzkez; alelooya.</i></p>	<p>He makes peace in your borders; he fills you with the finest of the wheat; Alleluia.</p>
<p>Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա. Ելելուիա:</p>	<p><i>Arake uzpan yoor hergeer; vagh- vagh entanan badkamk nora; alelooya.</i></p>	<p>He sends forth his command in the earth; his word runs swiftly. Alleluia.</p>
<p>Դնէ զգինն որպէս զսար, եւ զմեգ որպէս փոշի ցանեաց. Ելելուիա:</p>	<p><i>Tune uztsyoon vorbes zasn; yev uzmek vorbes poshee tsanyats; alelooya.</i></p>	<p>He gives snow like wool; he scatters hour frost like ashes. Alleluia.</p>
<p>Արկանէ զսառն որպէս պա - տասս, առաջի ցըրտոյ նորա ո կարէ կալ. Ելելուիա:</p>	<p><i>Argane uzsarn vorbes badars; arachee tsurdo nora vo gare gal; alelooya.</i></p>	<p>He casts forth his ice like mor- sels; who can stand before his cold. Alleluia.</p>

Առաքել գրան իւր եւ հալէ գն-
սա, շնչեցեցն հողմք եւ գնաս -
ցեցն ջուրք. ալելուիա:

*Arake uzpan yoor yev hale
uznosa; shunchestsen hoghmk yev
kunastsen choork; alelooya.*

He sends forth his word, and
melts them; he makes his wind
blow, and the waters flow.
Alleluia.

Պատնէ գրան իւր Յակոբայ,
գարդարութիւն եւ զիրաւունս
Իսրայելի. ալելուիա:

*Badme uzpan yoor Hagopa;
zartarootyoon yev zeeravoons
israyelee; alelooya.*

He declares his word to Jacob, his
statues and ordinances to Israel.
Alleluia.

Ոչ այսպէս արար ամենայն
ազգաց Տէր, եւ գղատաս -
տանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա.
ալելուիա:

*Voch aysbes arar amenayn azkats
Der; yev uztadasdanus yoor voch
haydnyats notsa; alelooya.*

He has not dealt thus with any
other nation; they do not know
his ordinances. Alleluia.

Փառք Հօր եւ Որդոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ
եւ յաիտեանս յաիտեանից
ամէն. ալելուիա:

*Park Hor yev Vortvo yev
Hokvooyn Srpo; ayjm yev meeshd
yev haveedyans haveedeneets
amen; alelooya.*

Glory to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit; Now and
always and unto the ages of ages.
Amen.

ՀԵՏԵՒԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

HEDEVAG SHARAGAN

HYMN (Hedevag Sharagan- "Aysor ee gadaroomn")

Այսօր ի կատարումն Աստ -
ուածային ընթրեաց նոր
ուխտի նշմարտութեան քո, ի
վերնատունըն խորհրդոյ տա -
րամերժեալ Յուդաս ի հօտէն
փոքու. ուստի եւ դու գառն
Աստուծոյ դիմեալ կամաւ ի
մահ խաչին առ ի բառնալ
ըզմեղս աշխարհի. վասն որոյ
խնայեա ի մեզ Քրիստոս
կամաւոր քո չարչարանօք:

*Aysor ee gadaroomn Asdvadza -
yeen entryats nor ookhdee jush -
mardootyan ko; ee vernadoonun
khorhurto daramerjyal Hootas
ee pokoo; oosdee yev too karn
Asdoodzo teemyal gamav ee mah
khacheen aree parnal uzmeghus
ashkharhee; vasn oro khunaya
ee mez Kreesdos gamavor
ko charcharanok.*

Today, at the conclusion of your
Divine Supper of the truth of the
new covenant, in the mystical
upper chamber, Judas was rejec -
ted from your small group of
followers. While you, O Lamb of
God, willingly confronted the
death of the cross to lift up the
sins of the world. Therefore, save
us, O Christ, through your volun -
tary suffering.

Այսօր որ ի հրեղեն գորաց
երկնից միշտ փառաբանեալ
երկրպագիս բանդ, աղօթէիր
առ Հայր մարմնով ընկալեալ
ընդ Հօր ըզքո վասն իմ
գաղատանս. ուստի կամաւ
կրելով գերկիւղ ի հրեշտակաց
գորանայիր գորացուցիչդ
երկնաւորաց եւ երկրաւորաց.

*Aysor vor ee hureghen zorats
yergneets meeshd parapanyal
yergurbakees pant; aghoteyeer
ar Hayr marmnov engalyal ent
Hor uzko vasun eem uzbagha -
dans; oosdee gamav grelov
zergyoogh ee hreshdagats
zoranayeer zoratsootseechut
yergnavorats yev yergnavorats;*

Today, O Word who have always
been worshipfully praised by the
fiery powers in heaven, you were
praying in flesh to the Father,
being received by the Father,
your begging on my behalf. Wil -
lingly accepting the fear, being
strengthened by the angels, you
who strengthen the heavenly and

վասն որոյ խնայեա ի մեզ
Քրիստոս կամաւոր քն չարչա-
րանօք:

*vasun oro khunaya ee mez
Kreesdos gamavor ko
charcharanok.*

earthly beings. Therefore, save
us, O Christ, through your volun-
tary suffering.

Այսօր յառաջ նըշանակեալ
հրամանըն քն կատարիւր
աշակերտաց դասն. քանզի
գեոյիւրդ քաջ հարեալ ցըր-
ուեցաւ հօտն ըստ մարգարէ-
ին. որ եւ կապեցար անկա-
պելիդ ի յԱննայէ եւ ի Կայի-
ափայ դատապարտեալ. ի
ծառայէ ապտակեցար եւ նա-
խատանաց թուք կերպարա-
նըդ Հօր ընկալար. վասն որոյ
խնայեա ի մեզ Քրիստոս
կամաւոր քն չարչարանօք:

*Aysor harach nushanagyal hra-
manun ko gadaryoor ashagerdats
tasun; kanzee uzhoeevut kach
haryal tsurvetsav hodeen esd
markareyeen; vor yev gabetsar
angabeleet ee hAnnaye yev ee
Gayeeyapa tadabardyal; ee dza-
raye abdagersar yev nakhadanats
took gerbaranut hor engalar;
vasn oro khunaya ee mez Krees-
dos gamavor ko charcharanok.*

Today, your apostles fulfilled the
foretold command. For, the
courageous shepherd was stricken
and the sheep scattered,
According to the prophet. You,
who cannot be tied, were tied and
tried by Annas and Caiaphas.
You were slapped by a servant
and on your Fatherly image
received the spit of the those
who were insulting you.
Therefore, save us, O Christ,
through your voluntary suffering.

Այսօր ըզվեմըն հաւատոյ
շարժեալ փորձողին խարեու-
թեան մարտ, առ ի քէն թողա-
ցուցեալ ըզմարդկային տըկա-
րութիւնս յանդիմանելով, եւ
առ յոյս դարձի մեղաւորաց.
որ դառնապէս արտասուե-
լովն ընկալաւ ի քէն երիւք
հարցմամբ սիրոյն գերից ու-
րացութեանցն ըզբըժըշկու-
թիւն. ընդ նըմին բըժըշկեա
ըզմեզ Քրիստոս եւ շնորհեա
մեզ արտասուս ապաշխա-
րութեան:

*Aysor uzvemun havado sharjyal
portsogheen khapeootyan mard,
ar ee ken toghatsootsyal uzmart-
gayeen degarootyoons hanteema-
nelov, yev ar looys tartsee me-
ghavorats; vor tarnabes ardas-
velovn engalav ee ken yeryuk
hartsmamp seerooyne zereets
ooratsootyantsn uzpujungootyoon;
unt numeen pejshgya ezmez
kreesdos yev shunorhya mez
ardasoos abashkharootyan.*

Today, the cornerstone of faith,
having been shaken by the betra-
yers' lies, trembled from you,
denounced the human weakness,
and thanks to you turned into a
hope for the sinners. He who
bitterly weeping, the denials of
your love in response to the three
questions, received healing for
his denials. With him, heal us O
Christ, and grant us the weeping
of repentance.

Այսօր գոր յերկնային լուսե-
ղինացն ահիւ պատուեալ
բանդ Աստուած, նըսեմացեալ
դասք երբայեցուցն, զիմանա-
լի յոյսդ ի գիշերին ջահիւք եւ
սուսերօք եկեալ ըմբըռնել
զանըմբըռնելիդ. վասն որոյ
երկըրպագեմք աննառելի քն
խոնարհութեանդ:

*Aysor zor hergnayeen loose-
gheenats aheev badvial pant
asdevadz, nusematsyal task
yeprayetsvotsun, zeemanalee
looyst ee keeshereen chahuk yev
sooserok yegyal emprnel zanem-
perneleet; vasn oro yergrbakemk
anjarelee ko khonarhootyant.*

O God the word, who are
surrounded by the fearful
heavenly illuminous beings,
today groups of the darkened
Hebrews, came with swords and
night lamps to comprehend your
intelligible light, the
incomprehensible. We therefore,
worship your ineffable humility.

Այսօր զոր սերովբեքն ծած - կէին ըզդէմս յաիէ փառաց աստուածութեանդ. իսկ կո - րըստեան որդին Յուդաս ի համբոյր մերձեալ նենգու - թեամբ նըշանակ եւ առիթ մահու անմահիդ. վասն որոյ երկրպագեմք աննառելի քն խոնարհութեանդ:

Այսօր ընդ գերագոյն տնօրէ - նութիւնըդ քն որդի աստուծոյ հոյլք անմարմնոցըն հրաբուն սեռիցն պակուցեալ զարմա - նային, տեսանելով զանտե - սանելիդ մատնեալ կամաւ ի ձեռքս մեղաւորաց. վասն որոյ երկրպագեմք աննառելի քն խոնարհութեանդ:

Այսօր բարեկամք եւ մերձա - տըրք քն հեռի եղեն ի քէն Քրիստոս. օտարացան եւ եղբարքք քն, եւ ցուրք գէրք պաշարեցին որք ի դըպրաց եւ ի փարիսեցոց, եւ շուրջ եղեն շունքք բագումք զինտըք Պի - ղատոսի եւ Հերովդէի. վասն որոյ երկրպագեմք աննառելի քն խոնարհութեանդ:

(Ռոմի կանգնի)

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցումք ընկալ կեցո եւ ողորմեա:

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սըր - րոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ - եանս յաւիտենից ամէն:

Լուցցեն երկոտասան մումեղէնս՝ ի վերա սեղանոյն եւ մումեղէն մի մեծ ի միջի.

Երկու սարկաւազք ասացեն փոխ սաղմոս:

Aysor zor serovpekn dzadzgeyeen uztems hahe parats asdvadzootyant; eesg gorusdyan vorteen Hootas ee hampooyr mertsyal nenkootyamp nushanag yev areet mahoo anmaheet; vasn oro yer - gurbakemk anjarelee ko kho - narhootyant.

Aysor ent kerakooyn dunore - nootyoonut ko vortee Asdoodzo hooylk anmarmnotsun hrapoon sereetsun bagootsyal zarmana - yeen, desanelov zandesaneleet madnyal gamav ee tserus me - ghavorats; vasn oro yerurba - kemk anjarelee ko khonar - hootyant.

Aysor paregamk yev mertsavoruk ko heree yeghen ee ken Kreesdos; odaratsan yev yeghparek ko, yev tsooluk kerk basharetseen vork ee thrats yev ee pareesetsvots, yev shoorch yeghen shoonek pazoomk zeenvork Beeghadosee yev He - rovtayee; vasn oro yergurbakemk anjarelee ko khonarhootyant.

(Vodkee gankneel)

Dn: Yev yevs khaghaghootyan uzDer aghachestsook engal getso yev voghormya.

Pr: Orhnootyoon yev park Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo ayjum yev meeshd yev haveed - yanus haveedeneets amen.

Loottsen yergodasan momeghenus ee vera seghanooyn yev momeghen mi medz ee meechee.

Yergoo sargavak asastsen pokh saghmos.

Today, while the seraphs (angels) covered their faces out of fear of the glory of your divinity, the son of perdition, Judas, approached you with a kiss of deceit as a sign and opportunity of death for you who are immortal. We therefore, worship your ineffable humility.

Today, O Son of God, according to your supreme arrangements troops of the unbodily beings of the fiery kind astonished trembling, willingly betrayed into the hands of the sinners. We therefore, worship your ineffable humility.

Today, O Christ, your friends and confidants ran away from you. Even your own brothers became strangers to you. Many scribes and Pharisees, like slothful bulls surrounded you, and the soldiers of Pilate and Herod, like dogs encircled you. We, therefore, worship your ineffable humility.

(Stand up)

Dn: Again in peace let us beseech the Lord. Receive, save and have mercy.

Pr: Blessing and glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

Following this hymn, they shall light the candles in the middle of the Bema.

In antiphon (alternately) two deacons shall recite the following verses of psalm.

Առաջին Սաղմոս՝ 2 (1 – 3)

Aracheen saghmos 2 (1-3)

The First Psalm 2 (1-3)

Ընդեր խողովեցան հեթանոսք,
և ժողովուրդք խորհեցան ի
սնոտիս:

*Unter khrovetsan hetanosk, yev
joghovoortk khorhetsan ee suno-
dees.*

Why do the nations conspire and
the peoples plot in vain?

Յանդիման եղեն թագաւորք
երկրի, և իշխանք ժողովեցան
ի միասին վասըն Տեառն և
վասն օծելոյ նորա:

*Hanteeman yeghen takavork
yergree, yev eeshkhank jogho-
vetsan ee meeyaseen vasun Dya-
run yev vasun odzelo nora.*

The kings of the earth set them-
selves, and rulers take counsel
together, against the Lord and his
anointed, saying.

Խզեսցուք գկապանս նոցա, և
ընկեսցուք ՚ի մէնջ գլուծ
նոցա:

*Khuzestsook uzgabanus notsa,
yev ungestsook ee mench uzloodz
notsa.*

"Let us burst their bonds
asunder, and cast their cords from
us."

Կ Յ Ո Ր Դ

Gutsort

The others will chant

Իշխանք ժողովեցան ի միա -
սին վասն Տեառն և վասն
օծելոյ նորա:

*Eeshkhank joghovetsan ee mee-
yaseen vasun Dyarn yev vasun
odzelo nora.*

Rulers take counsel together,
against the Lord and his anointed.

(Երիցս կրկնեա, և յետինն բարձր
ասա)

*(Yereetsus grgnya, yev hedeemun partsur
asa)*

*(Repeated three times and the third
in higher tone)*

Երգ Տեառն Ներսէս
Կաթուղիկոսի, ասացեալ
յաղագս
Մեծի Ուրբաթու գիշերին
Աւետարանացն:

*Yerk Dyarun Nerses
Gatoogheegosee, asatsyal
haghakus
Medzee Oorpatoo kishereen
Avedaranatsun*

*Hymn by S. Nersess
the Catholicos of Armenians,
said in the Eve of Holy Friday
(Aysor Anjar).*

Այսօր աննառ լուսոյն ծա -
գումն ի փրկութեան մեր կա -
տարումըն. խոնարհի ի վեր -
նատունն ի ստուերական
սօնից լըրումն. նախ քան
զընթրիսըն խորհըրդոյ սփա -
ծաւ դեմչակ արկողն լուսոյ.
և ջուր առեալ ծառայաբար
գտըս լուանայր աշակեր -
տացն:

*Aysor anjar loosouyn dzakoomn
ee prgootyan mer gadaroomun;
khonarhee ee vernadoonn ee
usdveragan doneets luroomn;
nakh kan zuntreesun khorherto
uspadzav ghenchag argoghn loo-
so; yev choor aryal dzarayapar
zodus lvanaryr ashagerdatsn.*

Today the shining forth of the in-
effable light of our salvation is
completed. He is humbling him-
self at the consumation of the sha-
dowy feast in the upper room.
Before the sacramental supper,
the one who is clothed in light
dressed himself in a towel. And
he took water; like a servant he
washed the feet of the disciples.

Բանին հօր փառաց լուսոյ
Պետրոս մերձիլ յոսս ոչ նե -
րէր. այնքմ՝ ձեռաց որոյ են
գործք երկնից երկինք և երկ -

*Paneen Hor parats looso Bedros
mertseel hods voch nerer; anyum
tserats voro yen kordzk yergneets
yergeenk yev yergravork; vorov*

Peter did not consent to the word
of the father, the glory of the
light, touching his feet. Those
hands which fashion the heavens

բաւորք. որով կուրաց աչբք
բացան խուլք եւ համերք
արձակեցան. որ վերածեաց
գինքն ի ծովէն սաստեաց
ալեացն եւ լոեցին:

Գըլխոյն ընտրեալ հօտին փո -
փու սաստեր գխորհուրդն ոչ
գիտելոյ. որով դառնայր եւ
հնազանդէր գոտս եւ գգուխս
մաքրել մաղթեր. գըլխոյս ասէ
չէ ինչ պիտոյ լուացումըն ջրոյ
գի լուացեալ է. ոտիցրդ պէտք
են մաքրութեան յօղի ի գլու -
խըս սրբութեամբ:

Դասուց իւրոց աշակերտաց
գոր նախ բանիւ վարդապետ -
եաց. այսօր գործով ըզձայրա-
գոյնն եցոյց յինքեան գխոնար-
հութիւն. սպասաւորեալ հո -
գեղինաց այն որ անտեսն է
հրեղինաց. տարեալ պաշտօն
իւր ծառայիցն այն որ պաշ -
տին ի սրովրէից:

Եթէ տէրս ասէ էից եւ վարդա-
պետըս բոլորից. գաշակեր -
տաց եւ գծառայից գոտըս
լուացի ի հնոյ աղտից. միմ -
եանց եւ դուք համարընու -
թեամբ ցուցէք ըզնոյն խոնար-
հութիւն. բարձրացելոյն ի
կործանումն եւ անկելոյ բնու -
թեանդ կանգնումն:

Ձոր մաքրեցեր աւազանին
մաքուր ձեռք գոտըս նոցին.
եւ ուսուցեր խոնարհութեամբ
յաղթող լինել չար հրապարտին.

*goorats achek patsan khoolk yev
hamerk artsagetsan; vor veradz -
yats zeenk ee dzoven sasdyats
alyatsn yev luretseen*

*Klkhooyndryal hodeen pokoo
sasder uzkhoroortn voch keedelo;
vorov tarnayr yev hnazanter zods
yev klookhs makrel maghter;
klkhooyse che eench beedo
lvatsoomn chro zee lvatsyal e;
vodeetset bedk yen makrootyann
hoteel ee klookhus srpootyamp.*

*Tasoots yourots ashagerdats zor
nakh paneev vartabedyats; aysor
kordzov uzdzayrakooyinn ye -
tsooyts heenkyan uzkhonarhoo -
tyoon; usbasavoryal hokeghee -
nats ayn vor andesn e hreghee -
nats; daryal bashdon yoor
dzarayetsn ayn vor bashdeen ee
srovpeyeets.*

*Yete ders ase eyeets yev vartabe -
dus poloreets; zashagerdats yev
dzarayets zodes lvatsee ee hno
aghdeets; meemyants yev took
hamapnootyamp tsootsek uz -
nooyndryal khonarhoo tyoon;
partsratseelooyndryal gordzann
angelopnootyann ganknoomn.*

*Zor makretser avazaneen makoor
tserok zodes notseen; yev oosoo -
tser khonarhoo tyamp haghtogh
leenel char hubardeen; yev zeem*

and the earth, through which the
eyes of the blind were opened,
the deaf and the mute liberated,
those hands which saved him
from the sea; hushed the waves
and they quieted.

He hushed the chosen head of the
small flock who did not compre-
hend the mystery. Consequently,
peter repented and obeyed. He
asked, "clean this head and these
Feet." Christ answered, "It is not
necessary that this head be clea-
ned by water, for it is already
clean. You who are the feet must
be cleaned so that you may unite
to this head in holiness."

Whats he first taught the class of
his disciples by words, today by
his works he demonstrated. The
epitome of humility. The one
who is not seen from those made
of fine waited on those made of
dirt. The one to whom service is
rendered by the seraphim rende-
red service to his own servants.

He said, "If I, the Lord of every
being and the teacher of everyone
washed away the dirt of the old
from the feet of you the disciples
and you the slaves, you who have
the same nature, show the same
humility to each other. Let the
one who has exalted himself be
thrown down, and this will make
upright your nature."

You who cleansed their feet in
the basin with clean hands and
taught them to be victorious over
the evil proud one by humility, in
the same way wash the mud of

եւ զիմ լրւա գտիղմըն մեղաց
 աղաչանօք սրբոյ գնդին. եւ
 զգընացս ուղղեա գոտին խո -
 նարհութեամբ ելիւք յերկինս:

luva uzdeeghmen meghats agha -
chanok surpo knteen; yev uzku -
natssooghghya zodeen khonar -
hootyamp yelyook hergeens.

my sin with the prayers of the ho-
 ly group; and guide the goings of
 my feet, through the ascension of
 humility, into heavens.

Առաջին Աւետարան:

Aracheen Avedaran

The First Gospel

Սրկ. Օրթի: (Ոտի կանգնիլ)
 Գինյ. Խաղաղութիւն ամենե -
 ցուն:

Dn: Ortee. (vodkee Gankneel)
Pr: Khaghaghootyoon amene -
tsoon.

Dn: Orthi. (*Stand up*)
Pr: Peace unto all.

Ժող. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
 Սրկ. Երկիրդածութեամբ
 լուարուք:

All: Yev unt hokvooyt koom.
Dn: Yergyooghadzootyamp
lvarook.

All: And with your spirit.
Dn: Listen with reverence.

Սրբոյ Աւետարանիս
 Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու: (ԺԳ 16-ԺԴ 6)

Srpo Avedaranees Heesoossee
Kreesdosee vor esd Hovhannoo.
(13:16-14:6)

Pr: To the holy Gospel of Jesus
 Christ according to John.
 (Chapter 13:16 – 14:6)

Ժող. Փառք քեզ Տէր Աստ -
 ոած մեր:

All: Park kez Der Asdvadz mer.

All: Glory to you, O Lord our God.

Սրկ. Պոստիսումէ:
 Ժող. Ասէ Աստուած:

Dn: Broskhoome.
All: Ase Asdvadz.

Dn: Be attentive.
All: God is speaking.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս
 ասէ:

Derun Mer Heesoos Kreesdos
ase.

Our Lord Jesus Christ says,

Ճշմարիտ, նշմարիտ կ'ըսեմ
 ձեզի, ծառան իր տիրոջմէն
 մեծ չէ, եւ ոչ ալ դրկուածը
 անլի մեծ՝ քան ան, որ զայն
 դրկեց:

Jeshmareed, jeshmareed gusem
tsezee, dzaran medz che, yev voch
al ghrguvadze avelee medz kan
an, vor zany ghrgets.

Truly, truly, I say to you, a ser-
 vant is not greater than his mas-
 ter; nor is he who is sent greater
 than he who sent him.

Եթէ այս բաները գիտե՛ք առ
 անլ երանելի էք եթէ կատա -
 րէք զանոնք:

Yete ays paneruh keedek aravel
yeraneeek ek yete gadarek za -
nonk.

If you know these things, blessed
 are you if you do them.

Ձեզի ամենքիդ համար չէ որ
 կ'ըսեմ, որովհետեւ ես գիտեմ
 իմ ընտրածներս, այլ որպէս -
 զի կատարուի Գրուածքը թէ՛
 ան որ ինծի հետ հաց կ'ու -
 տէր, ինծի դէմ դաւեց:

Tsezee amenkeet hamar che vor
gesem, vorovhedev yes keedem
eem endradzners, ayl vorbeszee
gadarvee Krvadzke te an vor
eendzee hed hats gooder, eendzee
tem tavets.

I am not speaking of you all; I
 know whom I have chosen; it is
 that the scripture may be fulfilled,
 He who ate my bread has lifted
 his heel against me.

Այժմէն իսկ կ'ըսեմ ձեզի, քանի դեռ չէ պատահած, որպէսզի երբոր պատահի՝ հաւատաք թէ ես եմ:

Ayjmen eesg gesem tsezee, kanee ter che badahadz, vorbeszee yerpvor badahee havadak te yes yem.

I tell you this now, before it takes place, that when it does take place you may believe that I am he.

Ճշմարիտ, նշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ով որ ընդունի ան գոր ես պիտի դրկեմ՝ զիս կ'ըն - դունի, եւ ով որ զիս կ'ընդու - նի՝ կ'ընդունի զայն որ զիս դրկեց:

Jushmareed, jushmareed gusem tsezee, ov vor entoonee an zor yes beedee ghrigem zees guntoonee, yev ov vor zees guntoonee gun - toonee zany vor zees ghurgets.

Truly, truly I say to you, he who receives any one whom I send receives me; and he who receives me receives him who sent me.

Երբ Յիսուս այս բաները ըսաւ՝ խռովեցաւ իր հոգիին մէջ, վկայեց ու ըսաւ. «Ճշմա - րիտ, նշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը պիտի մատնէ զիս»:

Yerp Heesoos ays panere esav khrovetsav eer hokeeyeen mech, vgayets oo esav; "Jushmareed, jeshmareed gesem tsezee, vor tsezme mege beedee madne zees".

When Jesus had thus spoken, he was troubled in spirit, and testi - fied, Truly, truly, I say to you, one of you will betray me.

Աշակերտները իրարու կը նայէին տարակուսած՝ թէ որու համար կ'ըսէ:

Ashagerdnere eeraroo ge naye - yeen daragoosadz te voroo hamar guse.

The disciples looked at one another, uncertain of whom he spoke.

Եւ աշակերտներէն մէկը գոր Յիսուս կը սիրէր, նստած էր Յիսուսի բով: Սիմոն Պետրոս ակնարկով հասկցուց անոր, որ հարցնէ Յիսուսի, թէ որու համար կ'ըսէ:

Yev ashagerdneren mege zor Heesoos ge seerer, nusdadz er Heesoossee kov. Simon Bedros agnargov hasgutsoots anor, vor hartsume Heesoossee, te voroo hamar guse.

One of his disciples, whom Jesus loved, was lying close to the breast of Jesus; so Simon Peter beckoned to him and said, Tell us who it is of whom he speaks.

Եւ անիկա Յիսուսի կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ անոր. «Տէր ո՞վ է»:

Yev aneega Heesoossee goordz - keen vra eeynalov esav anor "Der ov e?".

So lying thus, close to the breast of Jesus, he said to him, Lord, who is it?

Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ. «Ան է, որուն ես այս պատառը թաթխելով պիտի տամ»:

Heesoos badaskhanets yev esav; "Ane, voroon yes ays badare tatkhelov beedee dam".

Jesus Answered, It is he whom I shall give this morsel when I have dipped it.

Եւ թաթխելով պատառը՝ տը - ուաւ Իսկարիովտացի Յուդա - յին: Եւ պատառը առնելէ յետոյ, սատանան մտաւ անոր մէջ:

Yev tatkhelov badare dvav Eesga - reeovdatsee Hootayeen. Yev badare arnele hedo, sadanan mudav anor mech.

So when he had dipped the mor - sel, he gave it to Judas, the son of Simon. Then after the morsel, Satan entered into him.

Յիսուս ըսաւ անոր. «Հիմա ինչ որ պիտի ընես, ըրէ՛ շուտով»:

Եւ սեղանակիցներէն ոչ ոք գիտցաւ թէ ան ինչ բանի համար այդ խօսքը ըսաւ անոր. որովհետեւ ոմանք կը կարծէին թէ, քանի որ գանձանակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս ասոր համար ըսաւ անոր. «Գնէ ինչ որ պէտք է մեզի սունին համար»: Եւ կամ՝ որ պէտք զի բան մը տայ աղքատներուն:

Իսկ ան պատահող առնելով՝ իսկոյն դուրս ելաւ: Եւ գիշեր էր...

Եւ երբ Յուդա դուրս ելաւ՝ Յիսուս ըսաւ. «Այժմ փառաւորութեամբ մարդու Որդին, եւ Աստուած փառաւորութեամբ անոր մէջ. քանի որ եթէ Աստուած փառաւորութեամբ անոր մէջ՝ Աստուած ալ պիտի փառաւորէ գայն իր անձին մէջ. եւ շուտով պիտի փառաւորէ գայն»:

«Որդեակներս, դեռ քիչ մը ատեն ձեզի հետ եմ. պիտի փնտռէք զիս եւ, ինչպէս ըսի Հրեաներուն, ուր որ ես կ'երթամ՝ դուք չէք կրնար գալ. հիմա ձեզի ալ կ'ըսեմ»:

«Նոր պատուիրան կուտամ ձեզի, որ սիրէք զիրար. ինչպէս ես ձեզ սիրեցի, դուք ալ սիրեցէ՛ք զիրար: Եթէ դուք զիրար սիրէք՝ ասով ամենքը պիտի գիտնան թէ դուք իմ աշակերտներս էք»:

Heesoos esav anor; "Heema eench vor beedee enes, ere shoodov".

Yev seghanageetsneren voch vok keedsav te an eench pane hamar ayt khoske esav anor; vorovhede vovomank ge gardzeyeen te, kanee vor kantsanage Hootan ge baher, Heesoos ador hamar esav anor; "Kune eench vor bedk e mezee doneen hamar". Yev gam vorbeszee pan me da aghkadneroon.

Eesg an badare arnelov eesgooyntoors yelav. Yev er keesher.

Yev yerp Hoota toors yelav Heesoos esav; "Ayjm paravorvetsav martoo Vorteen, yev Asdvadz paravorvetsav anor mech; kanee vor yete Asdvadz paravorvetsav anor mech Asdvadz al beedee paravore zany eer antseen mech; yev shoodov beedee paravore zany".

"Vortyagnerus, ter keech me aden tsezee hed yem; beedee pundrek zees yev, eenchbes esee Hryaneroon, oor vor yes gertam took chek grnar kal; heema tsezee al gusem".

"Nor badveeran goodam tsezee, vor seerek zeerar; eenchbes yes tsez seeretsee, took al seeretsek zeerar. Yete took zeerar seerek adov amenke beedee keednan te took eem ashagerdnerus ek".

Jesus said to him, What you are doing to do, do quickly.

Now no one at the table knew why he said this to him. Some thought that, because Judas had the money box, Jesus was telling him, Buy what we need for the feast; or he should give something to the poor.

So, after receiving the morsel, he immediately went out; and it was night.

When he had gone out, Jesus said, Now is the Son of man glorified; and in him God is glorified; If God is glorified in him, God will also glorify him in himself, and glorify him at once.

Little children, yet a little while I am with you. You will seek me; and as I said to the Jews so now I say to you, Where I am going you cannot come.

A new commandment I give to you, that you love one another; even as I have loved you, that you also love one another. By this all men will know that you are my disciples, if you have love for one another.

Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, ո՞ւր կ'երթաս»:

Seemon Bedros esav anor; "Der, oor gertas?"

Simon Peter said to him, Lord where are you going?

Յիսուս պատասխանեց. «Ուր որ ես կ'երթամ, հիմա դուն չես կրնար գալ իմ ետեւէս. բայց յետոյ պիտի գաս իմ ետեւէս»:

Heesoos badaskhanets; "Oor vor yes gertam, heema toon ches grnar kal eem yedeves; payts hedo beedee kas eem yedeves".

Jesus answered, Where I am going you cannot follow me now; but you shall follow afterward.

Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէ՛ր ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար գալ քու ետեւէդ. այժմէն իսկ իմ կեանքս պիտի տամ քեզի համար»:

Bedros esav anor; "Der eenchoo heema chem gurnar kal koo yedevet; ayjmen eesg eem gyanks beedee dam kezee hamar".

Peter said to him, Lord, why cannot I follow you now? I will lay down my life for you.

Յիսուս պատասխանեց. «Ինձի համար կեանքդ պիտի տաս. նշմարիտ, նշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, ահադադը դեռ կանչած պիտի չըլլայ, երբ դուն երեք անգամ ուրացած պիտի ըլլաս զիս»:

Heesoos badaskhanets; "Eenzee hamar gyankut beedee das? jushmareed, jushmareed gusem kezee, akaghaghe ter ganchadz beedee chella, yerp toon yerek Ankam ooratsadz beedee ellas zees".

Jesus answered, Will you lay down your life for me? Truly, truly, I say to you, the cock will not crow, till you have denied me three times.

«Թող ձեր սրտերը չխոռվին. հաւատացէ՛ք Աստուծոյ, հաւատացէ՛ք նաեւ ինձի»:

"Togh tser surdere chukhroveen; havadatsek Asdoodzo, havadatsek nayeveendzee.

Let not your hearts be troubled; believe in God, believe also in me.

Իմ հօրս տան մէջ շատ օթեւաններ կան. թէ ոչ ես ձեզի ըսած կ'ըլլայի թէ կ'երթամ ձեզի համար տեղ պատրաստելու:

Eem horus dan mech shad otevanter gan; te voch yes tseeze esadz gellayee te gertam tseeze hamar degh badrasdeloo.

In my Father's house are many rooms; if I were not so, would I have told you that I go to prepare a place for you?

Եւ եթէ երթամ ու ձեզի համար ալ տեղ պատրաստեմ, դարձեալ կուգամ եւ քու կ'առնեմ ձեզ, որպէսզի ուր որ ըլլամ ես, այնտեղ ըլլա՛ք նաեւ դուք: Թէ ուր կ'երթամ՝ գիտէ՛ք, գիտէ՛ք նաեւ նամբան»:

Yev yete yertam oo tseeze hamar al degh badrasdem, tartsyal gookam yev kovus garnem tsez, vorbeszee oor vor ellam yes, ayndegh ellak nayeve took. Te oor gertam keedek, keedek nayeve jampan".

And when I go to prepare a place for you, I will come again and will take you to myself, that where I am you may be also. And you know the way where I am going.

Թովմաս ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, չեմք գիտեր թէ ուր կ'երթաս. եւ ինչպէ՞ս կրնանք գիտնալ նամբան»:

Tovmas esav anor; "Der, chenkeeder te oor gertas; yev eenches gurnank keednal jampan".

Thomas said to him, Lord, we do not know where you are going; how can we know the way?

Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես եմ
նանապարհը եւ նշմարտու-
թիւնը եւ կեանքը: Ոչ ոք Հօրը
կուգայ, եթէ ոչ՝ ինձմով»:

*Heesoos esav anor "Yes yem
janabarhe yev jushmardootyoone
yev gyanke. Voch vok Hore
gooka, yete voch eentsmov".*

Jesus said to him, I am the way,
and the truth, and the life; no one
comes to the Father, but by me.

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով
գՏէր աղաչեցուք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:
(Երիցս կրկնեա)

*Aghotk hanterts dzoonor tnelov
uzder aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Let us beseech the Lord, with
pray and bended knee.
Pr: Lord, have mercy.
(Repeated three times)

*Ի վնարիւն ամէն մի Աւետարանի.
Չիջուցեն զերկուս մումեղէնս. զմիմն
յաջմէ եւ զմիմն յահեկէ՝ երկոտասան
մումեղինացն:*

*(Ee vudjarilun amen mee avedaranee
sheechoosten zergoos momeghenus
uzmeenun hachme yev uzmeenun hahege
yergodasan momegheenatsun).*

*At the conclusion of the Gospel Chan-
ting two deacons shall extinguish two
candles at the center of the bema.*

(Ոտքի կանգնի)
Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան
գՏէր աղաչեցուք ընկալ կեցո՛
եւ ողորմեա՛:

*(Vodkee gankneel)
Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

*(Stand up)
Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.*

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն սրբ -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտեանից ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo
ayjum yev meeshd yev haveedyas -
nus haveedeneets amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

*Նրկու սարկաւազք ասացեն փոխ
սարմոս:*

*Yergoo sargavak asatsen pokh
saghmos.*

*In antiphon (alternately) two deacons
shall recite the following verses of;*

Նրկրորդ Սաղմոս՝ 40 (1 – 3)

Yergrotr Saghmos 40 (1-3)

The Second Psalm 41 (1-3)

Երանի որ խորհի զաղբատն
եւ գտնանկն, յաւուր չարի
փրկէ զնա Տէր:

*Yeranee vor khorhee zagkhatun
yev uzdnangun, havor charee
purge uzna Der.*

Blessed is he who considers the
poor. The Lord delivers him in
the day of trouble.

Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ,
երանելի առնէ զնա ՚ի վերայ
երկրի, եւ ոչ մատնէ զնա ՚ի
ձնոս թշնամեաց իւրոց:

*Der purge uzna yev getsootsane,
yeraneelee arne uzna ee vera
yergree, yev voch madne uzna ee
tserus tushnamyats yoorots.*

The Lord protects him keeps him
alive; he is called blessed in the
land; You do not give him up to
the will of his enemies.

Տէր օգնական է նմա ՚ի մա -
հինս ցաւոց իւրոց. զամենայն
անկողինս նորա դարձուցանէ
՚ի հիւանդութենէ նորա:

*Der oknagan e numa ee maheejus
tsavots yoorots; zamenayn angog-
heens nora tartsootsane ee
heevantootene nora.*

The Lord sustains him on his
sickbed; in his illness thou heals
all his infirmities.

Կ Յ Ո Ր Դ

Բան անօրէնութեան եղին ի վերայ իմ. Տէր, Տէր, մի թողուր զիս:
(Երիցս կրկնեա, եւ յետինն քարձր աւա)

Gutsort

Pan anorenootyán yeteen ee vera eem; Der, Der, mee toghoor zees.

(Yereetsus grgnya, yev hedeemun partsur asa)

The others will chant

They accused me unlawfully. Lord, Lord do not forsake me. (Repeated three times and the third in highertone)

Then, they shall continue singing the following verses of a hymn by S. Nersess the Catholicos of Armenians, said in the Eve of Holy Friday (Eleets zorensun).

Ե Ր Գ

Էլից գօրէնարն Մովսէսի գոր խօսեցաւ ի Սինայի. եկեր ըզ - գառն օրինակին եւ զբաղարջն ընդ եղեգին. ըզհինն ի նորրս փոխելով զըստուերն ի լոյս նշմարտելով. փոխան գառինն ինքըն գոյով գառն Աստուծոյ նըւիրելով:

YERK

Eleets zorensen Movsesee zor khosetsav ee seenayee; yeger uz - karn oreenageen yev uzpaghar - chun ent yeghekeen; uzheemun ee norus pokhelov zesdverun ee looys jushmardelov; pokhan ka - reen eenkun kolov karn Asdoodzo nyveerelov.

He fulfilled the law of Moses which he spoke on Sinai. He ate the lamb of the law and the unleavened bread with the chicory, changing the old to new, averring the fore shadowed to light. By offering himself to God instead of lamb, he himself became the lamb.

Ընդ բաղարջին հաց անխըմոր ետ զմարմինն իւր գերկնա - տր. ըզկուսածինն անսերմ - նաւոր զանապականն եւ զհո - գեւոր. ընդ ոչխարին արեանն ուխտին ետ մեզ գարիւնն իւր ուխտ կրկին. եւ եղեգան դառ - նագունին փոխան ըզվարս Աստուածային:

Ent pagharcheen hats ankhumor yed uzmarmeenun yoor zerkna - vor; uzgoosadzeen anserrnavor zanabagann yev hokevor; ent vochkhareen aryann ookhdeen yed mez zaryoonun yoor ookhd gurgeen; yev yeghekan tarnakooneen pokhan uzgarus Asd - vadzayeen.

Instead of the unleavened bread he gave his heavenly body. The one who was born from the virgin without means of sperm, the incorruptible and the spiritual. Instead of the covenant of the blood of the lamb, he gave to us a new covenant. And instead of the bitter chicory, he gave us the lifestyle of God.

Թագաւորն արարածոց զհա - ցըն կեանաց ետ քաղցելոց. եւ զբաժակն ուրախարար որք յաղամայ տըրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է իմոյ արեան փո - խան հընոյ ուխտին արեանց. գոր յիշատակ իմ առնիցէք մինչեւ եկից եւ միւսանգամ:

Takavorn araradzots uzhatsum genats yed kaghtselots; yev uzpajagn oorakharar vork hata - ma durdmetselots; ays nor ookhd e eemo Aryan pokhan huno ookhdeen aryants; zor heeshadag eem arneetsek meenchev yegeets yes myoos ankam.

The king of Creatures gave the hungry the bread of life; and to those who were saddened by Adam, the cup that makes joyful. "This is a new covenant of my blood, instead of the old covenant of bloods, which you will do in my memory until I come the other time."

Ժողովաբախքս ի քէն հայցեմք ընդ ժողովեալ մետասանին. որ զկենարարըդ քո մարմին քաշխեալ ետուր ընդ քաժա - կին. շնորհեա եւ մեզ Տէր ընդ նոսին հաղորդ լինել քոս սեղանին. կենաց հացըդ յոր քաքաքիսքս եւ ըմպելոյդ ոսմ ծարաքիսքս:

Joghovyalks ee ken haytsemk ent joghovyal medasaneen; vor uzgenararut ko marmeen pashkhyal yedoor ent pajageen; shu - norhya yev mez Der ent noseen haghort leenel koom seghaneen; genats hatseet hor papakeemk yev embelvooyt oom dzaraveemk.

We who are gathered beseech you along with the gathered eleven. You who distributed your life giving body with the cup, grant to us well, oh Lord, to be with them at your table; commu - ning you who are the bread of life which we desire and the drink for which we thirst.

Ի յընտրելոց աշակերտաց Յուդաս մեկնեալ ի սուրբ գառանցն. զքարձող մեղաց զգառն Աստուծոյ՝ մատնէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յընթրի - սըն հոգեւոր մեքձի ժըպիր - հն եւ նենգաւորըն. ուտելով ընդ վարդապետըն յանախտ զխարեւոթին:

Ee hendrelots ashagerdats hootas megnyal ee soorp karantsn; uz - partsogh meghats uzkarn Asdoo - dzo madner ee mah ent ardzato; ee hentreesun hokevor mertsee jubeerhn yev nenkavorun; oode - lov ent vartabedun hajakhe uzkhapeyootyoon.

From the elected disciples Judas separated himself from the holy lambs. The lamb of God, the carrier of the sins, he betrayed to death for money. The insolent and hypocritical one approached the spiritual supper. By eating with the teacher his betrayal intensifies.

Լոյսըն խօսէր աղերսալի խա - ւարելոյն վասըն դարձի. մի ումն ի ձէնջ ասէ եղբարք զիս մատնելոց է առ ի մահ. Պետ - րոս յուեալ զայն զարհուրէր եւ ակնարկէր առ Յովհաննէս. հարցանել թէ ով իցէ դաւա - նանող վարդապետին:

Looyusun khoser aghersalee kha - varelooyn vasen tartsee; mee vomn ee tsench ase yeghpark zees madnelots e are ee mah; bedros luyyal zayn zarhoorer yev agnar - ger ar Hovhannes; hartsanel te ov eetse tavajanogh vartabedeem.

The light was pleading with the darkened to repent. "Someone among you brothers is going to betray me to death." Peter, hearing this, became alarmed and signed to John with his eyes to ask who might be the betrayer of the teacher.

Երկրորդ Աւետարան:

Yergrort Avedaran.

The Second Gospel.

Սրկ. Օրթի: (Ոտքի կանգնիլ)
Քինյ. Խաղաղութիւն ամենե - ցուն:

Dn: Ortee. (vodkee Gankneel)
Pr: Khaghaghootyoon amene - tsoon.

Dn: Orthi. (Stand up)
Pr: Peace unto all.

Ժող. Եւ ընդ հոգւոյդ քոս:
Սրկ. Երկիրդաժութեամբ յուարով:

All: Yev unt hokvooyt koom.
Dn: Yergyooghadzootyamp lvarook.

All: And with your spirit.
Dn: Listen with reverence.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու: (ԺԴ 7-ԺԵ 3)

Srpo Avedaranees Heesoossee Kreesdosee vor esd Hovhannoo. (14:7-15:3)

Pr: To the holy Gospel of Jesus Christ according to John. (Chapter 14:7 - 15:3)

Ժող. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր: *All: Park kez Der Asdvadz mer.* **All:** Glory to you, O Lord our God.
 Արկ. Պոստիւմէ: *Dn: Broskhoome.* **Dn:** Be attentive.
 Ժող. Ասէ Աստուած: *All: Ase Asdvadz.* **All:** God is speaking.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ: *Derun mer Heesoos Kreesdos ase.* Our Lord Jesus Christ says,

«Նքէ քանչնայիք զիս՝ պիտի քանչնայիք քան իմ Հայրս. այսուհետեւ պիտի քանչնայիք զայն. տեսած ալ էք զայն»:
"Yete janchnayeek zees beedee janchnayeek nayeve eem Hayrus; aysoohedev beedee janchnak zany; desadz al ek zayn". If you had known me, you would have known my Father also; henceforth you know him and have seen him.

Փիլիպպոս ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, ցոյց տուր մեզի Հայրը, եւ այդ բաւական է մեզի»:
Pilibbos esav anor; "Der, tsooyts door mezee Hayre, yev ayt pavagan e mezee". Philip said to him, Lord, show us the Father, and we shall be satisfied.

Յիսուս ըսաւ անոր. «Այսքան ատեն է ձեզի հետ եմ, եւ չքանչցար զիս, Փիլիպպո՛ս. ով որ զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ. իսկ դուն ինչպէ՞ս կ'ըսես թէ՛ ցոյց տուր մեզի Հայրը»:
Heesoos esav anor; "Ayskan aden e tsezee hed yem, yev chujanchtsar zees, Pilibbos; ov vor zees desav, Hayre desav; eesg toon eenchbes? Guses te tsooyts door mezee Hayre. Jesus said to him, Have I been with you so long, and yet you do not know me, Philip? He who has seen me has seen the Father; how can you say, Show us the Father.

Զե՞ս հաւատար որ ես Հօր մէջ եմ, եւ Հայրը՝ իմ մէջս: Այս խօսքերը գոր ես կը խօսիմ ձեզի, ինքնիրմէս չեմ խօսիր, այլ Հայրը որ կը բնակի իմ մէջս, ան կը կատարէ գոր-ծերը»:
Ches? Havadar vor yes Hor mech yem, yev Hayre eem mechus. Ays khoskere zor yes ge khoseem tse-zee, eenkneermes chem Khoseer, ayl Hayre vor ge pnagee eem mechus, an ge gadare kordzere. Do you not believe that I am in the Father and the Father in me? The words that I say to you I do not speak on my own authority; but the Father who dwells in me does his works.

Կը հաւատա՞ք ինձի, որ ես Հօր մէջ եմ, եւ Հայրը՝ իմ մէջս. իսկ եթէ ոչ՝ գոնէ գոր-ծերուն համար հաւատացէ՛ք ինձի»:
Ge havadak? Eendzee, vor yes Hor mech yem, yev Hayre eem mechus; eesg yete voch kone kordzeroon hamar havadatsek eendzee. Believe me that I am in the Father and the Father in me; or else believe me for the sake of the works themselves.

Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ ով որ կը հաւատայ ինձի՝ ինք ալ պիտի կատարէ այն գործերը գոր ես կը կատարեմ. եւ ատնոցմէ աւելի մեծերն ալ պիտի կատարէ, որովհետեւ ես կ'երթամ Հօրը»:
Jushmareed, jushmareed gusem tsezee, te ov vor ge havada eendzee eenk al beedee gadare ayn kordzere zor yes ge gadarem; yev asontsme avelee medzerun al beedee gadare, vorovhedev yes gertam horuh. Truly, truly, I say to you, he who believes in me will also do the works that I do; and greater works than these will he do, because I go to the Father.

Եւ ինչ որ խնդրէք իմ անունովս՝ պիտի կատարեմ գայն, որպէսզի Հայրը փառաւորութի Որդիին մէջ»:

«Եթէ զիս կը սիրէք՝ պիտի պահէք իմ պատուիրաններս. ես ալ պիտի աղաչեմ Հօրը, եւ ան ուրիշ մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի, որպէսզի յաւիտեան բնակի ձեզի հետ. ուրիշ մարտութեան հոգիին, զոր այս աշխարհը չի կրնար ընդունիլ, որովհետեւ չի տեսներ գայն եւ չի մանչնար գայն. բայց դուք կը մանչնաք գայն, որովհետեւ ձեր մօտ կը բնակի եւ ձեզի հետ պիտի ըլլայ:

Ձեզ որք պիտի չթողում, պիտի գամ ձեզի: Կարն ատեն մը ես, եւ այս աշխարհը պիտի չտեսնէ զիս. բայց դուք պիտի տեսնէք զիս, որովհետեւ ես կենդանի եմ, եւ դուք ալ կենդանի պիտի ըլլաք:

Այն օրը դուք պիտի գիտնաք որ ես իմ Հօրս մէջն եմ, եւ դուք՝ իմ մէջս, ու ես՝ ձեր մէջը: Ով որ իմ պատուիրաններս ունի եւ կը պահէ զանոնք՝ ան է որ կը սիրէ զիս. եւ ով որ կը սիրէ զիս՝ պիտի սիրուի իմ Հօրմէս. ես ալ զինք պիտի սիրեմ եւ ինքզինքս պիտի յայտնեմ անոր »:

Յուդա (նչ Իսկարիովտացիին) ըսաւ անոր. «Տէր, ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ ինքզինքդ պիտի յայտնես մեզի եւ ոչ թէ աշխարհին»:

Յիսուս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Եթէ մէկը կը սիրէ

Yev eench vor khuntrek eem anoonovus beedee gadarem zayn, vorbeszee Hayre paravorvee Vorteyeen mech.

"Yete zees ge seerek beedee bahek eem badveerannerus; yes al beedee aghachem Hore, yev an ooreesh mkheetareech me beedee da tsezee, vorbeszee haveedyan punagee tsezee hed; jushmardootyan hokeen, zor ays ashkharhe chee gurnar entooneel, vorovhedevee chee desner zany yev chee janchnar zany; payts took ge janchnak zayn, vorovhedevee tser mod ge punagee yev tsezee hed beedee ella.

Tsez vorp beedee chutoghoom, beedee kam tsezee. Garj aden me yevs, yev ays ashkharhe beedee chudesne zees; payts took beedee desnek zees, vorovhedevee yes gentanee yem, yev took al gentanee beedee ellak.

Ayn ore took beedee keednak vor yes eem horus mechun yem, yev Took eem mechus, oo yes tser meche. Ov vor eem badveerannerus oonee yev ge bahe zanonk an e vor ge seere zees; yev ov vor ge seere zees beedee seervee eem Hormes; yes al zeenk beedee seerem yev eenkszeenkus beedee haydnem anor".

Hoota voch Eesgareeovdatseen esav anor; "Der, eenchbes? gella vor eenkszeenkut beedee haydnes mezee yev voch te ashkharheen".

Heesoos badaskhanets yev esav anor; "Yete mege ge seere zees

Whatever you ask in my name, I will do it, that the Father may be glorified in the Son; if you ask anything in my name, I will do it.

If you love me, you will keep my commandments. And I will pray the Father, and he will give you another Counselor, to be with you for ever, even the Spirit of truth, whom the world cannot receive, because it neither sees him nor knows him; you know him, for he dwells with you, and will be in you.

"I will not leave you desolate; I will come to you. Yet a little while, and the world will see me no more, but you will see me; because I live, you will live also.

In that day you will know that I am in the Father, and you in me, and I in you. He who has my commandments and keeps them, he it is who loves me; and he who loves me will be loved by my Father, and I will love him and manifest myself to him.

Judas not Iscariot said to him, "Lord, how is it that you will manifest yourself to us, and not to the world?"

Jesus answered him, "If a man loves me, he will keep my word,

ընդ գիս՝ իմ խօսքս պիտի պահեմ, եւ իմ Հայրս պիտի սիրէ գայն. եւ անոր քով պիտի գանձ ու անոր մօտ պիտի օրհնանք:

eem khoskus beedee bahe, yev eem Hayrus beedee seere zany; yev anor kov beedee kank oo anor mod beedee otevaneeenk.

and my father will love him, and we will come to him and make our home with him.

Եւ ով որ չի սիրեր զիս՝ իմ խօսքերս չի պահեր. եւ իմ խօսքս գոր կը լսեմ՝ իմն չէ, այլ Հօրը, որ զիս դրկեց:

Yev ov vor chee seerer zeas eem khoskerus chee baher; yev eem khoskus zor ge lesek eems che ayl Hore, vor zeas ghergets.

He who does not love me does not keep my words; and the word which you hear is not mine but the Father's who sent me.

Այս բաները խօսեցայ ձեզի, քանի դեռ ձեզի հետ եմ: Իսկ մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, գոր Հայրը պիտի դրկէ իմ անունովս, ան ամէն բան պիտի տարվեցնէ ձեզի եւ պիտի յիշեցնէ այն ամէնը գոր եւ ըսի ձեզի»:

Ays panere khosetsa tsezee, kaneer tsezee hed yem. Eesg mukhee - tareeche Soorp Hokeen, zor Hayre beedee ghurge eem anoonovus, an amen pan beedee sorvetsune tsezee yev beedee heeshetsne ayn amene zor yes esee tsezee".

This things I have spoken to you, while I am still with you. But the counselor, the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, he will teach you all things, and bring to your remembrance all that I have said to you.

«Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կուտամ ձեզի. ձեզի չեմ տար այնպէս, ինչպէս այս աշխարհը կուտայ. թող չխոսովին ձեր սրտերը եւ չվախնան:

"Khaghaghootyoon ge toghoom tsezee, eem khaghaghootyoonus goodam tsezee; tsezee chem dar aynbes, eenchbes ays ashkharhe gooda; togh chukhroveen tser surdere yev chuvakhnan.

Peace I leave with you; my peace I give to you; not as the world gives do I give to you; Let not your hearts be troubled, neither let them be afraid.

Լսեցիք ինչ որ ըսի ձեզի. թէ կ'երթամ եւ պիտի գամ ձեզի. եթէ սիրէիք զիս՝ ուրեմն դուք ուրախ Պիտի ըլլայիք, թէ կ'երթամ Հօրը, որովհետեւ իմ Հայրս անկի մեծ է քան ես:

Lusetseek eench vor esee tsezee; te gertam yev beedee kam tsezee; yete seereyeek zeas ooremun took oorakh beedee ellayeek, te gertam Hore, vorovhedeve eem Hayrus avelee medz e kan yes.

You heard me say to you, I go away, and I will come to you. If you loved me, you would have rejoiced, because I go to the Father; for the Father is greater than I.

Այժմէն ըսի ձեզի երբ դեռ եղած չէ, որպէսզի երբ որ ըլլայ՝ հաւատաք:

Ayjmen esee tsezee yerp ter yeghadz che, vorbeszee yerp vor ella havadak.

And now I have told you before it takes place, so that when it does take place, you may believe.

Այլեւս երկար պիտի չխօսիմ ձեզի հետ. կուգայ այս աշխարհի իշխանը, եւ ան իմ վրաս ոչ մէկ իշխանութիւն ունի: Իսկ թող աշխարհը գիտնայ թէ ես կը սիրեմ Հայրը եւ այնպէս կ'ընեմ, ինչպէս որ

Aylyevus yergar beedee chukho - seem tsezee hed; gooka ays ash - kharhee eeshkhane, yev an eem vras voch meg eeshkhanootyoon oonee. Eesg togh ashkharhe keedna te yes ge seerem Hayre yev aynbes gunem, eenchbes vor

I will no longer talk much with you, for the ruler of this world is coming. He has no power over me; but I do as the Father has commanded me, so that the world may know that I love the Father. Rise, let us go hence.

Հայրը պատուիրեց ինձի:
Դե՛հ ելե՛ք երթա՛նք ասկէ»:

*Hayre badveerets eendzee. The
yelek yertank asge".*

«Ես եմ ճշմարիտ որթատուն -
կը: Եւ իմ Հայրս մշակ է:
Ամէն ցիւղ, որ իմ վրաս է եւ
պտուղ չի բերեր՝ ան կը կտրէ
գայն. իսկ այն ամէնը, որ
պտուղ կը բերէ՝ կը յօտէ գայն,
որպէսզի անիլի եւս պտղաբեր
ըլլայ:

*"Yes yem jushmareed vortadoon-
ge. Yev eem hayrus mshag e.
Amen Jugh, vor eem vras e yev
budoogh chee perer an ge gudre
zany; eesg ayn amene, vor
bdoogh ge pere ge hode zany,
vorbeszee avelee yevus budgha -
per ella.*

I am the true vine, and my Father
is the vinedresser. Every branch
of mine that bears no fruit, he
takes away, and every branch that
does bear fruit he prunes, that it
may bear more fruit.

Դուք արդէն իսկ մաքուր էք
այն խօսքին շնորհիւ գոր խօ -
սեցայ ձեզի»:

*Took arten eesk makoor ek ayn
khoskeen shnorheev zor khosetsa
tsezee".*

You are already made clean by
the word which I have spoken to
you.

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով
զՏէր աղաչեսցու՛ք:
Քհնյ. Տէր ողորմեա:
(Երիցս կրկնեա)

*Aghotk hanterts dzoomur tunelov
uzder aghachestsook.
Pr: Der voghormya.
(Yereetsus grgnya).*

Let us beseech the Lord, with
pray and bended knee.
Pr. Lord, have mercy.
(Repeated three times)

(Ի վնարիլն Աւետարանի. շիջուցեն
զերկուս մումեղէնս)

*(Ee vudjareelun Avedaranee sheetsoos -
tsen zergoos momeghenus).*

*At the conclusion of the Gospel Chan-
ting two deacons shall extinguish two
candles at the center of the bema.*

(Ոտքի կանգնիլ)
Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցու՛ք ընկալ կեցո՛ր՝
եւ ողորմեա՛:

*(Vodkee gankneel)
Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

*(Stand up)
Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.*

Քհնյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սըր -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

Երկու սարկաւազ՝ սասացեն փոխ
սաղմոս:

*Yergoo sargavak asatsen pokh
saghmos.*

*In antiphon (alternately) two deacons
shall recite the following verses of
Psalm 59:1-3*

Երրորդ Սաղմոս՝ 58 (1 – 3)

Yerrori Saghmos 58 (1-3)

The Third Psalm 59 (1-3)

Փրկեա զիս ի թշնամեաց ի -
մոց, Աստուած, յայնցանէ որ

*Purgya zees ee tushnamyats
eemots, asdvadz, hayntsane vor*

Deliver me from my enemies, O
my God, protect me from those

յարուցեալ եմ ի վերայ իմ՝
ապրեցո զիս:

*harootsyal yen ee vera eem
abretso zees.*

who rise up against me.

Փրկեա զիս յայնցանէ ոյք
գործեն զանօրէնութիւն, յա -
րանց արիւնահեղաց ապրեցո
զիս:

*Purgya zees hayntsane vooyk
kordzen zanorenootyoon, harants
aryoonaheghats abretso zees.*

Deliver me from those who work
evil, and save me from blood -
thirsty men.

Որսալ զանձն իմ կամեցան,
եւ հասին ՚ի վերայ իմ հօրք:

*Vorsal zantsun eem gametsan,
yev haseen ee vera eem huzork.*

For lo, they lie in wait for my
life;

Կ Յ Ո Ր Դ

Gutsort

The others will chant

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց
Աստուած իմ, եւ ի հալածչաց
իմոց ապրեցո զիս:
(Երիցս կրկնեա, եւ յետինն քարճ
սսս)

*Purgya zees ee tushnamyats
eemots asduvadz eem, yev ee
haladzchats eemots abretso zees.
(Yereetsus grgnya, yev hedeemun partsur
asa)*

Deliver me from my enemies, O
my God, and save me from my
persecutors.

(Repeated three times and the third
in highertone)

*Then, they shall continue singing the
following verses of a hymn by S. Nersess
the Catholicos of Armenians, said in the
Eve of Holy Friday (Khnamogh
seerooyin).*

Ե Ր Գ

YERK

Խնամող սիրոյն յիւր սիրել -
եացն ըզտըրտութիւնըն փա -
ռատեաց. թացեալ պատառ
տայ Յուդայի նշաւակեալ
զգողըն մատնիչ. գոր առեալ
եւ մերկացաւ յաստուածային
հոգւոյն շնորհաց. մատնեցաւ
նախաչարին ընդ մատնու -
թեան վարդապետին:

*Khunamogh seerooyin yur see -
relyatsun uzdrdmootyoonun pa -
radyats; tatsyal badar da Hoota -
yee mushavagyal uzkoghun mad -
neech; zor aryal yev mergatsav
hasdvadzayeen hokvooyin chu -
norhats; madnetsav nakhacha -
reen ent madnootyan vartabe -
deen.*

With care, the one who is love
cleared away the sadness from his
beloved ones. He gives a dipped
morsel to Judas. The thief and
betrayer was uncovered. Taking
it, he was stripped of the divine
gifts of the Spirit. In return For
the betrayal of the master, he was
betrayed into the hands of the
first evil one.

Ծայրագոյն լուսոյն զըրկեալ
խաւարասէրն արտաքս ելեալ.
Տէրըն յայտնէր լոյս եղելոցն
ըզգայթակղիւն ի գիշերի.
պետրոս խօսէր խրախուսելի
եւ կըշտամբուր հաւախօսի.
զիւրն յաշխարհէ գիտխիւն
ասէր եւ զգալուստ Հոգւոյն
պատմէր:

*Dzayrakooyin loosooyin zurgyal
khavaraserun ardaks yelyal;
Derun haydner looys yeghelotsun
uzkaytaggheelun ee keesheree;
bedros khoser khrakhooselee yev
gushdampyoor havakhosee; zurn
hashkharhe uzpokheeln aser yev
uzkaloosd Hokvooyin badmer.*

Deprived of the highest light, the
one who loved the darkness went
out. The Lord revealed to those
who became light that they
should be scandalized that night
Peter spoke confidently, and was
rebuked by the talk of the rooster.
He was saying he would leave
this world and talking of the
coming of the Spirit.

Կենդրոնեան յանկոյս ձորոյ ի վերնատունն ել խորհրդոյ. եմուտ պարտեզ ընդ պարտի - զի եմոյծ զԱդամ յադին դրախտին. մուծցես եւ զմեզ տէր ընդ նրմին ուստի հաներ նախ զառաջինն. զի ժառան - գել ըզհայրենին արժանաս - ցուք մեք վերըստին:

Հոգայր ըզկրիցըն տըրտմա - րար երիւքն եղեալ առանձ - նարար. փըրկել զաշխարհս հոգիս յօժար բայց է բնութիւն մարմնոյս տկար. ոչ ունն ու - ժեղ եւ զօրաւոր եւ ունն անզօր վըտանգաւոր. այլ մի եւ նոյն գոյ միաւոր կըրէր ըզկիրսըն կամաւոր:

Ձայնիւ մաղթէր աղօթական վասն իմ առ հայր իւր էա - կան. ծունրը դընէր խոնար - հական որում կըրկնի ծունր ամենայն. եթէ փըրկիլ մարդ - կան հնար է առանց մահու իմ որ գրեալ է. բաժակ մա - հուս յինէն անցցէ ոչ իմ կա - մաւ այլ բոյն եսցէ:

Ղօղեալ յերկիւղ քըրտանց հոսման ոլոնաձեւ կայակ վիժման. ի գօրանալ հրեշտակ մերձեալ գօրինական գիրըն լըցեալ. զի կատարեալ էառ զբնութիւն Աստուածըն բան ըզմարդկութեան. պարտ էր գերկիւղ եւ գտըրտմութիւն. յիւրումըն կրել անօրէնու - թիւն:

Gentronyan hangoos tsoro ee vernadoonun yel khorhurto; ye-mood bardez ent bardeezee ye-mooydz zAtam hateen trakhdeen; moodztses yev uzmez der ent numeen oosdee haner nakh zara-cheen; zee jarankel uzhayreeneen arjanastsook mek verusdeen.

Hokayr uzgreetusun durdmapar yeryukn yeghyal arantsnapar; purgel zashkhars hokees hojar payts e pnootyoon marmnoos dugar; voch vomn oojegh yev zoravor yev vomn anzor vdankavor; ayl mi yev nooyun kal meeyavor gurer uzgeersun gamavor.

Tsayneev maghter aghotagan vasun eem ar hayr yoor eyagan; dzoomur tner khonarhagan voroom grgnee dzoomur amenayn; yete purgel martgan hnar e arants mahoo eem vor kryal e; pajag mahooos heenen antstse voch eem gamav ayl kooyt yestse.

Ghoghyal hergyoogh kurdants hosman volornatsev gaylag veejman; ee zoranal hreshdag mertsyal zoreenagan keerun lutsyal; zee gadaryal eyar uzpu-nootyoon Asdvadzun pan uzmart-gootyan; bard er zergyooogh yev uzdrdmootyoon yuroomun grel anorenootyoon.

In the mystical upper room he went beyond the Kidron valley. He entered into a garden instead of the garden; he made Adam enter into the garden of Eden. Let you, oh Lord, make us enter as well with him from whence you expelled us the first time so that again we may be worthy to inherit what is of our father.

Sorrowfully, he was worrying about his suffering while apart with the other three. "My soul is willing to save the world but the nature of my body is weak. Not as one powerful and among and not as one without strength and endangered." And yet being this same person, he carried the sufferings willingly.

With prayerful voice he was asking his natural father for my sake. The one to whom all bend their knees fell humbly to his knees. "If it is possible for men to be saved without my death which has been written, let this cup of death pass from me. Not by my will, but according to your will let my soul see death."

(He was) Drenched in the fear of sudorific sweat that dripped down drops (from him). An angel came near to him in order to strengthen him. Because God the word assumed perfect human nature he had to suffer fear and sorrow in his economy.

Երրորդ Աւետարան:

Yerrort Avedaran

The Third Gospel

Արկ. Օրթի: (Ոտի կանգնիլ)
Քհնյ. Խաղաղութիւն ամենն -
ցուն:
Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ բում:
Արկ. Երկիրդ ածութեամբ
Լուարոմ:

Dn: Ortee. (vodkee Gankneel)
Pr: Khaghaghootyoon amene -
tsoon.
All: Yev unt hokvooyt koom.
Dn: Yergyooghadzootyamp
lvarook.

Dn: Orthi. (Stand up)
Pr: Peace unto all.

All: And with your spirit.
Dn: Listen with reverence.

Արքայ Աւետարանիս
Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու: (ԻՖ 1-ԻՖ 23)

Srpo Avedaranees Heesoosee
Kreesdosee vor esd Ghoogasoo.
(22:1-22:23)

Pr: To the holy Gospel of Jesus
Christ according to Luke. (22:1-
22:23)

Դպ. Փառք քեզ Տէր Աստ -
ուած մեր:
Արկ. Պոստիւմէ:
Դպ. Ասէ Աստուած:

All: Park kez Der Asdvadz mer.

Dn: Broskhoome.
All: Ase Asdvadz.

All: Glory to you, O Lord our
God.
Dn: Be attentive.
All: God is speaking..

Վասն ընթրեաց Տեանն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի:

Vasun entryats dyarun mero
Heesoosee Kreesdosee.

For the sake of the super our
Lord, Jesus Christ.

Մօտեցաւ Բաղարջակերաց
տօնը, որ կը կոչուէր Պասքա:

Modetsav Pagharchagerats done,
vor ge gochver Baska.

Now the feast of Unleavened
Bread drew near, which is called
the Passover.

Իսկ քահանայապետներն ու
դպիրները հնարք մը կը փնտրե-
ն, թէ ինչպէս սպաննեն
գայն, բայց կը վախնային
ժողովուրդէն:

Eesg kahanayabednerun oo
tbeernere hnark me ge pundre -
yeen, te eenchbes usbannen zany,
payts ge vakhnayeen joghovoor -
ten.

And the chief priests and the
scribes were seeking how to put
him to death; for they feared the
people.

Ապա սատանան մտաւ Իսկա-
րիովտացի կոչուած Յուդայի
մէջ, որ Տասներկուքէն էր: Ան
գնաց բանակցեցաւ քահա-
նայապետներուն, դպիրնե-
րուն եւ ժողովուրդի իշխա-
նաւորներուն հետ, որպէսզի
անոնց ձեռքը մատնէ Յիսու-
սը:

Aba sadanan mudav Eesgaree -
yovdatsee gochvadz Hootayee
mech, vor dasneyergooken er. An
kunats panagtsetsav kahana -
yabedneroon, tbeerneroon yev
joghovoortee eeshkhanavorne -
roon hed, vorbeszee anonts tserke
madne Heesoose.

The Satan entered into Judas
called Iscariot, who was of the
number of the twelve; He went
away and conferred with the chief
priests and captains how he might
betray him to them.

Անոնք ուրախացան եւ խոս-
տացան արծաթ տալ իրեն: Եւ

Anonk oorakhatsan yev khosda -
tsan ardzat dal eeren. Yev an han-

And they were glad, and engaged
to give him money. So he agreed,

ան յանձն առաւ ու պատեհ առիթ մը կը փնտռէր անոնց ձեռքը մատնելու գայն՝ ամբոյսէն մեկնուսի:

Եկաւ բաղարջակերաց օրը, երբ օրէնք էր մորթել պատեհը: Եւ Յիսուս զրկեց Պետրոսն ու Յովհաննէսը եւ ըսաւ. «Գացէ՛ք, պատրաստեցէ՛ք մեզի պատեհը, որ ուտենք»:

Եւ անոնք ըսին. «Ո՞ր կ'ուզես որ պատրաստենք»:

Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ահա, երբ քաղաք մտնէ՛ք, ձեզի պիտի պատահի մարդ մը, որ ջուրի սափոր մը կը կրէ. գացէ՛ք անոր ետեւէն այն տունը, ուր ան պիտի մտնէ: Եւ ըսէ՛ք տանտիրոջ. «Վարդապետը կ'ըսէ՛ք ձեզի. ո՞ր է այն հիւրասրահը, ուր աշակերտներուս հետ պիտի ուտեմ պատեհը»:

Եւ ան ցոյց պիտի տայ ձեզի գարդարուած մեծ վերնատուն մը. այնտեղ կը պատրաստէք»:

Եւ աշակերտները գացին գրտան, ինչպէս որ իրենց ըսած էր: Եւ պատրաստեցին պատեհը:

Եւ երբ ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ, ու տասներկու առաքելացիներն ալ՝ իրեն հետ:

Եւ ըսաւ անոնց. «Այնքան փափաքեցայ այս պատեհը ուտել ձեզի հետ նախքան չարչարուիլս:

Բայց կ'ըսեմ ձեզի, թէ այլեւս պիտի չուտեմ ասկէ, մինչեւ

tсен arav oo badeh areet me ge pndrer anonts tserke madneloo zany ampokhen megoosee.

Yegav pagharchagerats ore, yerp orenk er mortel baseke. Yev Heesoos ghurgets Bedrosun oo Hovhannese yev esav; "Katsek, badrasdetsek mezee baseke, vor oodenk".

Yev anonk eseen; "Oor? gooses vor badrasdenk".

Heesoos esav anonts; "Aha, yerp kaghak mudnek, tsezee beedee badahee mart me, vor chooree sapor me ge gre; katsek anor yedeven ayn doone, oor an beedee mudne. Yev esek danderoch; "Vartabede guse kezee; oor? e ayn hurasrahe, oor ashagerdne – roos hed beedee oodem baseke". Yev an tsooyts beedee da tsezee zartarvadz medz vernadoon me; ayndegh ge badrasdek".

Yev ashagerdnere katseen kudan, eenchbes vor eerents esadz er. Yev badrasdetseen baseke.

Yev yerp jame hasav segghan musdav, oo dasneyergoo arakyal – nerun al eeren hed.

Yev esav anonts; "Aynkan papaketsa ays baseke oodel tsezee hed nakhkan charcharveelus.

Payts gesem tsezee, te aylyevus beedee choodem asge, meenchev

and sought an opportunity to betray him so them in the absence of the multitude.

Then came the day of Unleavened Bread, on which the passover lamb had to be sacrificed. So Jesus sent Peter and John, saying, Go and prepare the Passover for us, that we may eat it.

They said to him, "Where will you have us prepare it?"

He said to them, "Behold, when you have entered the city, a man carrying a jar of water will meet you; follow him into the house which he enters, and tell the householder, The Teacher says to you, Where is the guest room, where I am to eat the passover with my disciples? And he will show you a large upper room furnished; there make ready.

And they went, and found it as he had told them; and they prepared the passover.

And when the hour came, he sat at table, and the apostles with him.

And he said to them, "I have earnestly desired to eat this passover with you before I suffer.

For I tell you I shall not eat it until it is fulfilled in the kingdom

որ պատկեր կատարուի Աստուծոյ արքայութեան մէջ»:

vor baseke gadarvee asdoodzo of God. arkayootyan mech".

Եւ բաժակը առնելով՝ գոհու թիւն յայտնեց ու ըսաւ. «Առէք ասիկա եւ բաժնեցէ՛ք ձեր մէջ. կ'ըսեմ ձեզի, թէ այսուհետեւ պիտի չխմեմ որքանտունկի բերքէն, մինչեւ որ գայ Աստուծոյ արքայութիւնը»:

Yev pajage arnelov kohootyoon haydnets oo esav; "Arek aseega yev pajnetsek tser mech; gusem tsezee, te aysoohedev beedee chukhemem vortadoongee perken, meenchev vor ka Asdoodzo arka-yootyooone".

And he took a cup, and when he had given thanks he said, "Take this, and divide it among yourselves; For I tell you that from now on I shall not drink of the fruit of the vine until the kingdom of God comes."

Եւ հաց առնելով՝ գոհութիւն յայտնեց, կտրեց, տուաւ անոնց ու ըսաւ. «Այս է իմ մարմինս, որ տրուած է շատերուն համար. այս բանը ըրէ՛ք իմ յիշատակիս համար»:

Yev hats arnelov kohootyoon haydnets, gudrets, duvav anonts oo esav; "Ays e eem marmeenus, vor drvadz e shaderoon hamar; ays pane erek eem heeshadagees hamar".

And he took bread, and when he had given thanks he broke it and gave it to them, saying, "This is my body which is given for you. Do this in remembrance of me."

Նոյնպէս, ընթրիքէն յետոյ, բաժակն ալ առաւ եւ ըսաւ. «Այս բաժակը նոր Ուխտ է իմ արիւնովս՝ ձեզի համար թափուած»:

Nooynbes, entreeken hedo, pajagun al arav yev esav; "Ays pajage nor ookhd e eem arunovus tsezee hamar tapvadz".

And likewise the cup after supper, saying, This cup which is poured out for you is the new covenant in my blood."

«Բայց ահաասիկ իմ մատնիչիս ձեռքը ինձի հետ այս սեղանին վրայ է: Եւ մարդու Որդին կ'երթայ, ինչպէս որ սահմանուած է, բայց վայ այն մարդուն, որուն ձեռքով կը մատնուի»:

"Payts ahavaseeg eem madneechus tserke eendzee hed ays seghaneen vra e. Yev martoo Vorteen gerta, eenchbes vor sahmanvadz e, payts vay ayn martoon, voroon tserkov ge madnuvee".

But behold the hand of him who betrays me is with me on the table. For the Son of man goes as it has been determined; but woe to that man by whom he is betrayed!

Եւ անոնք սկսան հարցնել իրարու, թէ իրենցմէ ո՞վ է որ պիտի ընէ այդ բանը:

Yev anonk usgsan hartsenel eeraroo, te eerentsme ov? E vor beedee ene ayt pane.

And they began to question one another, which of them it was that would do this.

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով գՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:
(Երիցս կրկնեա)

Aghotk hanterts dzoonor tnelov uzder aghachestsook. Pr: Der voghormya. (Yereetsus grgnya).

Let us beseech the Lord, with pray and bended knee.
Pr: Lord, have mercy.
(Repeated three times)

(Ի վնարից Աւետարանի շիջուցեմ գերկուս մոմեղէնս)

(Ee vudjareelun Avedarane sheetsoos-tsen zergoos momeghenus).

At the conclusion of the Gospel Chanting two deacons shall extinguish two candles at the center of the bema.

(Ուտի կանգնիլ)

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցուիք ընկալ կեցո՛ր
եւ ողորմեա՛:

(Vodkee gangneel)

Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.

(Stand up)

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Քհնյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սըր -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets amen.

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

Երկու սարկաւագք ասացեն փոխ
ասղմոս:

Yergoo sargavak asatsen pokh
saghmos.

In antiphon (alternately) two deacons
shall recite the following verses of
Psalm

Չորրորդ Սաղմոս՝ 78 (1 – 3)

Chorrort Saghmos 78 (1 – 3)

The Fourth Psalm 79 (1-3)

Աստուած, մտին հեթանոսք ի
ժառանգութիւն քո, պղծեցին
գտանար սուրբ քո:

Asdvadz, mudeen hetanosk ee
jarankootyoon ko, bughdzetseen
uzdajar soorp ko.

O God, the heathen have come
into thy inheritance, they have
defiled Your holy temple.

Արարին զԵրուսաղէմ որպէս
հիւզս մրգապահաց, արկին
ըզդիակունս ծառայից քո՛ր
գէշ թռչնոց երկնից, եւ ըզ -
մարմինս սրբոց քոց գազա -
նաց երկրի:

Arareen zEroosaghem vorbes
hyooghus murkabahats, argeen
uzteeyagoonus dzarayeets kots
kesh trchnots yergneets, yev
uzmarmeenus surpots kots
kazanats yergree.

They have laid Jerusalem in
ruins. They have given the bodies
of Your servants to the birds of
the air for food, the flesh of Your
saints to the beasts of the earth.

Հեղին զարիւնս նոցա որպէս
ջուր շուրջ զԵրուսաղէմաւ, եւ
ոչ ոք էր որ թաղէր զնոսա:

Hegheen zaryoonus notsa vorbes
choor shoorch zEroosaghemav,
yev voch vok er vor tagher
uznosa.

They have poured out their blood
like water round about Jerusalem,
and there was none to bury them.

Կ Ց Ո Ր Դ

Gutsort

The others will chant

Նոքա ի ձեռանէ քոմմէ մեր -
ժեցան. մեք ժողովուրդք եւ
խաչն արօտի քո:
(Երիցս կրկնեա, եւ յետինն բարձր
ասա)

Noka ee tserane koomme merje -
tsan; mek joghovoortk yev kha -
chun arodee ko.
(Yereetsus grgnya, yev hedeemun partsur
asa).

They have been rejected by you,
but we are your people, the flock
of thy pasture.
(Repeated three times, the third in
higher tone)

Then, they shall continue singing the
following verses of a hymn by S. Nersess
the Catholicos of Armenians, said in the
Eve of Holy Friday (Jarakayt parrats).

Ե Ր Գ

YERK

Ճառագայթ փառաց էին որ
ըստ բնութեանըս մարդկա -

Jarakayt parats eyeen vor esd
pnootyanus martgayeen; dakna -

Ray of the glory of the being,
according to this human nature,

յին. տագնապեցար ի գիշերին
աղօթեցեր առ Հայր յերկինս.
Ծագեա ի մեզ զլոյսդ երկնա -
յին եւ փառասեա գերկիւղ
չարին, մասունք հոգւոց մեր
եւ մարմին յերկիւղ քն սուրբ
բեւեռեցին:

Մերձեալ Յուդաս որ մատ -
նելոց հանդերձ դասուն փա -
րիսեցւոց. անկան նըման
ստորանկելոցն որք յաւիտեան
չեն կանգնելոց. Յուդաս նեն -
գաւ համբուրելով առիթ մա -
հու նըշան տալով. փոխան
սիրոյ զնա մատնելով չար ընդ
բարոյ վընարելով:

Յայնժամ առ գութ սիրոյն
Պետրոս ըզժառային անուն
Մարդոս. եհատ սուսերք
զականջն աջոյ որ ոչ լուաւ
Տեառն իւրոյ. իսկ Տէրն մեր
արագապէս յունկն մերձեալ
բըժըշկապէս. առողջացոյց
աստուածապէս գոր ոչ տեսին
կուրացն հանդէս:

Նոր հօտին փոքու ցըրուեալ
քանզի գոյվիւրն քաջ հարեալ.
պետրոս միայն ըզհետ երթեալ
Ի յաղջկանէ վիմին շարժեալ.
նըշանակեալ հաւըն խօսէր
առ ի Պետրոս Տէրն ակնար -
կէր. գրանըն յիշէր դառն ար -
տասուէր ի գլորմանէն դարձ -
եալ կանգնէր:

Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ
գոր պահեցեր ի հոսելոյ. եւ
կանգնեցեր ի գորելոյ վասըն
սըրտիւն արտասուելոյ.
կանգնեա եւ զիս Տէր ընդ նը -
մին ի գլորմանէ սայթափողին.
տալով աչացս յորդ արտա -
սուս եւ ջուր նըման ծովու

*betsar ee keeshereen aghotetser
ar Hayr hergeens; dzakya ee mez
uzlooyst yergnayeen yev paradya
zergyoogh chareen, masoonk
hokvots mer yev marmeen her -
gyoogh ko soorp peverestseen.*

*Mertsyal Hootas vor madnelots
hanterts tasoon pareesetsvots;
angan numan usdorangelotsun
vork haveedyan chen ganknelots.
Hootas nenkav hampoorelov
areet mahoo nushan dalov;
pokhan seero uzna madnelov
char ent parvo vejarelov.*

*Haynjam ar koot seerooyn Bed -
ros uzdarayeen anoon Magh -
kos; yehad sooserp zaganchun
acho vor voch luvav Dyarun
yooro; eesg Derun mer arakabes
hoongun mertsyal pujushgabes;
aroghchatsooyts asdvadzabes zor
voch deseen gooratsn hantes.*

*Nor hodeen pokoo tservyal
kanzee ushoveevun kach haryal;
bedros meeyayn uzhed yertyal
ee haghchgane veemeen sharj -
yal; nushanagyal havun khoser
ar ee Bedros Dern agnarger;
uzpanen heesher tarn ardasver ee
klormanen tartsyal gankner.*

*Shunorhyal veemeen yegeghetsvo
zor bahetser ee hoselo; yev
ganknetser ee klorela vasun
surdeevn ardasvelo; gankya yev
zees Der ent nemeen ee klormane
saytakogheen; dalov achatsus
hort ardasoos yev choor neman*

you anguished in the night you
prayed to the father in the hea -
vans. Dawn in us, you who are
the light of heaven, and sweep
away the fear of evil. Let the
parts of our souls and our body be
nailed to your holy fear.

Judas, who was to betray, approa -
ched together with the ranks of
the Pharisees. They fell down
like the fallen angels; never to
rise again. Judas hypocritically
gave the signal to the cause of
death by kissing. Instead of love
he betrayed him, returning evil
instead of good.

At that time Peter, for the
compassion of love, cut off the
right ear of the servant named
Malchus which did not listen to
his Lord. Yet our Lord quickly
reached to the ear as a healer. As
God he healed him. Yet the blind
ones did not see.

The new small flock was disper -
sed because the braveshepherd
was hit, only Peter followed. The
rock was moved by the girl. The
bird set us a sign spoke. The Lord
signaled to Peter. Remembering
the word he cried bitterly. He was
reinstated from his fall.

You kept the rock of the church
from being crushed and you made
him stand from his fall because
he cried with all his heart. Lord,
make me stand as well together
with him from the fall caused by
the trap layer, by giving abundant

գրլխոյս:

dzovoo klkhooy.

tears to my eyes and water like the sea to my head.

Ով կամաւ զանկապելին կապ-
եալ ըզձեռս արձակողին. ի
յապարանսն տանէին Կայի -
ափայ եւ Աննային. ծառայն
գերեսն այն ապտակէր յորմէ
սրովընն բեւաւօղէր. բուք
արձակեալ պիղծ բերանովն
յայն որ կուրին լոյս ծագեաց
բժովն:

*Ov gamav zangabeleen gabyal
uztserus artsagogheen; ee haba-
ransun daneyeen Gayeeyapa yev
Annayeen; dzarayn zeresun ayn
abdager horme srovpen tevasko -
gher; took artsagyal beeghdz
peranovn hayn vor gooreen looy
dzakyats tkovn.*

You who let your hands that set
free, were being taken to the
place of Caiaphas and annias.
The servant slapped the face from
whoch the seraphim would cover
their face with their wings. Saliva
was spat from the profane mouth
on the one who gave sight to the
blind by his saliva.

Չորորդ Աւետարան:

Chorort Avedaran

The fourth Gospel

Սրկ. Օրթի: (Ոսփի կանգնիլ)
Քհնյ. Խաղաղութիւն ամե -
նեցուն:
Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Սրկ. Երկիրաւորութեամբ
լուարուք:

*Dn: Ortee. (vodkee Gankneel)
Pr: Khaghaghootyoon amene -
tsoon.
All: Yev unt hokvooyt koom.
Dn: Yergyooghadzootyamp
lvarook.*

*Dn: Orthi. (Stand up)
Pr: Peace unto all.
All: And with your spirit.
Dn: Listen with reverence.*

Սրբոյ Աւետարանիս
Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի: (ԺԴ 27-ԺԴ 42)

*Srpo Avedaranees Heesoossee
Kreesdosee vor esd Margosee.
(14:27-14:42)*

*Pr: To the holy Gospel of Jesus
Christ according to Mark.
(14:27-14:42)*

Դպ. Փառք քեզ Տէր Աստ-
ուած մեր:
Սրկ. Պոստիւմէ:
Դպ. Ասէ Աստուած:

*All: Park kez Der Asdvadz mer.
Dn: Broskhoome.
All: Ase Asdvadz.*

*All: Glory to you, O Lord our
God.
Dn: Be attentive.
All: God is speaking..*

Վասն մատնութեան Տեանն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

*Vasun madnootyan dyarun mero
Heesoossee Kreesdosee.*

For the sake of the betrayal our
Lord, Jesus Christ.

Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Այս
գիշեր ամենիդ ալ պիտի գայ -
թակղիք իմ պատնատովս,
որովհետեւ գրուած է. «Պիտի
հարուածեմ հովիւը, եւ
նչխարմերը պիտի ցրուին»:

*Yev Heesoos esav anonts; "Ays
keesher amenkut al beedee kay -
taggheet eem badjarovus, vorov -
hedev krvadz e; "Beedee harva -
dzem hoveeve, yev vochkharnere
beedee tsrveen".*

And Jesus said to them, "You
will all fall away; for it is written,
I will strike the shepherd, and the
sheep will be scattered.

Բայց իմ յարութենէս յետոյ
ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի
երթամ:

*Payts eem harootenes hedo
tsezme arach Kaleelya beedee
yertam.*

But after I am raised up, I will go
before you to Galilee.

Պետրոս պատասխանեց եւ ըսաւ անոր. «Եթէ նոյնիսկ ամէնքն ալ գայթակղին, զոնէ ես՝ ոչ»:

Bedros badaskhanets yev esav anor; "Yete nooyneesg amenkun al kaytagheen, kone yes voch".

Peter said to him, "Even though they all fall away, I will not."

Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. «Չ՝ մարիտ կ'ըսեմ քեզի, որ դուն այս գիշեր իսկ, դեռ ափաղաղը չկանչած, երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս»:

Yev Heesoos esav anor; "Jush-mareed gesem kezee, vor toon ays keesher eesg, ter akaghaghe chuganchadz, yerek ankam beedee ooranas zees".

And Jesus said to him, "Truly, I say to you, this very night, before the cock crows twice, you will deny me three times."

Իսկ Պետրոս անկի ես կը պնդէր ու կ'ըսէր. «Եթէ քեզի մեռնիլ իսկ հարկ ըլլայ՝ պիտի չուրանամ քեզ»: Եւ ամէնքն ալ նոյնը կ'ըսէին:

Eesg bedros avelee yevs ge bunter oo guser; "Yete kezee merneel eesg harg ella beedee chooranam kez". Yev amenkun al nooyne geseyeen.

But he said vehemently, "If I must die with you, I will not deny you." And they all said the same.

Եկան այն գիւղը, որ կը կոչուէր Գեթսեմանի: Եւ Յիսուս ըսաւ իր աշակերտներուն. «Նստեցէ՛ք այստեղ, մինչեւ ես աղօթեմ»:

Yegan ayn kughe, vor ge gochver Ketsemanee. Yev Heesoos esav eer ashagerdneroon; "Nusdetsek aysdegh, meenchev yes aghotem".

And they went to a place which was called Gethsemane; and he said to his disciples, "Sit here, while I pray."

Եւ ան իր հետ առաւ Պետրոսը, Յակոբոսն ու Յովհաննէսը եւ սկսաւ տխրիլ ու տագնապիլ:

Yev an eer hed arav Bedrose, Hagoposun oo Hovhannese yev usgesav dukhreeel oo daknabeel.

And he took with him Peter and James and John, and began to be greatly distressed and troubled.

Այն ատեն ըսաւ անոնց. «Տրտում է հոգիս մեռնելու աստիճան. այստեղ մնացէ՛ք եւ արթուն կեցէ՛ք»:

Ayn aden esav anonts; "Drdoom e hokees merneloo asdeejan; aysdegh mnatsek yev artoon getsek".

And he said to them, "My soul is very sorrowful, even to death; remain here, and watch."

Եւ քիչ մը առաջ երթալով՝ երեսի վրայ ինկաւ գետին. եւ կ'աղօթէր որ, եթէ կարելի է, այդ ժամը հեռանայ իրմէ: Եւ կ'ըսէր. «Աբբա, հայր, ամէն ինչ կարելի է քեզի. հեռացուր ինձմէ այս բաժակը, բայց ոչ թէ ինչպէս ես կ'ուզեմ, այլ ինչպէս դուն կ'ուզես»:

Yev keech me arach yertalov yeresee vra eengav kedeem; yev gaghoter vor, yete garelee e, ayl jame herana eerme. Yev geser; "Appa, hayr, amen eench garelee e kezee; heratsoor eentsme ays pajage, payts voch te eenchbes yes goozem, ayl eenchbes vor toon goozes".

And going a little farther, he fell on the ground and prayed that, if it were possible, the hour might pass from him. And he said, "Abba, Father, all things are possible to thee; remove this cup from me; yet not what I will, but what thou wilt."

Եւ Յիսուս եկաւ ու գտնում էր նրանք գտաւ. եւ ըսաւ Պետրոսին.

Yev Heesoos yegav oo zanonk knatsadz kudav; yev esav

And he came and found them sleeping, and he said to Peter,

րոսին. «Սիմոն, կը քնանա՞ս. չկըցա՞ր ժամ մը արթուն մը - նալ: Արթուն կեցե՞ք եւ աղօթեցե՞ք, որպէսզի փորձութեան մէջ չիյնա՞ք: Հոգին յօծար է, բայց մարմինը՝ տկար»:

Եւ դարձեալ գնաց, աղօթքի կայնեցաւ ու նոյն բաները ըսաւ:

Կրկին անգամ դարձաւ այն - տեղ եւ զանոնք բունի մէջ գտաւ. որովհետեւ անոնց աչ - քերը ծանրացած էին, եւ չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր:

Երրորդ անգամ եկաւ ու ըսաւ անոնց. «Քնացե՞ք այսուհետեւ եւ հանգչեցե՞ք, վասնզի վախ - անը հասած է. եկաւ ժամը, եւ ահա մարդու Որդին կը մատնուի մեղաւորներու ձեռքը: Դեհ, ելե՛ք երթանք, որովհետեւ ահա մօտեցաւ ան, որ պիտի մատնէ զիս»:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:
(Երիցս կրկնեա)

(Ի վնարիցն Աւետարանի. շիջուցեն գերկուս մոսեղէնս)

(Ուսի կանգնի)
Արկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցումք ընկալ կեցո՛ւ եւ ողորմեա՛:

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբ - րոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ - եանս յաւիտենից ամէն:

bedroseen; "Simon, ge knanas? chugrtsar? jam me artoon munal. Artoon getsek yev aghotetsek, vorbeszee portsootyán mech cheeynak. Hokeen hojar e, payts marmeene degar".

Yev tartsyal kunats, aghotkee gaynetsav oo nooyn panere esav.

Grgeen ankam tartsav ayndegh yev zanonk koonee mech kdav; vorovhedeu anonts achkere dzanratsadz eyeen, yev cheyeen keeder te eench badaskhan dan anor.

Yerrori ankam yegav oo esav anonts; "Knatsek aysoohedeu yev hankchetsek, vasenzee vakhjane hasadz e; yegav jame, yev aha martoo Vorteen ge madnevee meghavorneroon tserke. Teh, yelek yertank, vorovhedeu aha modetsav an, vor beedee madne zees".

Aghotk hanterts dzoomur tnelov uzder aghachestsook.
Pr: *Der voghormya.*
(*Yereetsus grgnya.*)

(*Ee vudjareelun Avedarane sheetsoos - tsen zergoos momeghenus.*)

(*Vodkee gankneel*)
Dn: *Yev yeus khaghaghootyan uzder aghachestsook engal getso yev voghormya.*

Pr: *Orhnootyoon yev park Hor yev Vortvo yev Hokvooyñ Srpo ayjum yev meeshd yev haveed - yanus haveedeneets amen.*

"Simon, are you asleep? Could you not watch one hour? Watch and pray that you may not enter into temptation; the spirit indeed is willing but the flesh is weak."

And again he went away and prayed, saying the same words.

And again he came and found them sleeping, for their eyes were very heavy; and they did not know what to answer him.

And he came the third time, and said to them, "Are you still sleeping and taking your rest? It is enough; the hour has come; the Son of man is betrayed into the hands of sinners. Rise; let us be going; see, my betrayer is at hand."

Let us beseech the Lord, with pray and bended knee. Lord, have mercy.
(Repeated three times)

At the conclusion of the Gospel Chan - ting two deacons shall extinguish two candles at the center of the bema.

(*Stand up*)
Dn: Again in peace let us beseech the Lord. Receive, save and have mercy.

Pr: Blessing and glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

Նրկու սարկաւագ՝ սասացեն փոխ
սարմոս:

*Yergoo sargavak asastsen pokh
saghmos.*

*In antiphon (alternately) two deacons
shall recite the following verses of
Psalm*

Հինգերորդ Սաղմոս՝
108 (1 - 3)

Heenkerrort Saghmos 108(1-3)

The Fifth Psalm 109 (1-3)

Աստուած, օրհնութեան իմոյ
մի լոեր, զի բերան մեղաւորի
բերան նենգաւորի բացաւ ի
վերայ իմ:

*Asdvadz, orhnootyan eemo mee
lurer, zee peran meghavoree
peran nenkavoree patsav ee vera
eem.*

Be not silent, O God of my
praise. For wicked and deceitful
mouths are opened against me,
with lying tongues.

Խօսեցան զինեն լեզուաւ նեն -
գաւորաւ, եւ բանիւք առե -
լութեան պաշարեցին զիս:

*Khosetsan zeenen lezvav nenka -
vorav; yev paneevk adelootyan
zees basharetseen.*

They beset me with words of
hate, and attack me without
cause.

Մարտեան ընգ իս ՚ի տարա -
պարտուց, փոխանակ սիրոյ
իմոյ մատնէին զիս, այլ եւ
յաղօթս կայի:

*Mardyan ent ees ee darabar -
doots, pokhanag seero eemo
madneyeen zeas, ayl yev haghotos
gayee.*

In return for my love they accuse
me.

Կ Յ Ո Ր Դ

Gutsort

The others will chant

Խօսեցան զինեն լեզուաւ նեն -
գաւորաւ. եւ բանիւ առելու -
թեան զիս պաշարեցին:
(Նրիցս կրկնեա, եւ յետինն բարձր
ասա)

*Khosetsan zeenen lezvav nenka -
vorav; yev paneevk adelootyan
zees basharetseen.
(Yereetsus grgnya, yev hedeenum partsur
asa).*

Speaking against me with lying
tongues, they beset me with
works of hate.
(Repeated three times and the third
in high tone)

Ե Ր Գ

YERK

*Then, they shall continue singing the
following verses of a hymn by S. Nersess
the Catholicos of Armenians, said in the
Eve of Holy Friday (Char gabanats).*

Ձար կապանաց մարդկան
լուծիչ որ կապեցար ընդ կա -
պելոյն. զիս արձակեա յին -
նակապէս մեղաց կապից դը -
ժոխայնոյն. որ ընդ մեղօք
պարտաւորին կացեր անմեղ
ի յատենի. յորժամ փառօք
գաս հայրենի մի դատեցես
զիս ընդ նոսին:

*Char gabanats martgan loo -
dzech vor gabetsar ent gabe -
looy; zees artsagya heenknaga -
bes meghats gabeets tejokhay -
nooy; vor ent meghok bardavo -
reen gatser anmeghut ee hade -
nee; horjam parok kas hayrenee
mee tadeests zees ent noseen.*

You who untie the evil ties of
men; you were tied the place of
the one who was tied. Set me,
who have tied myself through
sins to the ties of the hellish one,
free. You who, instead of the sins
of the deceptor innocently stayed in
the middle of the court; when you
come with the glory of the Father,
do not judge me with them.

Պատկանանո՞ք հինն Ադամայ
որ ձաղեցար վասըն նորա.
ջընջեա գամօթ մեղաց լըրբին
որով գերեսս իմ ծածկեցին.
որ ներեցեր չար ծառային
ածել ձեռնօք քեզ ապտակին.
հար ուժգնակի ըզդէմս չարին
որպէս եւ զիս եհար ուժգին:

Ջահըն լուսոյ յառաւօտին ի
յուրբաթուն հընոյ գատկին.
կայր առաջի դատաւորին
ծառայն նըստէր ի յառեմին. ի
հարցանել Պիղատոսի Տէրն
ոչ առնէր պատասխանի. զի
կանխասաց գիրըն լըցցի եղէ
եւ մարդ որ ոչ խօսի:

Ռամկական դասք զինուո՞ւ
րացն արկին հանդերձ նախա-
տանաց. այնմ որոյ զգեստն
է լոյս փառաց իբրեւ զօթոց
զինքնամբ արկած. ի ծունր
իջեալ կատակէին զգլուխն
եղեգամբ հարկանէին. պըսակ
ի փշոց բոլորէին ըզփուշ մե-
ղացըն բարձողին:

Սոսկալին քերովրէից բառ-
նայր ինքնամբ ըզփայտ խա-
չին. մինչ ի տեղի գողգոթային
յորում եղեալ մարդն առաջին
հառն ըմպե՞լ զինի զմըռս-
եալ. եւ կերակուր լեղեալ
խառնեալ. որով զպըստոյն
դառըն ճաշակ փոխեաց մեզ
ֆաղցր եւ ախորժակ:

Վերնականքըն զարհուրեալ
տեսին ըզՏէրըն մերկացեալ.
եւ ըզհանդերձսըն բաժանեալ
պատմունանին վինակ արկ-

*Badgaranok heenun Atama vor
tsaghetsar vasun nora; chnchya
zamoto meghats lerpeen vorov
zeresus eem dzadzgetseen; vor
neretser char dzarayeen adzel
tserok kez abdageen; har
oojkunagee uztemus chareen
vorbes yev zeas yehar oojkeen.*

*Chahen looso haravodeen ee
hoorpatoon heno zadgeen; gayr
arachee tadavoreen dzarayn
nusder ee hadeneen; ee hartsanel
Beeghadosee derun voch arner
badaskhane; zee gankhasats
keeren letstsee yeghe yev mart
vor voch khosee.*

*Ramgagan task zeenvoratsun
argeen hanterts nakhadanats;
aynm voro uzkesdun e looys pa-
rats eeprev zotots zeenkyamp ar-
gad; ee dzoorn eechyal gada-
geyeen uzklookhun yeghekmamp
harganeyeen; besag ee pushots
poloreyeen uzpoosh meghatsun
partsogheen.*

*Sosgaleen kerovpeyeets parnayr
eenkyamp uzpayd khacheen;
meench ee deghee koghkotayeen
horoom yetyal martn aracheen
yedoon embel keenee zumrsyal;
yev geragoor leghyav kharnyal;
vorov uzbedghooyun tarun jashag
pokhyats mez kaghtsur yev
akhorjag.*

*Vernagankun zarhooryal deseen
uzDerun mergatsyal; yev uzhan -
tertsun pajanyal badmoojaneen
veejag argyal; uztzersun yev*

You who were whipped by the
shame of old Adam, wipe away
the shame of sin which covers my
face. You who forgive the evil
slave for slapping you with
hands, hit with power the face of
evil one, just as he strongly struck
me.

The torch of light in the morning
of the Friday of the old Passover
was standing before the judge;
the servant was sitting as judge.
When he asked the questions, the
Lord did not answer so that the
foretold prophecy would be
fulfilled, "I was like a man who
did not not speak."

The vulgar ranks of soldiers put
clothes of scorn on the one who
wears as clothing the glory of the
light like a mantle on his shoul-
ders. They mocked, coming down
on their knees. They were hit-
ting the head with the reed. They
were making a crown of thorns
for the one who lifted out the
thorn of sin.

The one who is awful to the che-
rubim was carrying by carrying
by himself the wood of the cross,
until the place of Golgotha where
they put the first man They made
him wine mixed with myrrh and
food mixed with chicory; by
which he made the bitter taste of
the fruit sweet and desirable for
us.

Those who are above panicked
seeing the Lord naked, the clo-
thes divided and lots being cast
on the tunic. They pierced the

Եւ ըզմանն եւ զոտարն ծակեցին ըստ յայտնապէս դաւթեան ձայնին. ընդ փայտ խաչին բեւեռեցին զմատունսն որ գրեաց ի տախտակին:

zodsun dzagetseen esd haydnabes tavtyan tsayneen; ent payd khacheen peveretseen uzmaadoon-sun vor kryats ee dakhdageen.

Hands and the feet according to the clear voice of David. They nailed to the wooden cross the hands that wrote on the tablet.

Հինգերորդ Աւետարան:

Heenkerort Avedaran

The Fifth Gospel

Սրկ. Օրթի: (Ոտքի կանգնիլ)
Քհնյ. Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Սրկ. Նրկիւղածութեամբ լուարում:

Dn: Ortee. (vodkee Gankneel)
Pr: Khaghaghootyoon amene – tsoon.
All: Yev unt hokvooyt koom.
Dn: Yergyooghadzootyamp lvarook.

Dn: Orthi. (Stand up)
Pr: Peace unto all.
All: And with your spirit.
Dn: Listen with reverence.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Մատթէոսի: (ԻՁ 47-ԻՁ 56)

Srpo Avedaranees Heesoossee Kreesdosee vor esd Madteossee. (26:47-26:56)

Pr: To the holy Gospel of Jesus Christ according to Matthew. (26:47 – 26:56)

Դպ. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:
Սրկ. Պոսիտումէ:
Դպ. Ասէ Աստուած:

All: Park kez Der Asdvadz mer.
Dn: Broskhoome.
All: Ase Asdvadz.

All: Glory to you, O Lord our God.
Dn: Be attentive.
All: God is speaking..

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Vasun madnootyan Dyarun mero Heesoossee Kreesdosee.

For the sake of the betrayal our Lord, Jesus Christ.

Եւ մինչ ան դեռ այս բանը կը խօսէր, ահա Յուդա՝ Տասներկուսէն մէկը, եկաւ, եւ անոր հետ՝ քահանայապետներէն եւ ժողովուրդի ծերերէն զրկը - ուած մեծ ամբոխ մը՝ սուրերով ու մահակներով:

Yev meench an ter ays pane ge khoser, aha Hoota Dasneyergoo - ken mege, yegav, yev anor hed kahanayabedneren yev jogho - voortee dzereren ghrgevadz medz ampokh me soorerov oo mahag - nerov.

While he was still speaking, Judas came, one of the twelve, and with him a great crowd with swords and clubs, from the chief priests and the elders of the people.

Եւ ան, որ պիտի մատնէր զայն, նշան տուած էր անոնց ու ըսած. «Որուն հետ որ համբուրուիմ ես, ան է, զայն կը բռնէք»:

Yev an, vor beedee madner zayn, nshan dvadz er anonts oo esadz; "Voroon hed vor hampoorveem yes, an e, zayn ge purnek".

Now the betrayer had given them a sign, saying, The one I shall kiss is the man; seize him.

Եւ իսկոյն մօտեմալով Յիսուսի՝ ըսաւ. «Ողջոյն, վարդապետ»: Եւ համբուրուեցաւ անոր հետ:

Yev eesgooyn modenalov Heesoossee esav; "Voghchooyn, varta - bed". Yev hampoorvetsav anor hed.

And he came up to Jesus at once and said, Hail, Master! And he kissed him.

Իսկ Յիսուս ըսաւ անոր. «Ընկեր, ահա թէ ինչ բանի համար եկար դուն»:

Eesg Heesoos esav anor; "Enger, aha teh eench panee hamar yegar toon".

Jesus said to him, Friend, why are you here?

Այն ատեն, մօտենալով, ձեռք բարձրացուցին Յիսուսի վրայ ու բռնեցին զայն:

Ayn aden, modenalov, tserk partsratsootseen Heesoossee vra oo purnetseen zayn.

Then they came up and laid hands on Jesus and seized him.

Եւ ահա Յիսուսի հետ եղողներէն մէկը ձեռքը երկարեց եւ իր սուրը հանեց ու հարուստ ծեց քահանայապետի ծառային եւ կտրեց անոր ականջը:

Yev aha Heesoossee hed yeghoghneren mege tserke yergarets yev eer soore hanets oo harvadzets kahanayabedee dzarayeen yev gudrets anor aganche.

And behold, one of those who were with Jesus stretched out his hand and drew his sword, and struck the slave of the high priest, and cut off his ear.

Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր: «Բո՛ւ սուրդ ետ իր տեղը դիր, որովհետեւ անոնք որ սուր կ'առնեն՝ սուրով պիտի իյնան»:

Ayn aden Heesoos esav anor; "Ko soorut yed eer deghe teer, vorovhedev anonk vor soor garnen soorov beedee eeynan.

Then Jesus said to him, Put your sword back into its place; for all who take the sword will perish by the sword.

Կամ կը կարծես թէ չե՞մ կրնար աղաչել իմ հօրս, որ հիմա այստեղ ինծի հասցնէ հրեշտակներու անլի քան տասներկու գունդեր:

Gam ge gardzes te chem? grnar aghachel eem horus, vor heema aysdegh eendzee hastsune hresh-dagneroo avelee kan dasnergoo koonter.

Do you think that I cannot appeal to my Father, and he will at once send me more than twelve legions of angels?

Հապա ինչպէ՞ս պիտի կատարուէին Գրուածքները թէ՛ այսպէս պէտք է ըլլայ»:

Haba eenchbes beedee gadarveyeen Krvadzknerete aysbes bedke ella".

But how then should the scriptures be fulfilled, that I must be so?

Այն ատեն Յիսուս ըսաւ ամբողջին. «Որպէս թէ աւագակի՞ վրայ եկած է՞ սուրերով եւ մահակներով զիս բռնելու: Միշտ ձեր մօտ, տանարիմ մէջ կը նստէի եւ կը սարկեցնէի, ու զիս չբռնեցիք. սակայն այս բոլորը եղաւ, որպէս զի կատարուին մարգարէներուն գրուածքները»:

Ayn aden Heesoos esav ampo-kheen; "Vorbes te avazagee? vra yegadz ek soorerov yev mahagnerov zees purneloo. Meeshd tsermod, dajareen mech ge nusdeyee yev ge sorvetsneyee, oo zees chuprnetseek; sagayn ays polore yeghav, vorbeszee gadarveen markareneroon krvadzknerete".

At that hour Jesus said to the crowds, Have you come out as against a robber, with swords and clubs to capture me? Day after day I sat in the temple teaching, and you did not seize me. But all this has taken place, that the scriptures of the prophets might be fulfilled.

Այն ատեն աշակերտները բոլորն ալ թողուցին զայն փախան:

Ayn aden ashagerdnere polorunal toghootseen zayn pakhan.

Then all the disciples forsook him and fled.

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով
գՏէր աղաչեսցուք:
Քհնյ. Տէր ողորմեա:
(Երիցս կրկնեա)

(Ի վնարիլն Աւետարանի. շիջուցեն
գերկուս մոմեղէնս)

(Ոտքի կանգնիլ)
Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան
գՏէր աղաչեսցուք ընկալ կեցո՛
եւ ողորմեա՛:

Քհնյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբ -
բոյ այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

Երկու սարկաւազք ասացեն փոխ
սաղմոս:

Վեցերորդ Սաղմոս՝ 117 (1-3)

Խոստովան եղերուք Տեառն՝
զի բարի է, զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա:

Ասացէ տունն Իսրայելի՝ զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողոր -
մութիւն նորա:

Ասացէ տունն Ահարոնի՝ զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողոր -
մութիւն նորա:

Կ Յ Ո Ր Դ

Խոստովան եղերուք Տեառն
զի բարի է, զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա:
(Երիցս կրկնեա, եւ յետինն բարձր
ասա)

*Aghotk hanterts dzoonor tnelov
uzder aghachestsook.*

*Pr: Der voghormya.
(Yereetsus grgnya).*

*(Ee vudjareelun Avedaranee sheetsoos -
tsen zergoos momeghemus).*

(Vodkee gankneel)
*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyun Srpo
ayjum yev meeshd yev haveedyan -
nus haveedeneets amen.*

*Yergoo sargavak asatsen pokh
saghmos.*

Vetserrort Saghmos 117 (1-3)

*Khosdovan yegherook Dyarun
zee paree e, zee haveedyan e
voghormootyoon nora.*

*Asastse doonun Eesrayelee zee
paree e, zee haveedyan e voghor -
mootyoon nora.*

*Asastse doonun Aharonee zee
paree e, zee haveedyan e voghor -
mootyoon nora.*

Gutsort

*Khosdovan yegherook Dyarun
zee paree e, zee haveedyan e
voghormootyoon nora.
(Yereetsus grgnya, yev hedeemun
partsur asa).*

Let us beseech the Lord, with
pray and bended knee.

Pr. Lord, have mercy.
(Repeated three times)

*At the conclusion of the Gospel Chan -
ting two deacons shall extinguish two
candles at the center of the bema.*

(Stand up)
Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

*In antiphon (alternately) two deacons
shall recite the following verses of
Psalm*

The sixth Psalm 118 (1-3)

O give thanks to the Lord, for he
is good, his steadfast love
endures forever.

Let Israel now say, that his mercy
endures for ever.

Let the house of Aaron now say,
that his mercy endures for ever.

The others will chant

O give thanks to the Lord, for
he is good, his steadfast love
endures forever.
*(Repeated three times and the third
higher)*

Ե Ր Գ

(Ռոսի կանգնիլ)

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց
ոսք ընդ ոսից ընթանալեաց.
փայտ ընդ փայտի դառըն
պըտողոյ կեանք ընդ մահու
փոխարկելով. ի մէջ երկուց
անօրինաց կայր մերկացեալ
տուողն օրինաց. գոր ոչ տե -
սին ազգըն կուրաց բայց ի
միոյն յաւագակաց:

Ռոպէից արեգական ըզտիւն
արար գիշերանման. զըստ -
ուերըն ֆող արկ մերկութեան
զի մի տեսցէ ակն անարժան.
Ի միջօրեայն նըսեմացաւ
յորժամ Ադամ մեղօք մեռաւ.
Ի յիններորդն ի յոյս դարձաւ
յորժամ մահուամբ մահըն
լուծաւ:

Յողեր արտօսըր ցաւագին
մայր Տեանն որ կայր մերձ
առ խաչին. յորժամ լըսէր
ըզճարաւին բարբարելոյ իւր
միածնին. ետուն ֆացախ խառ
նեալ լեղի այնմ որ բըղխեաց
գետ յադենի. եւ ի վիմէն վը -
տակ բարի արբոյց սոհմին
դառնացողի:

Իիւծեալ յերրորդ ժամու օձին
զմիտըս նախնույ մօրն Եւայի.
Ի վեցն անկեալ մարդն առ
աչին հաւանական բանիւ նո -
րին. ի սոյն ժամու Տէրն ի
խաչին զի ֆաւեսցէ զմեղըս
նոցին. եւ յորժամ ել Ադամըն
հին եդ զաւագակն ի մէջ
դրախտին:

YERK

(Vodkee gankneel)

*Daradzyal tserk ent tserats vodk
ent vodeets entanalyats; payd ent
paydee tarun budgho gyank ent
mahoo pokhargelov; ee mech
yergoots anoreenats gayr mer -
gatsyal dvoghun oreenats; zor
voch deseen azkun goorats payts
ee meeyooyн havazagats.*

*Robeyeets arekagan uzdeevun
arar keesheranman; zusdverun
kogh arg mergootyan zee mee
destse agn anarjan; ee meechor -
yayн nusematsav horjam Atam
meghok merav; ee heennerortun
ee looys tartsav horjam mahvamp
mahen loodzav.*

*Tsogher ardosur tsavakeen mayr
Dyarun vor gayr merts ar kha -
cheen; horjam luser uzdzara -
veen parparelo yoor meeyadz -
neen; yedoon katsakh kharnyal
leghee aynum vor pekhyats ked
hatenee; yev ee veemen vedag
paree arpooyts dohmeen tarnat -
soghee.*

*Udzyal herrort jamoo otseen uz -
meedus nakhmuvo morun Yeva -
yee; ee vetsun angyal martun
aracheen havanagan paneev
noreen; ee sooyн jamoo Derun
ee khacheen zee kavestse uzme -
ghes notseen; yev horjam yel
Atamun heen yet zavazagun ee
mech trakhdeen.*

*Then, they shall continue singing the
following verses of a hymn by S. Nersess
the Catholicos of Armenians, said in the
Eve of Holy Friday (Daradzyal).
(Stand up)*

Stretching arms in place of arms,
feet in place of fleeing feet, wood
in place of the wood with the bit -
ter fruit. He was changing death
into life. The giver of the laws
was standing naked between two
lawless people. Except for the
one among the robbers, the nation
of the blind did not recognize
him.

At that time the sun made the day
become as night; casting the
darkness around his nakedness so
that no unworthy eyes could see
him. At midday, when Adam died
through sin, the sun eclipsed. At
the ninth hour the light returned,
when, through death, death was
dissolved.

The mother of the Lord who was
standing next to the cross was
shedding sorrowful tears when
she was listening to her only be -
gotten die of thirst. They gave vi -
negar mixed with bitter to the one
who made the river flow in Eden;
and made the generations of sin -
ners drink from the good stream
of the rock.

At the third hour the serpent wore
down the mind of the first mother
Eve. At the sixth the first man fell
with his consenting word. At this
same hour the Lord was on the
cross so that he might atone for
their sins. And when the old
Adam was expelled, he put the
robber into the garden.

Փառելի բարբառ ընդ իմ էլի էլի առ Հայր գոչեր. գհոգին կամաւ Հօր աւանդէր գհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր. եր - կիր հիմամբ սասանեցաւ եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ. վէմբ ի յինքեան պատանեցան եւ գերեզմանք մահու բացան:

Parelee parpar ent eem elee elee ar Hayr kocher, uzhokeen gamav hor avanter uzhokees martgan nooyndzayer; yergeer heemamp sasanetsav yev varakooyrnt mech hertsav; vemk ee heenkyan badaretsan yev kerezmank mahoo patsan.

He was crying to the Father the lovely cry, "Eli, Eli," in my place. He was giving his soul willingly to the father. He was offering the souls of all men to the same. The foundations of the earth were shaken and the curtain was ripped from the center. The rocks ripped by themselves and the tombs of death opened.

Քարոզի ի սքանչելեացս Աստուած մարմնով վասն իմ խաչեալ. մերով բնութեամբբս մեռանի Աստուած անմահ խոտովանի. կրրկնավըտակ կողին աղբերբք եկեղեցի իւր հաստատի. ջրովըն մաքրի գարիւնն ըմպէ գորդի. ընդ հօր փառաւորէ:

Karozee ee uskanchelyatsus Asdvadz marmnov vasun eem khachyal; merov pnootyampus meranee Asdvadz anmah khosdovanee; gurgnavedag gogheen aghperk yegeghetsee yur hasdadee; churovun makree zaryoonun embe zortee; ent hor paravore.

From these miracles it is proclaimed that God was crucified for me bodily. God, dying with our nature, is confessed immortal. From the double flowing fountain from his side the church is established. She is cleansed by the water and she drinks the blood. She glorifies the son with the father.

Վեցերորդ Աւետարան:

Vetserort Avedaran

The Sixth Gospel

Սրկ. Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա Օրթի: (Ոսֆի կանգնիլ)

Dn: Alelooya, alelooya, alelooya Ortee. (Vodkee gankneel).

Dn: Aleluia, alleluia, alleluia Orthi. (Stand up)

Քհնյ. Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Pr: Khaghaghootyoon amene - tsoon.

Pr: Peace unto all.

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ բում:

All: Yev unt hokvooyt koom.

All: And with your spirit.

Սրկ. Երկիրաձութեամբ յուարում:

Dn: Yergyooghadzootyamp lvarook.

Dn: Listen with reverence.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու: (ԺԸ 2-ԺԸ 27)
(Զայս անտարանս ի բեմն ընթեր - նուցուն)

Srpo Avedaranees Heesoossee Kreesdosee vor esd Hovhannoo. (18:2-18:27)

Pr: To the holy Gospel of Jesus Christ according to John. (Chapter 18:2 - 18:27)

Դպ. Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

All: Park kez Der Asdvadz mer.

All: Glory to you, O Lord our God.

Սրկ. Պոսխումէ:

Dn: Broskhoome.

Dn: Be attentive.

Դպ. Ասէ Աստուած:

All: Ase Asdvadz.

All: God is speaking.

Վասն մատնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Vasun madnootyan Dyarun mero Heesoossee Kreesdosee.

For the sake of the betrayal our Lord, Jesus Christ.

Յուդան ալ որ պիտի մատներ
զայն, գիտէր այն տեղը,
որովհետեւ Յիսուս իր աշա-
կերտներուն հետ շատ անգամ
հաւաքուած էր այնտեղ:

Եւ Յուդա իր հետ առնելով
զինուորներու զունդը եւ քա-
հանայապետներէն ու Փարի-
սեցիներէն դրկուած սպասա-
ւորներ, այնտեղ եկաւ շահե-
րով, լապտերներով ու զէնքե-
րով:

Իսկ Յիսուս երբ տեսաւ այս
բոլորը որ իր վրայ կուգային՝
առաջ եկաւ ու ըսաւ անոնց.
«Զո՞վ կը փնտոտէ»: Պա-
տասխանեցին անոր. «Յիսուս
Նազովրեցին»:

Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ես եմ»:
Անոնց հետ կեցած էր եւ Յու-
դա, որ պիտի մատներ զայն:

Երբ Յիսուս ըսաւ՝ ես եմ, ետ
ետ գացին եւ գետին ինկան:

Յիսուս դարձեալ հարցուց
անոնց. «Զո՞վ կը փնտոտէ»:
Եւ անոնք ըսին. «Յիսուս
Նազովրեցին»:

Յիսուս պատասխանեց
անոնց. «Ձեզի ըսի թէ՛ ես եմ.
արդ, եթէ զիս կը փնտոտէ՛
թոյլ տուէ՛ որ անոնք երթան».
որպէսզի կատարուի այն խօս-
քը զոր ըսած էր. «Ոչ մէկը
պիտի կորսնցնեմ անոնցմէ
զոր ինծի տուիր»:

Իսկ Սիմոն Պետրոս, որ սուր
ունէր, քաշեց զայն, զարկաւ
քահանայապետի ծառային եւ

*Hootan al vor beedee madner
zayn, keeder ayn deghe, vorovhe-
dev Heesoos eer ashagerdneroon
hed shad ankam havakvadz er
ayndegh.*

*Yev Hoota eer hed arnelov zeen –
vorneroo koonte yev kahana-
yabedneren oo Pareesetseeneren
ghrguvadz usbasavorner, ayn-
deghe yegav chaherov, labderne-
rov oo zenkerov.*

*Eesg Heesoos yerp desav ays po-
lore vor eer vra gookayeen arach
yegav oo esav anonts; "Zov? ge
pndrek". Badaskhanetseen anor;
"Heesoos Nazovretseen".*

*Heesoos esav anonts; "Yes yem".
Anonts hed getsadz er yev Hoota,
vor beedee madner zayn.*

*Yerp Heesoos esav yes yem, yed
yed katseen yev kedeen eengan.*

*Heesoos tartsyal hartsoots
anonts; "Zov? ge pundrek".
Yev anonk eseen; "Heesoos
Nazovretseen".*

*Heesoos badaskhanets anonts;
"Tsezee esee te yes yem; art, yete
zees ge pundrek tooyl dvek vor
anonk yertan"; vorbeszee gadar-
vee ayn khoske zor esadz er;
"Voch mege beedee gorsuntse-
nem anontsme zor eendzee
duveer".*

*Eesg Simon Bedros, vor soor
ooner, kashets zayn, zargav
kahanayabedee dzarayeen yev*

Now Judas, who betrayed him,
also knew the place; for Jesus
often met there with his disciples.

So Judas, procuring a band of
soldiers and some officers from
the chief priests and the Phari-
sees, went there with lanterns a
and torches and weapons.

Then Jesus, knowing all that was
to befall him, came forward and
said to them, "Whom do you
seek?" They answered him,
"Jesus of Nazareth."

Jesus said to them, "I am he."
Judas, who betrayed him, was
standing with them.

When he said to them, "I am he,"
they drew back and fell to the
ground.

Again he asked them, "Whom do
you seek?" And they said, "Jesus
of Nazareth."

Jesus answered, "I told you that
I am he; so if you seek me, let
these men go." This was to fulfill
the word the word which he had
spoken, "Of those whom thou
gavest me I lost not one."

Then Simon Peter, having a
sword, drew it and struck the high
priest's slave and cut off his right

կտրեց անոր աջ ականջը: Եւ այն ծառային անունը Մաղ -
fnu էր: *gudrets anor ach aganche. Yev ayndzarayeen anoone Maghkos er.* ear. The slave's name was Malchus.

Յիսուս ըսաւ Պետրոսին. «Սյդ սուրդ նորէն իր պատ -
եանը դիր. այն բաժակը զոր Հայրը տուաւ ինձի, պիտի չխմե՞մ»:
Heesoos esav Bedroseen; "Ayt soore noren eer badyane teer; ayn pajage zor Hayre dvav eendzee, beedee chukhmem?". Jesus said to Peter, "Put your sword into its sheath; shall I not drink the cup which the Father has given me?"

Իսկ գունդը, հազարապետը եւ Հրեաներուն սպասաւոր -
ները բռնեցին Յիսուսը եւ կապեցին:
Eesg koonte, hazarabede yev Hryaneroon usbasavornere prnetseen Heesoose yev gabetseen. So the band of soldiers and their captain and the officers of the Jews seized Jesus and bound him.

Եւ տարին զայն նախ Աննա -
յին, որ տարուան քահանա -
յապետին՝ Կայիափայի աներն էր:
Yev dareen zayn nakh Annayeen, vor darvan kahanayabedeem gayeeyapayee anerun er. First they led him to Annas; for he was the father-in law of Caiaphas, who was high priest that year.

Ասիկա այն Կայիափան էր, որ Հրեաներուն խրատ տուած էր թէ՛ աւելի լաւ է որ ժողո -
վուրդին համար մէկ մարդ մեռնի:
Aseega ayn Gayeeyapan er, vor Hryaneroon khrad dvadz er te avelee lav e vor joghovoorteen hamar meg mart mernee. It was Caiaphas who had given counsel to the Jews that it was expedient that one man should die for the people.

Եւ Յիսուսի ետեւէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս եւ միւս աշա -
կերտները: Եւ քանի որ այդ աշակերտը քահանայապետին ծանօթ էր, Յիսուսի հետ մտաւ քահանայապետին գա -
լիքը:
Yev Heesoosee yedeven gertayeen Simon Bedros yev myoos ashagerdnere. Yev kanee vor ayt ashagerde kahanayabedeem dzanot er, Heesoosee hed mudav kahanayabedeem kaveete. Simon Peter followed Jesus, and so did another disciple. As this disciple was known to the high priest, he entered the court of the high priest along with Jesus.

Իսկ Պետրոս կեցած էր դրան մօտ, դուրսը: Միւս աշակեր -
տը, որ ծանօթ էր քահանայա -
պետին, դուրս ելաւ, դռնա -
պա նին խօսեցաւ եւ Պետրոսը ներս մտցուց:
Eesg Bedros getsadz er tran mod, toorse. Myoos ashagerde, vor dzanot er kahanayabedeem, toors yelav, trnabaneen khosetsav yev Bedrose ners mudtsoots. While Peter stood outside at the door. So the other disciple, who was known to the high priest, went out and spoke to the maid who kept the door, and brought Peter in.

Աղջիկը որ դռնապանն էր, ըսաւ Պետրոսին. «Մի՞թէ դո՞ւն ալ այդ մարդուն աշա -
կերտներէն ես»: Եւ ան ըսաւ. «Ոչ, չեմ»:
Aghcheege vor turnabanun er, esav Bedroseen; "Meete toon? al ayt martoon ashagerdneren yes". Yev an esav; "Voch, chem". The maid who kept the door said to Peter, "Are not you also one of this man's disciples?" He said, "I am not."

Այնտեղ կային ծառաներ եւ սպասաւորներ, որոնք խարոյկ վառած կը տաքնային, քանի որ ցուրտ էր: Պետրոս ալ անոնց հետ կեցած էր ու կը տաքնար:

Իսկ քահանայապետը հարցում ուղղեց Յիսուսի՝ իր աշակերտներուն եւ իր վարդապետութեան մասին:

Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ես բացայայտ խօսեցայ աշխարհին. ես միշտ սորվեցուցած եմ ժողովարանին եւ նոյնիմեք տաճարին մէջ, ուր կը հաւաքուէին բոլոր Հրեաները. եւ ծածուկ բան մը չեմ խօսած:

Ինչո՞ւ ինձի հարցուփորձ կ'ընես. հարցուր անոնց որոնք լսած են թէ ինչ խօսած եմ իրենց. ահա անոնք գիտեն թէ ինչ խօսած եմ»:

Երբ ան այս բանը ըսաւ՝ սպասաւորներէն մէկը որ կեցած էր այնտեղ, ապտակ մը զարկաւ Յիսուսի եւ ըսաւ. «Այդպէ՞ս պատասխան կուտաս քահանայապետին»:

Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. «Եթէ գէշ խօսեցայ՝ վկայէ գէշին համար, իսկ եթէ լաւ՝ ինչո՞ւ կը զարնես ինձի»:

Եւ Աննա Յիսուսը կապած դրկեց Կայիյափա քահանայապետին:

Եւ Սիմոն Պետրոս կեցած էր այնտեղ ու կը տաքնար: Ըսին անոր. «Մի՞թէ դո՞ւն ալ անոր

Ayndegh gayeen dzaraner yev usbasavorner, voronk kharooyg varadz ge daknayeen, kanee vor tsoord er. Bedros al anonts hed getsadz er oo ge daknar.

Eesg kahanayabede hartsoom oogghets Heesoosee eer ashagerdneroon yev eer vartabedootyan maseen.

Heesoos badaskhanets anor; "Yes patsahayd khosetsa ashkharheen; yes meeshd sorvetsootsadz yem joghovaraneen yev nooyneenkun dajareen mech, oor ge havakveyeen polor huryanere; yev dza-dzoog pan me chem khosadz.

Eenchoo? eendzee hartsooport genes; hartsoor anonts voronk lusadz yen te eenc khosadz yem eerents; aha anonk keeden te eench khosadz yem".

Yerp an ays pane esav usbasavorneren mege vor getsadz er ayndegh, abdag me zargav Heesoossee yev esav; "Aytbes badaskhan goodas kahanayabedeen".

Yev Heesoos esav anor; "Yetekesh khosetsa vugaye kesheen hamar, eesg yete lav eenchoo? ge zarnes eendzee".

Yev Anna Heesoose gabadz ghurgets Gayeeyapa kahanayabedeen.

Yev Simon Bedros getsadz er ayndegh oo ge daknar. Eseen anor; "Meete toon? al anor

Now the servants and officers had made a charcoal fire, because it was cold, and they were standing and warming themselves; Peter also was with them, standing and warming himself.

The high priest then questioned Jesus about his disciples and his teaching.

Jesus answered him. "I have spoken openly to the world; I have always taught in synagogues and in the temple, where all Jews come together; I have said nothing secretly.

Why do you ask me? Ask those who have heard me, what I said to them; they know what I said."

When he had said this, one of the officers standing by struck Jesus with his hand, saying, "Is that how you answer the high priest?"

Jesus answered him, "If I have spoken wrongly, bear witness to the wrong; but if I have spoken rightly, why do you strike me?"

Annas then sent him bound to Caiaphas the high priest.

Now Simon Peter was standing and warming himself. They said to him, "Are not you also one of

աշակերտներէն ես»: Ան ու -
րացաւ եւ ըսաւ. «Ոչ, չեմ»:

Եւ քահանայապետին ծառա -
ներէն մէկը, ազգականը ա -
նոր՝ որուն ականջը կտրած էր
Պետրոս, ըսաւ. «Ձե՞ր որ ես
ինքն քեզ տեսայ անոր հետ
պարտեզին մէջ»:

Պետրոս դարձեալ ուրացաւ.
Եւ իսկոյն ահադադր կանչեց:

(Ի վնարիկն Աւետարանի. շիջուցեն
գերկուս մոմեղէնս)

*ashagerdneren yes". An ooratsav
yev esav; "Voch, chem".*

*Yev kahanayabedeem dzaranderen
mege, azkagane anor voroon
aganche gudradz er Bedros,
esav; "che vor yes eenkus kes
desa anor hed bardezeem mech".*

*Bedros tartsyal ooratsav; yev
eesgooyin akaghaghe ganchets.*

(*Ee vudjareelun Avedarane sheetsoos -
tsen zergoos momeghenus).*

his disciples? "He denied it and
said, "I am not."

One of the servants of the high
priest, a kinsman of the man
whose Peter had cut off, asked,
"Did I not see you in the garden
with him?"

Peter again denied it; and at once
the cock crowed.

*At the conclusion of the Gospel Chan-
ting two deacons shall extinguish two
candles at the center of the bema.*

Ե Ր Գ

Ջարհուրեցան զօրք երկնային
յորժամ տեսին զՏէրդ ի խա -
չին. արեգական լոյս փող արկ -
եալ եւ լոյս լուսնին նըւաղե -
ցաւ. յահեղ փառաց Աստ -
ուածորդւոյ խաւար եղիւ ընդ
տիեզերս. ողորմած Տէր
ողորմեա հոգւոցըն մեր
նընջեցելոց:

YERK

*Zarhooretsan zork yernayeen
horjam deseem uzDert ee kha -
cheen; arekagan looys kogh
argyal yev looys loosneen muva -
ghetsav; hahegh parats Asdvadz -
vortvooyt khavar yeghev ent
deeyezers; voghormadz Der
voghormya hokvotsun mer
nnchetselots.*

HYMN

The powers of heaven were
terrified when they saw the Lord
on the cross. The light of the sun
was covered and the light of the
moon was dimmed. Darkness
covered the entire world from
horrible glory of the Son of God.
Merciful Lord have mercy on the
souls of the deceased.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Քինյ. Հոգւոցն հանգուցելոց,
Քրիստոս Աստուած, արա
հանգիստ եւ ողորմութիւն, եւ
մեզ մեղաւորացս շնորհեա
գթողութիւն յանցանաց:

MAGHTANK

*Pr: Hokvotsun hankootselots,
Kreesdos Asdvadz, ara hankeesd
yev voghormootyoon, yev mez
meghavoratsus shunorhya
uztoghootyoon hantsanats.*

ASCRPTION

Pr: To the souls of them that are
at rest, O Christ God, grant
repose and mercy, and to us,
sinners, vouchsafe forgiveness of
our transgressions.

Ք Ա Ր Ո Ջ

Սրկ. Եւ ես խաղաղութեան
գտեր աղաչեցուի:
Վասն հանգուցեալ հոգւոցն
աղաչեցուի զփրկիչն մեր

KARoz

*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook.
Vasun hankootsyal hokvotsun
aghachestsook uzprgeechun mer*

Dn: Again in peace let beseech
the Lord.

For the souls of them that are at
rest, let us beseech Christ our

Քրիստոս՝ զի գնոսա ընդ ար -
դարսն դասեսցէ. եւ զմեզ
կեցուցէ շնորհիւ ողորմու -
թեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր
Աստուած մեր, կեցո եւ
ողորմեա:

Քինյ. Տէր ողորմեա. Տէր
ողորմեա. Տէր ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ
անոխակալ եւ բարեգութ, գրա
քն արարչական սիրովդ ի հո -
գիս հանգուցեալ ծառայից
քոց: Յիշեա յաւուր մեծի
գալստեան արքայութեան քոյ:
Արա արժանի ողորմութեան,
բաւութեան եւ բողոքեան
մեղաց: Դասաւորեալ պայծա -
րացոյ ընդ սուրբս քո յաջա -
կողման դասուն: Զի դու եւ
Տէր եւ արարիչ ամենեցուն.
դատաւոր կենդանեաց եւ մե -
ռելոց: Եւ քեզ վայել է փառք
իշխանութիւն եւ պատիւ,
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս եւ.
սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեա -
ցէ արքայութիւն քո. եղիցին
կամք քո որպէս յերկինս եւ
յերկրի: Զհաց մեր հանապա -
գորդ տուր մեզ այսօր: Եւ բող
մեզ գապարտիս մեր, որպէս եւ
մեք բողովմք մերոց պարտա -
պանաց: Եւ մի տանիր զմեզ ի
փորձութիւն. Այլ փրկեա զմեզ
ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն

*kreesdos zee uznosa ent artarsun
tasestse; yev uzmez getsoostse
shnorheev voghormootyan yooro.
Amenagal der Asdvadz mer, getso
yev voghormya.*

*Pr: Der voghormya; Der vo -
ghormya; Der voghormya.*

AGHOTK

*Krisdos vortee Asdoodzo
anoghagal yev parekoot, kuta ko
ararchagan seerovt ee hokees
hankootsyal dzarayeets kots.
Heeshya havor medzee kalsdyan
arkayootyan ko. Ara arjanee
voghormootyan, kavootyan yev
toghootyan meghats. Tasavoryal
baydzaratso ent soorps ko hacha -
goghman tasoon. Zee too yev der
yev arareech amenetsoon; tada -
vor gentanyats yev merelots. Yev
kez vayel e park eeshkhanootyoon
yev badeev, ayjm yev meeshd yev
haveedyanus haveedeneets;
amen.*

*Orhnyal Der Mer Heesoos
Kreestos. Amen.*

*Hayr mer vor hergeens yes, soorp
yegheetsee anoon ko. Yegestse
arkayootyoon ko; yegheetseen
gamk ko vorbes hergeens yev
hergree. Uzhats mer hanabazort
door mez aysor. Yev togh mer
uzbardees mer; vorbes yev mek
toghoomk merots bardabanats.
Yev mee daneer uzmez ee por -
tsootyoon; Ayl purgya uzmez ee
chare. Zee ko e arkayootyoon yev*

Saviour, that he may reckon them
with the just and many save us by
the grace of his mercy.

Pr: Lord, have mercy; Lord,
have mercy; Lord, have mercy.

PRAYER

O Christ, Son of God, forbearing
and compassionate, have pity, in
thy love as our creator, upon the
souls of thy servants that are
in rest, for whom we are offering
this prayers. Be mindful of them
worthy of mercy, of expiation
and forgiveness of sins. Reckon
them and glorify them with the
company of thy saints at thy right
hand.

For You are Lord and Creator
of all, judge of the living and of
the dead. And to You is befitting
glory, dominion and honour, now
and always and unto the ages.
Amen.

Blessed be our Lord Jesus Christ.
Amen.

Our Father, who are in haven,
hallowed be your name; your
kingdom come, your will be
done on earth as it is in heaven.
Give us this day our bread; and
forgive us our debts, as we
forgive our debtors; and
lead us not into temptation;
but deliver us from evil. For
thine is the kingdom and power
and the glory for ever and ever.
Amen.

Եւ զօրութիւն եւ փառք յա - *zorootyoon yev park havidyanus;*
փոնեանս. ամէն: *Amen.*

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ՄԵՏԻ
ՈՒՐԲԱԹՈՒ
(Ողբաձայն)

GANONAKLOOGH

Psalmody

Իշխանք հալածեցին զիս ի
նանիք. ալելուիա. եւ ի բանից
քոց երկեալ սիրտ իմ. ալելու -
իա, ալելուիա: *Eeshkhank haladzetseen zees ee
naneer; alelooya; yev ee paneets
kots yergyav seerd eem; alelooya,
alelooya.* Princes persecute me without
cause, alleluia, but my heart
stands in awe of Your words.
Alleluia, alleluia.

Յնծացայ ես ի բանս քո, որ -
պէս այն՝ որ գտանէ աւար
բազում. ալելուիա, ալելուիա: *Tsundzatsa yes ee panus ko, vor -
bes ayn vor kdane avar pazoom;
alelooya, alelooya.* I rejoice at Your word like one
who finds great spoil. Alleluia,
alleluia.

Զմեղս ստեցի եւ անարգեցի,
եւ զօրէնս քո սիրեցի. ալելու -
իա, ալելուիա: *Uzmeghus adetsee yev anarke -
tsee, yev zorenius ko seeretsee;
alelooya, alelooya.* I hate and abhor falsehood, but I
love Your law. Alleluia, alleluia.

Նօթն անգամ յաւուր օրհնեցիք
ըզքեզ, վասն իրաւանց եւ ար -
դարութեան քո. ալելուիա,
ալելուիա: *Yotn ankam havoov orhnetseets
uzkez, vasun eeravants yev arta -
rootyan ko; alelooya, alelooya.* Seven times a day I praise You
for your righteous ordinances.
Alleluia, alleluia.

Խաղաղութիւն բազում է այ -
նոցիկ, ոյք սիրեն զօրէնս քո,
եւ ոչ գոյ ի նոսա գայթակ -
ղութիւն. ալելուիա, ալելուիա: *Khaghaghootyoon pazoom e ay -
noseeg, vooyk seeren zorenius ko,
yev voch ko ee nosa kaytagghoo -
tyoon; alelooya, alelooya.* Great peace have those who love
thy law; nothing can make them
stumble. Alleluia, alleluia.

Սպասեցի փրկութեան քոնս
Տէր, եւ զպատուիրանս քո
սիրեցի. ալելուիա, ալելուիա: *Usbasetsee prgootyan koom Der,
yev uzbadveeranus ko seeretsee;
alelooya, alelooya.* I hope for your salvation, O Lord,
and I do Your commandments.
Alleluia, alleluia.

Պահեաց անձն իմ զվկայու -
թիւնս քո, եւ սիրեաց զնոսա
յոյժ. ալելուիա, ալելուիա: *Bahyats antsun eem uzvgayoo -
tyoonus ko, yev seeryats uznosa
hooyj; alelooya, alelooya.* My soul keeps Your testimonies;
I love them exceedingly. Alleluia,
alleluia.

Պահեցիք զպատուիրանս եւ
զվկայութիւնս քո. զի ամե -
նայն նանապարհք իմ առա -
ջի քո են. ալելուիա, ալելուիա: *Bahetseets uzbadveeranus yev
uzvgatootyoonus ko; zee amenayn
janabarhk eem arachee ko yen;
alelooya, alelooya.* I keep Your precepts and
testimonies, for all my ways are
before You. Alleluia, alleluia.

Մերձեցիւն խնդրուածք իմ
առաջի քո, Տէր, ըստ բանի
*Mertsestseen khuntrvadzk eem
arachee ko, Der, esd panee koom* Let my cry come before You, O
Lord; give me understanding

<p>բում իմաստուն արա զիս. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>eemasdoon ara zees; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>According to Your word. Alleluia, alleluia, alleluia.</p>
<p>Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո, Տէր, եւ բանիւ քով փրկեա զիս. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Mudtsen aghotk eem arachee ko, Der, yev paneev kov purgya zees; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>Let my supplication come before You; deliver me according to Your word. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Բոխեսցեն շրթունք իմ զօրհանութիւնս քո, յարժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնքս քո. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Pughkhestsen shurtoonk eem zorhnootyoonus ko, horjam oosoostses eents zartarootyoonus ko; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>My lips will pour forth praise that You teach me Your statutes. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Խօսեսցի լեզու իմ բանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Khosestsee lezoo eem panus ko, zee amenayn badveerank ko artarootyamp yen; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>My tongue will sing of Your word, for all Your commandments are right. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Նդիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Yegheetsee tserun ko ee getsoo - tsanel zees, zee uzbadveeranus ko endretsee; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>Let Your hand be ready to help me, for I have chosen Your precepts. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Ցանկացայ փրկութեան քո, Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Tsangatsa purgootyan koom, Der, yev orenk ko khosk eem eyeen; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>I long for Your salvation, O Lord, and Your law is my delight. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Gettse antsun eem, orhnestse uzkez, yev eeravoonk ko oknes - tsen eents; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>Let me live, that I may praise You, and let Your ordinances help me. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Մոլորեցայ եւ որպէս գոչխար կորուսեալ, խնդրեա զճառայս քո, զի ըզպատուիրանս քո եւ ոչ մոռացայ. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Moloretsa yes vorbes zochkhar goroosyal, khuntria uzdarays ko, zee uzbadveeranus ko yes voch moratsa; alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>I have gone astray like a lost sheep; seek Your servant, for I do not forget Your commandments. Alleluia, alleluia, alleluia</p>
<p>Փառք Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն. ակելուիա, ակելուիա, ակելուիա:</p>	<p><i>Park Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo; ayjm yev meeshd yev havidyans havideneets amen. Alelooya, alelooya, alelooya.</i></p>	<p>Blessing and glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen. Alleluia, alleluia, alleluia.</p>

(Ուտի կանգնիլ)

(Vodkee gankneel).

(Stand up)

Արկ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեցումք ընկալ կեցո՛
եւ ողորմեա՛:

*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբ -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Srpo
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

ՕՐՀՆՈՒԹԻԻՆ ԱԻԱԳ
ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՇԵՐԻՆ ԲԶ.

**ORHNOOTYOON AVAK
OORPAT KEESHEREEN**

**THE BLESSING CHANT
(Orhnootyoon)**

Օրհնեցումք ըզՏէր. զի փա
նօք է փառաւորեալ:

*Orhnestsook uzder; zee parok e
paravoryal.*

Let us praise the Lord for He has
triumphed gloriously.

Արծաթսիրութեամբքն մոլեալ
Յուդա, զիւր ըզմեծ ըզվար -
դապետն ընդ երեսուն արծա -
թոյ Հըրէիցըն մատներ:

*Ardzat seerootyampun molyal
Hoota, zure uzmedz uzvartabedun
ent yeresoon ardzato Hureyee -
tsun madner.*

Judas, deceived by his love for
money, betrayed his great master
to the Jews for thirty coins of
silver.

Ընդ որում եւ համբուրեցից
ասէ ըզմա կալարումք. ով
համբոյր նենգութեան, նըշան
եւ առիթ մահու:

*Ent voroom yes hampooretseets
ase ezna galarook; ov hampooyr
nenkootyan, nushan yev areet
mahoo.*

"Whom I kiss," he said, "him you
arrest, " O kiss of deceit and sign
and opportunity for death.

Մերկացաւ յինքենէ զԱստ -
ուածային սուրբ Հոգին. եւ
զգեցաւ ըզսատանայ, որպէս
զհանդերձ արկաւ զիրեաւ:

*Mergatsav heenkene zAsdvadza -
yeen soorp Hokeen; yev uzketsav
uzsadana, vorbes uzhanterts
argav zuryav.*

He has divested himself of the
Holy Spirit of God and put on
satan, as a cloth he put on
himself.

Ի գիշերին յորում մատներ
փըրկիչըն մեր ի մահ խաչի,
եւ ի լեառըն ձիթենեաց, աղօ -
թելով գայս ասէր. Հայր անցո
յինէն զբաժակս:

*Ee keeshereen horoom madner
purgeechen mere e mah khachee,
yel ee lyarun tseetenyats, agho -
telov zays aser; Hayr antso
heenen uzpajagus.*

On the night before His betrayal,
our Lord went out to Mount
Gethsemane, and praying He
said, "Father pass away this cup
from me".

Որ նըստիս ի ֆերովրէս Աս -
տուած բանդ. այսօր վասըն
մեր խոնարհութեամբքն նըս -
տար ի լերինըն ձիթենեաց.

*Vor nusdees ee kerovpes
Asdivadz pant; aysor vasen mer
khonarhootyamp nusdar ee
lereenun tseetenyats; orhnemk*

You who are throned among the
Cherubs, O God, the Word, today
for our sake you humbled your -
self and sat at Mount Olive. We

օրհնեմք ըզբեզ անդադար
երգով:

uzkez antatar yerkov.

praise with unceasing songs.

Որ համագոյդ ես խորհրդոն -
ցըդ հայրենի, աշակերտաց
հոց ծանուցեր զխորհուրդ քո
գալըստեանն. օրհնեմք ըզբեզ
անդադար երգով:

*Vor hamakooyt yes khorhurtotsut
hayrenee, ashagerdats kots
dzanootser uzkhorhoort ko
kalsdyanun; orhnek uzkez
antatar yerkov.*

You, who are all-knowing of the
mysteries of the Father, have
revealed to your disciples the
mystery of Your coming. We
bless unceasing song.

Որ ամենայնց ես արարիչ ես
ըստեղծիչ կենդանութեան.
այսօր ըզծածկեալ խորհուրդ
երրորդութեանըդ յայտնեցեր
եկեղեցոյ սրբոյդ քո. օրհնեմք
ըզբեզ անդադար երգով:

*Vor amenaynts yes arareech
yev usdeghdzeech gentanootyan;
aysor uzdzadzgyal khorhoort
yerrortootyanut haydnetser
yegeghetsvo surpo ko; orhnek
uzkez antatar yerkov.*

Today You, who are the maker of
everything, and creator of life,
revealed the hidden mystery of
the Trinity to Your holy church.
We bless You with unceasing
song.

Ըզբեզ օրհնեմք որ բաշխողդ
ես բարութեանց, ես հայցեմք
որպէս 'ի մարդասիրէ, ընդ
մօր քո ընտրելոցն զիմանալի
աշխարհն:

*Ezkez orhnek vor pashkhoghut
yes parootyants, yev haytsem
vorbes ee martaseere, ent mor ko
endrelots zeemanalee ashkharhn.*

We praise you, who are the dis-
tributor of goodness, and beseech
you as a lover mankind. Grant
your elect the eternal world with
your mother.

Զի դու ես Տէր յորմէ հայցեր
մայրըն հաւատով հանդերձ
որդովք սրբեցելովք ընդ
աջմէ քո զփառս եւ յահեկէ'.
ընդ որս եւ մեք աղաչեմք զի
դասեսցես ընդ սուրբքս քո:

*Zee too yes Der hormone haytser
mayrun havadov hanterts
vortvovk surpetselovk ent achme
ko uzparus yev hahege; ent vors
yev mek aghachemk zee tasestses
ent soorps ko.*

For you are the Lord to who the
mother beseeched with her faith-
ful sons, to reckon them at your
right and left sides. With them,
we beseech you that you may
reckon us also with your saints.

Այլ դու բարձրեալ փրկիչ որ
վասըն մեր խոնարհեցար,
արժանի արա ըզմեզ ըմպել
գրաժակ պատուիրանի կենաց
հոց Տէր. որով կացցուք յաջմէ
քոմմէ 'ի հանդերձեալ քոմ
գալըստեանն:

*Ayl too partsyal purgeech vor
vasen mer khonarhetsar, arjane
ara uzmez embel uzpajag
badveerane genats kots Der;
vorov gatstsook hachme koomme
ee hantertsyal koom kalsdyann.*

Make us, O glorified Savior, who
for our sake humbled yourself,
worthy to drink of the cup of your
commandment of life O Lord,
through which we may also stand
at your right hand side, at the
hour of your coming.

(Ոտքի կանգնել)

(Vodkee gankneel).

(Stand up)

Սրկ. եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կեցո'
եւ ողորմեա':

*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzDer aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբ -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyñ Srpo
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

հոգ. Սարսափելի հողմոյ
նըման ահեղագոչ սաստիկ
հրնչմամբ, երեւեցար ի վեր -
նատանն հոգիդ դասուն եր -
կոտասան. որք առ ի քէն մը -
կըրտեցան որպէս գոսկի հրով
մաքրեցան. մաքրեա ի մէնջ
ըզմէզ մեղաց եւ զգեցո ըզոյս
փառաց:

*Hok. Sarsapelee hoghmo numan
aheghakoch sasdeeg hnhmamp,
yerevetsar ee vernadann hokeet
tasoon yergodasan; vork ar ee
ken mugrdetsan vorbes zosgee
hrov makretsán; makrya ee
mench uzmeK meghats yev
uzketso uzlooyS parats.*

Hok. O Spirit, who like an awful
wind, with a dreadfully calling
and intense resound, You appea -
red in the upper chamber to the
class of the twelve, who were
baptized by you, and purged as if
by a golden fire, purge within us
the haze of sin and clothe us with
the light of glory.

Էկիր յերկիր աստուածարար
դատել գաշխարհս իշխանա -
բար, ընդ արդարութեան եւ
ընդ մեղաց եւ ընդ չարին դա -
տաստանաց. բացեր ըզգանձդ
անհիւսական պարգեւս ետուր
որդւոց մարդկան. մաքրեա ի
մէնջ ըզմէզ մեղաց եւ զգեցո
ըզոյս փառաց:

*Egeer hergeer asdvadzapar tadel
zashkhars eeshkhanapar, ent
artarootyan yev ent meghats yev
ent chareen tadasdanats; patser
uzkantsut anhutagan barkevS
yedoor vortvots martgan; makrya
ee mench uzmeK meghats yev
uzketso uzlooyS parats.*

You came to earth divinely to
judge the world like a prince, bet -
ween righteousness and sin, and
the judgment of the evil. You
opened your immaterial treasury
and distributed your gifts of sons
of man. Purge within us the haze
of sin and clothe us with the light
of glory.

Սէրն ի սիրոյ գտերդ առաքեաց
յինքնն զանդամս իւր քեւ յոյ -
եաց. գեկեղեցի իւր գոր շին -
եաց եօթըն սեամբ քո հաս -
տատեաց. տընտես ի նմա եդ
գառաքեալսն եօթնեակ շնոր -
հոք քո գարդարեաց. մաքրեա
ի մէնջ ըզմէզ մեղաց եւ զգեցո
ըզոյս փառաց:

*Sern ee seero uzserut arakyats
heenzen zantams yoor kev hot -
yats; zegeghetsee yoor zor sheen -
yats yotun syamp ko hasdad -
yats; dundes ee nma yet
zarakyalsun yotnyag shnorhok
ko zartaryats; makrya ee mench
uzmeK meghats yev uzketso
uzlooyS parats.*

The love-from-love has sent your
love to gather his members. He
established the church He built,
upon your seven pillars. He
appointed the apostles adorned
with your seven graces to be its
stewards. Cleanse within us the
fog of sin, and save us by the
light of glory.

Հան. Թագաւոր անմահ ար -
արիչ յաւիտենից, մարդասի -
րութեամբրդ քո խընայեա
յանձինըս մեր. ստեղծիչ կեն -
դանեաց եւ հանգուցիչ նըն -
ջեցելոց:

*Han. Takavor anmah arareech
haveedeneets, martaseeroot -
yamput ko khunaya hantseenus
mer; usdeghdzeech gentanyats
yev hankootseech munchetselots.*

Han. Ever lasting King and
eternal Creator, save us with your
love for mankind, O creator of
life and giver of rest to the
deceased.

Ի խաչին քեւտեցաւ զմահու
լուծեր գիշխանութիւն. յաւի -

*Ee khacheen peveretsav uzmahoo
loodzer zeeshkhanootyoon;*

You were nailed to the cross and
destroyed the power of death

տենից ըզննջեցեալսըն վերա -
ծեր յանմահ ի կեանս. ստեղ -
ծիչ կենդանեաց եւ հանգուցիչ
նընջեցելոց:

Արժանաւորաց քոց աղօթիւք
յիշեա ըզմեր ըզնընջեցեալսն,
յորժամ գայցես աննառ փա -
նոք հասուցանել մարդկան
ըստ գործս. եւ մեր նընջե -
ցելոցն շնորհեա դասիլ ընդ
սուրբքս քո:

Ած. Ըզքեզ կոյս եւ մայր եւ
բնակարան աստուածային
ներմարդկութեանն, գոհարա -
նեմք եւ վերօրհնեմք զեղեալ
փրկող կենդանութեան ազգի
մարդկան. վասն որոյ ըզքեզ
աստուածածին եւ կոյս բարե -
բանեմք ըզմայր եւ զաղախին
փրկչին մերոյ:

Մընունդրն Հօր եւ հին աւուրց
անժամանակն յաիտենից.
Ժամանակաւ յորովայնի քում
բնակեցաւ եւ ի Հօրէ ոչ մեկ -
նեցաւ. վասն որոյ ըզքեզ
աստուածածին եւ կոյս բա -
րեբանեմք զմայր եւ զաղախին
փրկչին մերոյ:

Մնեալն ի քէն ի խաչ ելեալ եւ
ի յաթոռ փառաց ընդ Հօր. ա -
նարգեալ ի մարդկանէ՛ փա -
նատրութեամբ էութեամբ եր -
կրրպագեալ. վասն որոյ
ըզքեզ աստուածածին եւ կոյս
բարեբանեմք զմայր եւ
զաղախին փրկչին մերոյ:

Ըզքեզ ոչ միայն որդիք մարդ -
կան այլ եւ վերին զօրութիւնք.

*Haveedeneets uznunchetsyalsen
veradzer hanmah ee gyanus;
usdeghdzeech gentanyats yev
hankootseech nunchetselots.*

*Arjanavorats kots aghotuk heesh-
ya uzmer uznunchetsyalsun, hor -
jam kaytses anjar parok hadoo-
tsanel esd kordzus; yev mer
nunchetselotsun shunorhya taseel
ent soorpus ko.*

*Adz. Ezkez gooys yev mayr yev
pnagaran asdvadzayeen nermart-
gootyanun, kohapanemk yev
verorhnek zeghyal purgogh
gentanootyan azkee martgan;
Vasn oro uzkez asdvadzadzeen
yev gooys parepanemk ezmayr
yev aghakheen purgcheen mero.*

*Dzenoontun Hor yev heen a -
voorts anjamanagn haveede -
neets; jamanagav horovaynee
koom punagetsav yev ee Hore
voch megnetsav; vasn oro
uzkez asdvadzadzeen yev gooys
parepanemk uzmayr yev
zaghakheen purgcheen mero.*

*Dzunyaln ee ken ee khach yelyal
yev ee hator parats ent Hor;
anarkyal ee martgane parad-
rootyamp eyootyamp yergur-
bakyal; vasn oro uzkez asdva-
dzadzeen yev gooys parepanemk
uzmayr yev aghakheen purgcheen
mero.*

*Uzkez voch meeyayn vorteeek
martgan ayl yev vereen*

and have turned the eternally
dead from death to life, O creator
of life and giver of rest to the
deceased.

Through the prayers of your
meritorious ones, remember our
deceased ones when you come
with your ineffable glory to judge
man according to his deeds, and
grant to our deceased ones to
rank with your saints.

Adz. We praise and venerate you
O virgin, mother and residence of
the divine incarnation, living
salvation of humanity. We,
therefore, glorify you O mother-
of-God and virgin, as mother and
handmaiden of our Savior.

The one born of the Father, from
the ancient of days and timeless
eternity, in time resided in your
womb, not departing from the
Father. We, therefore, glorify you
O Mother-of-God and virgin, as
mother and handmaiden of our
Savior.

The one born of you ascended
to the cross and to the throne of
glory with Father. Having been
rejected by people, is worshiped
by the praising beings. We there-
fore, glorify you O Mother-of-
God and virgin, as mother and
handmaiden of our Savior.

Not only human beings but also
the heavenly principalities,

դասք անմարմնոց հոգեղինաց
հրեղինաց զրուարթնոց եւ
հրեշտակաց, գոհարանեն եւ
վերօրհնեն եւ փառաւորեն
ըզմայր եւ գաղախին փրկչին
մերոյ:

*zorootyoonk; task anmarmnots
hokegheenats zuvartnots yev
hreshdagats, kohapanen yev
verorhnen yev paravoren uzmayr
yev zaghakheen purgcheen mero.*

hosts of spiritual and fiery
unbodily beings, and angels
praise, bless you glorify the
mother and hand maiden of our
Savior.

Խաչ. Ապաւինեցաք ի խաչ ին
արարիչ յաւիտենից, որ եւ
տուր մեզ պահպան յաղթող
ընդդէմ թշնամւոյն. աղաչեմք
սուրբ փրկչի պահպանեա
գանձինքս մեր:

Khach. *Abaveenetsak ee khach
ko arareech haveedeneets, vor
yedoor mez bahaban haghtogh
untem tushnamvooyin; aghachemk
sovav purgeech bahbanya zan-
tseenus mer.*

Khach. We have been dependant
on your cross, O eternal creator,
which you gave us as a victorious
protector against the enemy. With
it, we beseech you, protect us O
Savior.

Բարձեալ թագաւոր որ վասըն
մեր ելեր ի խաչ, եւ բարձեր
սուրբ զյանցանս նախաւ -
տեղծին Ադամայ. աղաչեմք
սուրբ փրկչի պահպանեա
գանձինքս մեր:

*Partsyal takavor vor vasen mer
yeler ee khach, yev partser sovav
uzhantsanus nakhasdeghdzeen
Atama; aghachemk sovav
purgueech bahbanya zantseenus
mer.*

O exalted King, who for our sake
ascended to the cross, and by
doing so you carried the sins of
the original Adam. With it, we
beseech you, protect us O Savior.

Գլուխ Սուրբ հաւատոյ եւ
փայտ կենաց մարդկան յայտ-
նեալ, գոր տեսեալ այսոյն
պղծոյ կործանեցաւ ան -
կանգնելի. աղաչեմք սուրբ
փրկչի պահպանեա գանձի -
նքս մեր:

*Klookh soorp havado yev payd
genats martgan haydnyal, zor
desyal aysooyin bughdzo gordza-
netsav anganknelee; aghachemk
sovav purgeech bahbanya
zantseenus mer.*

Head of the holy faith and revea -
led wood of the salvation of
humanity, with which defilement
was destroyed irreversibly. With
it, we beseech you, protect us O
Savior.

Դողացաւ թրշնամին ընդ
յայտնիլ սրբոյ խաչին, եւ ի
յահէ փառաց նորա կործա -
նեցաւ յանդունդս երկրի.
աղաչեմք սուրբ փրկչի
պահպանեա գանձինքս մեր:

*Toghatsav tushnameen ent
haydneel surpo khacheen, yev ee
hahe parats nora gordzanetsav
antoontus yergree; aghachemk
sovav purgeech bahbanya
zantseenus mer.*

The enemy trembled of the
revelation of the holy cross, and
because of the fear of its glory it
was destroyed in the earth's pit.
With it, we beseech you, protect
us O Savior.

Երկինքն ցրնծային եւ երկիրս
ուրախանայր, քանզի փրկչի
ցուցաւ սուրբ խաչն եւ լուսա -
տու տիեզերաց. աղաչեմք
սուրբ փրկչի պահպանեա
գանձինքս մեր:

*Yergeenuk tusndzayeen yev
yergeers oorakhanayr, kanzee
purgueech tsootsav soorp khachun
yev loosadoo deeyezerats;
aghachemk sovav purgeech
bahbanya zantseenus mer.*

The heaven rejoice and the earth
is happy, because the Savior
displayed the holy and universe-
enlightening cross. With it, we
beseech you, protect us O Savior.

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ -
ւոյն Սրբոյ:

*Park Hor yev Vortvo yev Hok -
vooyn srpo.*

Glory to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit.

Իսկ անօրէն աշակերտին
թողեալ ըզգութ սիրոյ նորա,
եւ փութայր առ քահանայսն.
ասէր ինձ զինչ կամիք տալ,
զի մատնեցիք ըզվարդա -
պետն:

*Eesg anoren ashagerdeen toghyal
uzkoot seero nora, yev pootayr
ar kahanaysun; aser eents zeench
gameek dal, zee madnetseets
uzvartabedun.*

And the unlawful disciple
abandoned the pity of his love
and hastened to priests saying,
"what do you wish to give me, for
I have betrayed my master?"

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:

*Ayjm yev meeshd yev haveedyan -
nus haveedeneets amen.*

Now and always and unto the
ages of ages. Amen.

Ժողովեալ Հըրէիցըն կըշոն -
ցին արծաթ քազում. առեալ
տարան առ Պիղատոս, ասն
ի խաչ հան ի խաչ, զի հայհո -
յիչ է օրինաց:

*Joghovyal Hureyeetsun gushre -
tseen ardzat pazoom; aryal daran
ar Beeghados, asen ee khach han
ee khach, zee hayhoyeech e
oreenats.*

The Jews assembled together and
weight much silver. Taking the
Pilate they demanded saying
"Crucify Him!" "Crucify Him!"
"For He has blasphemed against
the law".

ՄԱՂԹԱՆՔ

MAKHTANK

ASCRPTION

Քինյ. Փառք հրաշափան
մատնութեան քո Տէր. գօրհն -
եալ եւ զփառաւորեալ, զհրա -
շալի եւ զյաղթող զմատնու -
թիւնդ քո սուրբ օրհնեմք եւ
փառաւորեմք:

*Pr; Park hrashapar madnoo -
tyan ko Der; zorhnyal yev
uzparavoryal, uzhrashalee yev
uzhaghtogh uzmadnootyoonut ko
soorp orhnemk yev paravoremk.
Martaser Der, vasun surpoohvo
anaradee mor ko yev goosee, yev
vasun khachee ko badvagane
engal zaghachanus mer yev
getso uzmez.*

Pr: Glory to your wondrous
betrayal, O Lord. We bless and
glorify your holy, blessed,
praised, wondrous and victorious
suffering. Mankind-loving Lord,
for the sake of your holy
immaculate mother and virgin,
and for the sake of your hono -
rable cross accept our beseeching
and save us.

Մարդասէր Տէր, վասն սրբ -
բուհոյ անարատի մօր քո եւ
կուսի, եւ վասն խաչի քո
պատուականի՝ ընկալ գաղա -
չանս մեր եւ կեցո զմեզ:

ՔԱՐՈԶ (Թիւ)

KARoz

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան
ըզՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Yev yevus khaghaghootyan
uzDer aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord
Pr: Lord, have mercy.

Սրկ. վասն գտանելոյ մեզ
զընօրիս եւ գողորմութիւն ի

*Dn: Vasun kudanelo mez
uzshunorhs yev zoghormootyoon*

Dn: That we may find grace and
mercy from our benevolent Lord,

բարեբար տեաննէ մերմէ՛
զՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*ee parerar dyarne merme
uzDer aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

let us beseech the Lord.

Pr: Lord have mercy

Սրկ. Վասն փրկելոյ զմեզ ի
զրպարտութենէ մարդկան եւ
յորոզայթից սատանայի՛ զՏէր
աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Vasun Purgelo uzmez ee
zrbardootene martgan yev horo -
kayteets sadanayee uzDer
aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: That He may save us from
the slander of man and the traps
of Satan, let us beseech the Lord.

Pr: Lord have mercy.

Սրկ. Վասն ամենայն ան -
ձանց քրիստոնէից եւ տանց
հաւատացելոց՝ զՏէր աղա -
չեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Vasen amenayn antsants
kreesdoneyeets yev dants havada -
tselots uzDer aghachestsook.*

Dn: For the sake of all Christian
people and faithful households,
let us beseech the Lord.

Pr: Lord have mercy

Սրկ. Վասն որք ի լերինս յայ -
րս եւ ի փապարս բնակեալ եւ
սուրբ հարքն մեր՝ զՏէր աղա -
չեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Vasun vork ee lereenus
hayrus ee pabarus pnagyal yen
soorp harkun mer uzDer agha -
chestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: For our fathers who dwell in
mountainous caves and dens, let
us beseech the Lord.

Pr: Lord have mercy

Սրկ. Վասն որք սաղմոսիւք
եւ օրհնութեամբ կատարեն
զամենայն ժամանակս կենաց
իւրեանց՝ զՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Vasun vork saghmosuk yev
orhnootyamp gadaren zamenayn
jamanagus genats yooryants
uzDer aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: For those who spend their
lives with psalmodies and praises,
let us beseech the Lord.

Pr: Lord have mercy

Սրկ. Վասն հոգւոցն հանգու -
ցելոց, որք նշմարիտ եւ ուղիղ
հաւատով ի Քրիստոս ննջե -
ցին՝ զՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Յիշեա Տէր եւ ողոր -
մեա:

*Dn: Vasun hokvots hankootse -
lots, vork jushmareed yev oo -
ghigh havadov ee Kreesdos nun -
chetseen uzDer aghachestsook.
Pr: Heeshya der yev voghormya.*

Dn: For the souls of them that
are rest and have fallen asleep in
Christ in the true and right faith,
let us beseech the Lord.

Pr: Lord, have mercy.

Սրկ. Եւ եւս՝ միաբան վասն
նշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս
մերոյ՝ զՏէր աղաչեցումք:
Քինյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Yev yeys meeyapan vasun
jushmareed yev soorp havadooys
mero uzDer aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: Again with one accord for
our true and holy faith, let us
beseech the Lord.

Pr: Lord, have mercy.

Սրկ. Զանձինքս մեր եւ ըզ -
միմեանքս Տեառնն Աստուծոյ
ամենակալին յանձն արաս -
ցումք:
Քինյ. Քեզ Տեառնդ յանձն
եղիցումք:

*Dn: Zantseens mer yev
uzmeemyanus Dyarun Asdoodzo
amenagaleen hantsun arastsook.*

Dn: Let us commit ourselves and
one another to the almighty Lord
God.

*Pr: Kez Dyarnut hantsun
yeghitsook.*

Pr: To you O Lord, we commit
ourselves.

Սրկ. Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասաս - ցուք ամենեքեան միաբա - նութեամբ:

Քհնյ. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

Dn: Voghormyats mez, Der Asdvadz mer, esd medzee voghormootyan koom; asastsook amenekyan meeyapanootyamp.

Pr: Der voghormya; Der voghormya; Der voghormya.

Dn: Have mercy upon us, O Lord our God, according to thy great mercy.

Pr: Lord, have mercy; Lord, have mercy; Lord, have mercy.

ԱՂՕԹՔ

Գոհանամք զքեզ, Տէր Աստուած մեր, որ զարթոցեր զմեզ ի հանգստեանէ քնոյ շնորհի ողորմութեան քո: Զարթո զմիտս մեր արդարութեամբ առ քեզ, Տէր Աստուած մեր զփրկութիւն քո: Եկեցէ եւ բնակեցէ առ մեզ աստուածութիւն քո, եւ ողորմութիւն քո հովանի եւ պահապան լիցի ի վերայ պաշտօնէից քոց: Եւ զմեզ զժառայքս քո արժանի արա ի տուէ եւ ի գիշերի եւ յամենայն ժամու՝ միշտ խորհիլ ի սէր պատուիրանաց քոց: Եւ գոհութեամբ փառաւորել զՀայր եւ զՈրդի եւ զՍուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից. ամէն:

AGHOTK

Kohanamk uzken, Der Asdvadz mer, vor zartootser uzmez ee hankusdene kuno shunorheev voghormootyan ko. Zarto uzmeedus mer artarootyamp ar kez, Der Asdvadz mer uzpurgootyoon ko. Yegestse yev punagestse ar mez asdvadzootyoon ko, yev voghormootyoon ko hovanee yev baha - ban leetsee ee vera bashdone - yeets kots. Yev uzmez uzdzaray - ks ko arjane ara ee duve yev ee keesheree yev hamenayn jamoo meeshd khorheel ee ser badveeranats kots. Yev kohoot - yamp paravorel uzHayr yev zOrtee yev uzSoorp hokeet, ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets; amen.

PRAYER

We give thanks to you, O Lord our God, for having awakened us up from the rest of the sleep through the grace of your mercy. Awaken our minds in righteousness toward you, O Lord our God, so that our eyes may see your salvation. May your divinity come and dwell in us, and your mercy be a shelter and protection upon your servants. Make us, your servants, during day and night and at all times, worthy to always think of the love of your commandments. And with thanksgiving to glorify the Father and the Son and the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Աստուծոյ երկիրպագեցումք:

Առաջի քո Տէր:

Khaghaghootyoon amenetsoon.

Yev unt hokvooyt koom.

Asdoodzo yergeerbakeestsook.

Arachee ko der.

Peace unto all.

- And with your spirit.

Let us bow down unto God.

- Before you, O Lord.

Կենդանարար զօրութիւն եւ աղբիւր անմահութեան դու ես, Քրիստոս Աստուած փրկիչ մեր: Որ շնորհեցեր մեզ ի մէջ գիշերի յառնել եւ խոստովան լինիլ առ քեզ վասն իրաւանց եւ արդարութեան քո. եւ այժմ

Gentanarar zorootyoon yev aghpur anmahootyan too yes, kreestos asdvadz purgeech mer. Vor shunorhetser mez ee mech keesheree harnel yev khosdovan leeneel ar kez vasun eeravants yev artarootyan ko; yev ayjum

You, Christ our Savior, are the fountain of immortality and the vivifying power. You graced us so that in the middle of the night we may arise and praise you for the morning service with your

աղաչեմք զքեզ՝ տէր Աստուած
մեր, արա զքեզ արթունս եւ
պատրաստս ի ժամ առաւօ-
տու ընդ Սուրբս քո: Եւ ընդ
նոսին գոհանալով փառաւո-
րել զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ
Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

*aghachemk uzkez Der Asdvadz
mer, ara uzmez artoonus yev
badrasd ee jam aravodoo ent
Soorpus ko. Yev ent noseen koha-
nalov paravorel uzkez ent Hor
yev ent Soorp Hokvooyt, ayjum
yev meeshd yev haveedyanus
haveedeneets; amen.*

saints. And together with them,
we shall glorify you with the
Father and the Holy Spirit, now
and always and unto the ages of
ages. Amen.

ԱԼԷԼՈՒԻՔ ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՇԵՐԻ

(Ողորմեան)

ALELOOK

ALLELUIA

Ալելուիա, ալելուիա,
ալելուիա:

Alelooya, alelooya, alelooya.

Alleluia, alleluia, alleluia.

Զարթեալ աղեղն քո, զնետս
կապարնից քոց արթուցեր,
զգետս ցրուեցեր. գերկիր
դողացուցեր ի սասկութենէ
անձրեւի, որ անցանէ ընդ սա:
Անդունդք աղաղակեցին մե-
ծապէս, լոյս փայլման արե-
գականն արգելաւ, եւ ծագու-
մն լուսնին դադարեցաւ:

*Zartyav agheghun ko, uznedus
gabarjeets kots arpootser, uzke-
dus tsrvetser; zergeer togha-
tsootser ee sasdgootene antsre-
vee, vor antsane ent sa.
Antoontk aghaghagetseen medza-
bes, looys paylman arekagann
arkelav, yev dzakoomun loosneen
nuvaghetsav.*

Your arrow has awakened. It
made the darts of the tremors
inebriated, dispersed the rivers,
shock the earth from the intensity
of the rain, which flows through
it. The pits cried out greatly, the
shining light of the sun was
obstructed and the dawn of the
moon stopped.

Փ. Ալելուիա, ալելուիա,
ալելուիա:

Alelooya, alelooya, alelooya.

Alleluia, alleluia, alleluia.

Մատնեցայ եւ ոչ ելանէի, աչք
իմ տկարացան յաղփատու-
թենէ: Աղաղակեցի առ Տէր
զօրհանապագ, եւ համբարձի
առ քեզ ըզձեռս իմ:

*Madnetsa yev voch yelaneyee,
achk eem dugaratsan haghka-
dootene. Aghaghagetsee ar Der
zorhanabaz, yev hampartsee ar
kez uztserus eem.*

I was betrayed and I could not
escape; my eyes were weakened
because of poverty. All day
long I called upon these, O Lord;
and raised up my hands to You.

Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր
եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ.
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

*Park yev yergrbakootyoon Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo;
ayjm yev meeshd yev havee-
dyans haveedeneets; amen.*

Blessing and glory to the Father
and to the Son and to the Holy
Spirit, now and always and unto
the ages of ages. Amen.
Alleluia, alleluia, alleluia.

Ալելուիա. ալելուիա. ալելուի-
ա:

Alelooya, alelooya, alelooya.

ՄԱՂԹԱՆՔ
(Ումի կանգնիլ)

MAGHTANK

ASCRPTION

Քինյ. Գոհութեամբ եւ նըշմարիտ խոստովանութեամբ անդադար փառաւորեմք ըզՀայր եւ զՈրդի եւ զՍուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտեմից. ամէն:

Pr: Kohootyamp yev jushma - reed khosdovanootyamp antatar paravoremk uzHayr yev zOrtee yev uzSoorp Hokeet, ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets; amen.

Pr: With thanksgiving and true confession we unceasingly glorify the Father and the Son and the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

**ԱՌԱԻՕՏԵԱՆ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ**

**ARAVODYAN
JAMERKOOTYOON**

MORNING SERVICE

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Pr: Orhnyal Der Mer Heesoos Kreestos. Amen.

Pr: Blessed be our Lord Jesus Christ. Amen.

Հայր մեր որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն. Այլ փրկեա զմեզ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաիտեանս. ամէն:

Hayr mer vor hergeens yes, soorp yegheetsee anoon ko. Yegestse arkayootyoon ko; yegheetseen gamk ko vorbes hergeens yev hergree. Uzhats mer hanabazort door mez aysor. Yev togh mer uzbardees mer; vorbes yev mek toghoomk merots bardabanats. Yev mee daneer uzmez ee por-tsootyooone; Ayl purgya uzmez ee chare. Zee ko e arkayootyoon yev zorootyoon yev park havidyanus; Amen.

Our Father, who are in haven, hallowed be your name; your kingdom come, your will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our bread; and forgive us our debts, as we forgive our debtors; and lead us not into temptation; but deliver us from evil. For thine is the kingdom and power and the glory for ever and ever. Amen.

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քո զմեզ քո յարմարեալ եղաք զամենայն աւուրս կեանաց մերոց:

Lutsak aravodoo voghormoo - tyamp kov tsundzatsak yev oorakh yeghak zamenayn avoorus genats merots.

In the morning we were filled with thy mercy; we indeed rejoiced and were made glade during all the days of our life.

Սրկ. Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեք զմեզ, եւ ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս: Հայեա, Տէր, ի ծառայս քո եւ ի գործս անոց քոց, եւ առաջնորդեա որդւոց քոց, եղիցի լոյս տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր:

Dn: Oorakh yeghak pokhanag avoortsun hors khonarh ararer uzmez, yev amatsun hors desak uzcharcharanus. Haya, Der, ee dzarays ko yev ee kordzus tserats kots, yev arach-nortya vortvots notsa, yegheetsee looys dyarn Asdoodzo ee vera mer.

Dn: We were made glad in return for the days wherein thou hast humbled us; and for the years wherein we have seen afflictions. Look, O Lord, upon these Your servants and on the works of Your hands and be the guide of their children; let the light of the Lord God be over us.

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ, Տէր, եւ զգործս ձեռաց մերոց յաշոյնս մեզ:

Uzkordzus tserats merots oo – gheegh ara ee mez, der, yev uzkordzus tserats merots ha-choghya mez.

Do thou direct for us the works of our hands, O lord; and prosper for us the works of our hands.

Քինյ. Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ.

Pr: Park Hor yev Vortvo yev Hokvooyn surpo.

Pr: Glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit;

Սրկ. Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն: Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցումք ընկալ կեցո՛ւ եւ ողորմեա՛:

Dn: Ayjm yev meeshd yev haveedyans haveedeneets; amen. Yev yevs khaghaghootyan uzDer aghachestsook engal getso yev voghormya.

Dn: Now and always and unto the ages of ages. Amen. Again in peace let us beseech the Lord. Receive, save and have mercy.

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն:

Pr: Orhnootyoon yev park Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets amen.

Pr: Blessing and glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

ORHNOOTYOON YEREETS MANGANTSUN

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑՆ

Սրկ. Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն քո յաւիտեան:

Dn: Orhnyal yes der Asdvadz hartsun merots, kovyal yev paravoryal e anoon ko haveedyan.

Dn: Blessed art thou, O Lord, God of our fathers; blessed and glorified is thy name forever.

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն ընդ մեզ. արդար դու Տէր, եւ ամենայն գործք քո նշմարիտ են:

Heeravoonus antsootser zays amenayn ent mez; artar too Der yev amenayn kordzk ko jushmareed yen.

Rightly hast thou made all these things come to pass unto us; thou art just, O Lord, and all thy works are true.

Ճանապարհ քո ուղիղ են եւ ամենայն դատաստանք քո արդար են:

Janabarh ko oogheegh yen yev amenayn tadasdank ko artar yen.

Thy ways are straight; and all thy judgments are right.

ՄԱՂԹԱՆՔ

MAGHTANK

ASCRPTION

Քինյ. Օրհնեցե՛ք ամենայն արարածք զարարիչն արարածոց, զՏէրն Տերանց, ըզքազաւորն քազաւորաց, զԱստուածն Աստուծոց: Օրհնեցե՛ք, գովեցե՛ք, բարեբանեցե՛ք. զի քաղցր է զի

Pr: Orhnetsek amenayn araradzkarareechun araradzots, ozDerun Derants, uztakavorun takavorats, zAsdvadzun Asdoo-dzots. Orhnetsek, kovetsek, parepanetsek; zee kaghtsur e zee

Pr: O creatures bless the Creator of creatures, the Lord of Lord, the King of Kings, the God of Gods, bless, praise, glorify, for He is sweet, and His mercy is eternal.

յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա:

*haveedyan e voghormootyoon
nora.*

ՀԱՐՑ ԳԶ.

HARTS

THE PATRUM CHANT

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած,
հարցըն մերոց. օրհնեալ փա -
ռաւորեալ անուն քո յաւիտ -
եան:

*Orhnyal yes Der Asdvadz, har -
tsun merots; orhnyal paravor -
yal anoon ko haveedyan.*

Blessed art thou, O Lord, God of
our fathers; blessed and glorified
is thy name forever.

Իջեր յերկնից անըսկիզբն
որդի. ի հողեղէն ի բնութենէ
մարդկան զչարչարանըս
յանձն առեր. օրհնեմք ըզքեզ
որ էիր յառաջ քան զամենայն
յաւիտեան:

*Eecher hergneets anusgeezpun
vortee; ee hogheghen ee pnoote -
ne martgan uzcharcharanus
hantsun arer; orhnmek uzkez vor
eyeer harach kan zamenayn
haveedyan.*

Eternal Son, you descended from
heaven, and were tortured by men
made of dust. We bless you who
were before all eternity.

Որ ասացեր բանիւ լինել
ամենայն երկրի, ի յերկրի
յատենի կացեալ տեսանէին
արարածք. օրհնեմք ըզքեզ որ
էիր յառաջ քան զամենայն
յաւիտեան:

*Vor asatser paneev leenel
amenayn yergree, ee hergree
hadenee gatsyal desaneyeen
araradz; orhnmek uzkez vor
eyeer harach kan zamenayn
haveedyan.*

Your creatures saw you, who
created the earth by your word,
standing in the middle of the
courtyard of the earth. We bless
you who were before all eternity.

Յորմէ դողան զըւարթունք
երկնից, այսօր եկիր կամաւ ի
խաչ գեղարդեամբըն խոցե -
ցար, օրհնեմք ըզքեզ որ էիր
յառաջ քան զամենայն յաւիտ -
եան:

*Horme toghan zuvartoonk
yergneets, aysor yegeer gamav ee
khach keghartyampen khotsetsar,
orhnmek uzkez vor eyeer harach
kan zamenayn haveedyan.*

From you tremble the angels of
heaven, today you willingly came
to the cross and were pierced by a
spear. We bless you who were
before all eternity.

Օրհնեցէք ամենայն գործք
տեսուն ըզտէր օրհնեցէք,
բարձր արարէք յաւիտեան:

*Orhnetsek amenayn kordzk dyarn
uzder orhnetsek, partsur ararek
haveedyan.*

O all ye works of the Lord, bless
ye the Lord; praise and exalt him
above all for ever.

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ -
ւոյն Սրբոյ:

*Park Hor yev Vortvo yev Hok -
vooyn surpo.*

Glory to the Father and to the
Son and to the Holy Spirit.

Եւ զինաւորըն գեղարդեամբ -
ըն յարձակեալ, խոցեաց
զկող կենարարին. բարձր
արարէք յաւիտեան:

*Yev zeenavorun keghartyampun
hartsagyal, khotsyats uzgogh
genarareen; partsur ararek
haveedyan.*

And the soldier attacking with a
spear, pierced the side of the
Life-giver. Glorify Him unto
eternity.

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:

*Ayjum yev meeshd yev haeedyans
haveedeneets; amen.*

Now and always and unto the
ages of ages. Amen.

Ուստի աղբիւր կենդանարար
բրիտեալ, լըւաց գտիեգերս ի

*Oosdee aghpur gentanarar
pukhyal, luvats uzdeeyezers ee*

Whence a fountain of immortality
came forth which washed the

մեղաց. բարձր արարե՛
լաւիտեան:

*meghats; partser ararek
haveedyan.*

universe from sin. Glorify Him
Unto eternity.

ՔԱՐՈԶ՝ Զկնի հարցին:
(Ունի կանգնի)

KARoz

**BIDDING AFTER THE
PATRIUM CHANT**
(Stand up)

Արկ. Եկեալքս ամենեքեան
ի սուրբ կաթողիկէ եւ առա-
քեական եկեղեցի, աղաչեա-
ցուք զմիածին Որդին Աս-
տուծոյ, զՏէրն մեր եւ զփր-
կիչն Յիսուս Քրիստոս: Որ էջ
փառոք հոր ի մէջ հնոցին, եւ
փրկեաց զերիս մանկունսն ի
քաղղեացոց անտի: Լուսաւոր
եւ սուրբ պահեսցէ զմիտս
մեր, զի մի երբեք խաբիցուք
մեք ի մեղաց եւ ի ցանկութեմ
աշխարհի: Այլ արժանի եղի-
ցուք պահել զպատուիրանս
նորա. առնուլ զպսակն լուսոյ
եւ կենաց ի յանձնս մեր, զոր
խոստացաւ սիրելեաց իւրոց
նշմարտին Աստուած Յիսուս
Քրիստոս Տէր մեր, կեցո եւ
ողորմեա:

*Dn: Yegyalks amenekyan ee
soorp gatoogheege yev arakela-
gan soorp yegeghetsee, agha-
chestsook uzmeeyadzeen vorteen
Asdoodzo, uzderun mer yev uz-
purgeechun Heesoos Kreesdos.
Vor ech parok hor ee mech huno-
tseen, yev purgyats zerees man-
goonsun ee kaghteatsvots andee.
Loosavor yev soorp bahestse
uzmeedus mer, zee mee yerpek
khapeetsook mek ee meghats yev
ee tsangootene ashkharhee. Ayl
arjane yegheetsook bahel
uzbadveeranus nora; arnool
uzbusagun looso yev genats ee
hantseenus mer, zor khosdatsav
seerelyats yoorots jushmareedn
asdvadz Heesoos Kreesdos Der
mer, getso yev voghormya.*

Dn: We all who have come into
the holy catholic and apostolic
Church, let us pray to the only
begotten Son of God, our Lord
and Savior Jesus Christ, who
descended with the glory of the
Father into the midst of the fur-
nace and delivered the three chil-
dren from the Chaldeans. May he
keep our minds enlightened and
holy, lest we ever be deceived
by the sins and the lust of the
world, and may we be worthy to
keep his commandments, to
receive on ourselves the crown
of light and life, which crown he
has promised to them that love
him, Jesus Christ, very God, our
Lord. Save and have mercy.

Քհնյ. Տէր ողորմեա. Տէր
ողորմեա. Տէր ողորմեա:

*Pr: Der voghormya; Der vo-
ghormya; Der voghormya.*

Pr: Lord, have mercy; Lord,
have mercy; Lord have mercy.

ՄԱՂԹԱՆՔ

MAGHTANK

Հզօր, յաղթող, սքանչելա-
գործ, սուրբ եւ մեծի Մատ-
նութեանն Քրիստոսի Աստու-
ծոյ մերոյ վայել է փառք իշ-
խանութիւն եւ պատիւ. այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

*Huzor, haghtogh, uskanchela-
kordz, soorp yev medzee Mad-
nootyanun Kreesdosee Asdoodzo
mero vayel e park eeshkhanoot-
yoon yev badeev; ayjum yev
meeshd yev haveedyanus havee-
deneets; amen.*

To the mighty, triumphant,
wondrous, holy and majestic
betrayal of Christ our God is
befitting glory, dominion and
honour, now and always and unto
the ages of ages. Amen.

Արկ. Մեծացուցէ անձն իմ
զՏէր, եւ ցընծացէ հոգի իմ
Աստուծոյ փրկչաւ իմով:

*Dn: Medzatsoostse antsun eem
uzder, yev tsenzastse hokee eem
Asdoodzo prgchav eemov.*

Dn: My soul shall magnify the
Lord; and my spirit shall rejoice
in God my Saviour.

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳԶ.

MEDZATSOOSTSE

THE MAGNIFICAT CHANT (Medzatsoostse)

Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր, եւ ցնծացէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով:

Medzatsoostse antsn eem uzDer, yev tsendzastse hokee eem Asdoo-dzov purgchav eemov.

My soul shall magnify the Lord; and my spirit shall rejoice in God my Saviour

Լոյս լուսոյ մայր, եւ կենա-րար բանին բնակարան. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազիւնք ամենայն:

Looy's looso mayr, yev genarar paneen pnagaran; kez yeranee-tsen azk yev azeenk amenayn.

All nations and peoples shall bless you O mother of the Light of lights, and the dwelling place of the life-giving Word.

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:

Park Hor yev Vortvo yev Hok-vooy'n surpo.

Glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit.

Ստեղծողին մայր, եւ հրնութեան կերպի նորոգողին. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազիւնք ամենայն:

Usdeghdzogheen mayr, yev hunootyan gerbee norokogheen; kez yeraneetsen azk yev azeenk amenayn.

All nations and peoples bless you O mother of the Creator and of the Renewer of the old form.

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ayjm yev meeshd yev haveedyans haveedeneets; amen.

Now and always and unto the ages of ages. Amen.

Լոյս ծագեցաւ ի քէն նըստե-լոյս ի խաւարի. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազիւնք ամենայն:

Looy's dzaketsav ee ken nusde-looy's ee khavaree; kez yeranee-tsen azk yev azeenk amenayn.

All nations and peoples bless you, from whom light shone forth to those seated in darkness.

ՔԱՐՈԶ

KARoz

BIDDING AFTER THE MAGNIFICAT CHANT

Զկնի մեծացուցէին: (Ոտքի կանգնիլ)

Dn: Soorp zAsdvadzadzeenun yev zamenayn soorpus parekhos arastsook ar Hayr ee hergeens, zee gametsyal voghormestsee, yev ktatsyal getsoostse zararadzus yoor. Amenagal Der asdvadz mer, getso yev voghormya.

Dn: The holy Mother-of-God and all the saints let us hold as intercessors to the Father in heaven, that he may be pleased to have mercy and compassion upon us his creatures, and save us. Almighty Lord, our God, save and have mercy.

Ա Ղ Օ Թ Ք

AGHOTK

PRAYER

Քհնյ. Ընկալ, Տէր, զաղա-չանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին անա-րատ ծնողի միածնի Որդւոյ

Pr: Engal, Der, zaghachanus mer parekhosootyamp soorp asdvadzadzeen anarad dzeno-ghee meeyadznee Vortvo ko, yev

Pr: Receive, O Lord, our supplications through the intercession of the holy Mother-of God, the spotless bearer of thine only-begotten Son, and through the

fn, և աղաչանօք ամենայն
սրբոց քոց, և արարչս շնոր-
հիւ: Լուր մեզ, Տէր, և ողոր-
մեա, ներեա քեզ և թող
զմեզ մեր: Արժանաւորեա
գոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ
Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Սրկ. Ողորմեա ինձ, Աստ-
ուած, ըստ մեծի ողորմու-
թեան քոյ, ըստ բազում գր-
թութեան քոյ քեզ և ամեն
բնութիւնս իմ:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳԶ.

Ողորմեա ինձ Աստուած,
քեզ և ամեն բնութիւնս իմ:
Նկեալ ի փրկութիւն ազգի
մարդկան, ի ծառայէ յանձն
անու մատնիլ ի դատաս-
տան. համբերելով վասն
ըզմեզ կեցուցանել:

Փառք Հոր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ:
Մատնեալ Պիղատոսի որպէս
մահապարտ, ի յԱննայէ և ի
Կայիափայ դատապարտեալ.
համբերելով վասն ըզմեզ
կեցուցանել:

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:
Կացեալ ի յատենի երկրորդ
Ադամ վասն առաջինն Ադա-
մայ պարտեացուն թողութեան.
համբերելով վասն ըզմեզ
կեցուցանել:

*aghachanok amenayn surpots
kots, yev avoorus shunorheev.
Loor mez, Der, yev voghormya,
nerya kavya yev toghuzmeghus
mer. Arjanavorya kohootyamp
paravorel uzkez ent Vortvo yev
ent Surpo Hokvooyt; ayjum yev
meeshd yev haveedyanus havee-
deneets; amen.*

Dn: *Voghormya eents, Asdvadz,
esd medzee voghormootyan
koom, usd pazoom kutootyan
koom kavya zanorenootyoonus
eem.*

VOGHORMYA

*Voghormya eents Asdvadz, kavya
zanorenootyoonus eem.
Yegyal ee purgootyoon azkee
martgan, ee dzaraye hantsun
arnoo madneel ee tadasdan;
Hamperelov vasun uzmez
getsootsanel.*

*Park Hor yev Vortvo yev Hok-
vooyn surpo.
Madnyal beeghadosee vorbes
mahabard, ee hAnnaye yev ee
Gayeeyapa tadabardyal; hampe-
rellov vasun ezmez getsootsanel.*

*Ayjum yev meeshd yev haveed-
yans haveedeneets; amen.
Gatsyal ee hadenee yergrort
Atam vasun aracheenn Atama
bardyatsun toghootyan; hampe-
rellov vasun uzmez getsootsanel.*

supplication of all your saints.
Hear us, O Lord, and have mercy;
forgive, expiate and remit our
sins. Make us worthy to thank
and glorify You together with
the Son and the Holy Spirit, now
and always and unto the ages of
ages. Amen.

Dn: Have mercy on me, O God,
according to Your steadfast love;
according to Your abundant
mercy blot out my transgressions.

THE MISERERE CHANT (Voghormya)

Have mercy on me, O God,
mercy blot out my transgressions.
He came for the salvation of
humanity, and was betrayed by a
servant unto judgment. He
endured in order to save us.

Glory to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit.
Pilate as guilty deserving death,
and was judged by Anna and
Ciaphas. He endured in order
to save us.

Now and always and unto the
ages of ages. Amen.
The second Adam stood in the
courtyard for the sake of the
forgiveness of the sins of the first
Adam. He endured in order to
save us.

ՔԱՐՈԶ՝ Զկնի Ողորմեանին:
(Ոստի կանգնիլ)

KAROS. *Uzgunev Voghormyaeen.*

BIDDING. AFTER THE MISERERE CHANT

Արկ. Երկրպագեմք քեզ, Տէր Աստուած մեր, անցեալքս ընդ երկարութիւն գիշերիս. եւ կանխեալքս ի տեղոջ խոստովանութեան՝ մատուցանեմք գառաւօտու աղօթս մեր: Զքեզ Տէր օրհնեմք եւ փառաւորեմք, եւ զէն Տէր գոհանամք. որ արժանի արարեր զգիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել եւ հասանիլ ի ժամ առաւօտու:

Արժանաւորեա զքեզ, Տէր, աննառ խոստմանց քոց. զոր խոստացար սիրելեաց քոց, նշմարիտդ Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր. կեցո եւ ողորմեա:

Քհնյ. Կեցո Տէր:

Արկ. Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քոյ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:

Քհնյ. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

Dn: Yergrbakemk kez, Der asdvadz mer, antsyalkus ent yergarootyoon keesherees; yev gankhyalkus ee deghvoch khosdovanootyanyan madootsanemk Zaravodoo aghotus mer. Uzkez Der orhnekem yev paravoremk, yev uzken Der kohanamk; vor arjanee ararer uzkeesherus khaghaghootyamp antsootsanel yev hasaneel ee jam aravodoos. Arjanavorya uzmez, Der, anjar khosdmants kots; zor khosdatsar seerelyats kots, jushmareedut Asdvadz Heesoos Kreesdos Der mer; getso yev voghormya.

Pr: Getso Der.

Dn: Voghormyats mez, Der Asdvadz mer, esd medzee voghormootyanyan koom; asastsook amenekyan meeyapanootyamp.

Pr: Der voghormya; Der voghormya; Der voghormya.

Dn: We bow down to You, O Lord our God, having passed through the length of the night and having come betimes to this place of confession, we offer to You our prayers of the morning. We bless and glorify You, O Lord; and we give thanks to you, O Lord, who made us worthy to pass the night in peace and to arrive at the morning hour.

Make us worthy, O Lord, of your ineffable promises, which you promised them who love You, true God, Jesus Christ, our Lord. Save and have mercy.

Pr: Save us, O Lord.

Dn: Have mercy upon us, O Lord our God, according to your great mercy. Let us all say with one accord:

Pr: Lord, have mercy; Lord, have mercy; Lord have mercy.

ՄԱՂԹԱՆՔ

MAGHTANK

ASCRIPTION

Ողորմած՝ գթած՝ նշմարիտ սուրբ եւ մեծի մատուցանան Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, վայել է փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն:

Voghormadz ktadz jushmareed soorp yev medzee madnootyanyanun Kreesdosee Asdoodzo mero, va - yel e park eeshkhanootyoon yev yev badeev; ayjm yev meeshd haveedyanus haveedeneets amen.

To the merciful, compassionate, true, and majestic betrayal of Christ our God is befitting glory, dominion and honor, now and always and unto the ages of ages. Amen

Արկ. Ալելուիա. ալելուիա: Օրհնեցէք զՏէր յերկնից, օրհնեցէք զնա ի բարձրանց:

Dn: Alelooya; alelooya. Orhnetsek uzDer hergneets, orhnetsek uzna ee partsants.

Dn: Alleluia, Alleluia. Praise the Lord from the heavens; praise him from the heights.

Թագուցեմ գսի մեծ մնացեալ
մումեղէնն, մինչեւ վնարեացի Փառք ի
բարձունսն. եւ այսա հանցեմ:

*Takoostsen uzmee medz munatsyal
momeghenun, meenchev vujarestsee
Park ee partsoonusun yev aba hantsen*

ՏԵՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳԶ.

Օրհնեցե՛ք զՏԵՐ յերկնից.
օրհնեցե՛ք զմա ի բարձանց:
Ով ըստանչելի եւ տեսիլ ահա -
ւոր, զարարիչն երկնի եւ
երկրի այսօր տեսա՛ք ի խաչի:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ -
ւոյն Սրբոյ:
Տեսեալ ըզՏԵՐն ի խաչին
խաւարեցաւ արեգակն. եւ
վարագոյր տանարին ցելոյր
վերուստ մինչ ի վայր:

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:
Անարգարար խաչեցաւ ՏԵՐն
ի մէջ ի յանօրինաց. զի լըցցի
գիրն որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս
համարեցաւ:

ՕՐՀՆՈՒԹԻԻՆ ԱՌԱԻՕՏՈՒ
(Ծունկի գալ կամ ռոտի կանգնի):

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ,
եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի
մարդիկ հանութիւն: Եւ օրհ -
նութիւն քեզ ի բարձունս. օրհ -
նեալ եւ ՏԵՐ Աստուած մեր.
օրհնեմք ըզքեզ եւ գովեմք ըզ -
քեզ: Խոստովանիմք ՏԵՐ զքեզ
եւ երկիր պագանեմք քեզ.
Վառաւորեմք ըզքեզ. գոհա -
նամք ՏԵՐ ըզքէն վասըն մեծի
Վառաց քոց: ՏԵՐ թագաւոր
սուրբոյ երկնային. Աստուած
եւ Հայր ամենակալ: ՏԵՐ եւ
Որդի Հօր միածին Յիսուս

DER HERGNEETS

*Orhnetsek uzDer hergneets, orh -
netsek uzna ee partsants.
Ov eskanchelee yev deseel aha -
vor, zararareechn yergnee yev
yergree aysor desak ee kachee.*

*Park Hor yev Vortvo yev Hok -
vooyn Surpo.
Desyal ezderun ee khacheen
khavaretsav arekagn; yev
varakooyr dajareen tselooyr
veroosd meench ee vayr.*

*Ayjum yev meeshd yev haveed -
yans haveedeneets; amen.
Anarkapar khachetsav Derun ee
mech ee hanoreenats; zee lutstsee
keern vor ase, te ent anoreenus
hamaretsav.*

ORHNOOTYOON ARAVODOO

*Park ee partsoonus Asdoodzo,
yev hergeer khaghaghootyoon,
ee marteeg hajootyoon. Yev
orhnootyoon kez ee partsoons;
orhnyal yes Der asdvadz
mer; orhnemk uzkez yev kovemk
uzkez. Khosdovaneemk Der
uzkez yev yergeerbakanem kez;
paravoremk uzkez; kohanamk
Der uzken vasun medzee parats
kots. Der takavor soorput
yergnayeen; Asdvadz yev Hayr
amenagal. Der yev Vortee Hor
meeyadzeen Heesoos Kreesdos*

THE LAUDATE CHANT

Praise the Lord from the heavens,
praise him from the heights.
Today we saw the Creator of the
heavens and earth on the cross,
what a stunning and awe-inspi -
ring sight.

Glory to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit.
Seeing the Lord on the cross, the
sun was darkened and the curtain
of the temple was torn from top
to bottom.

Now and always and unto the
ages of ages. Amen.
Insultingly was the Lord crucified
among the two thieves, so that the
writing may be fulfilled which

*They shall extinguish the candles and
turn the lights off.*

GLORIA IN EXCELSIS

Glory to God in the highest,
and on earth peace, good will
among men. And praise be to
You in the highest. Blessed are
You, O Lord our God. We bless
and praise You. We acknowledge
You Lord and we worship You.
We glorify You. We give thanks
to You, O Lord, for Your great
glory, Lord king, Holy One of
heaven, God and Father
almighty. Lord and only begotten
Son of the Father, Jesus Christ
and holy Son. O Lord God Lamb

Քրիստոս եւ Սուրբ Որդի: Տէր Աստուած գառն Աստուծոյ եւ որդի hor. որ առեր զմերս ի կուսէն: Ողորմեցար, բարձեր ըզմեղս աշխարհի. եւ արդ ընկալ գաղաչանքս մեր: Սուրբդ որ նըստիս ընդ աջ - մէ Հօր՝ ողորմեաց մեզ: Զի դու միայն սուրբ դու միայն բարձեալ ես, դու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Տէր եւ հոգիդ սուրբ՝ որ ի փառս Աստուած. ընդ hor. ամէն:

yev Soorp Vortee. Der Asdevadz karun Asdoodzo yev Vortee Hor; vor arer uzmerus ee goosen. Voghormetsar, partser uzmeghs ashkharhee; yev art engal zaghachanus mer. Soorput vor nusdees ent achme Hor vo-ghormyats mez. Zee too meeyayn soorp too meeyayn partsyal yes, too meeyayn Der mer Heesoos Kreesdos. Der yev hokeet soorp vor ee parus Asdevadz; ent hor; amen.

God and Son of the Father, who took our nature from Virgin. You showed mercy and took away the sins of the world. And now receive our prayers. O Holy One, who sit at the right hand of the Father, have mercy upon us. For You only are holy, You only are exalted, You only are our Lord, Jesus Christ. And You are Lord, O Holy Spirit, who are in glory God with the Father. Amen.

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզքեզ, Տէր, եւ գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Արժանի արա Տէր զօրս զայս խաղաղութեամբ, եւ առանց մեղաց պահեա գմեզ: Օրհնեալ եւ Տէր Աստուած հարցըն մերոց. գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս ամէն: Օրհնեալ Տէր ուստ ինձ զարդարութիւնս քո, (երիցս կրկնեա): Տէր ապաւեն եղեր մեր յազգէ յազգ: Ես աղաչեմ Տէր ողորմեա ինձ եւ բըժըշկեա զանձն իմ, եւ մեղայ քեզ: Յոյց մեզ Տէր զողորմութիւնքս քո. եւ ըզփրկութիւնքս քո տուր մեզ: Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան. ըզգործըս ձեռաց քոց մի անոնս առներ: Տէր իմ ըզքեզ ապաւեն ինձ արարի. ուստ ինձ առնել ըզկամքս քո, զի դու եւ Աստուած իմ: Ի քեզ է Տէր աղբիւր կենդանութեան. եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս:

Yev hamenayn jam orhnemk uzkez, der, yev kovemk zanoon soorp ko haveedyan yev haveedyans haveedeneets. Arjaneer ara Der zorus zays khaghaghootyamp, yev arants meghats bahya uzmez. Orhnyal yes Der Asdvadz hartsun merots; kovyal yev paravoryal e anoon soorp ko haveedyanus amen. Orhnyal Der ooso eents zartarootyoonus ko, (yereetsus grgnya). Der abaven yegher mer haske hazk. Yes aghachem Der voghormya eents yev pujushgya zantsun eem, yes meghe kez. Tsooyts mez Der zoghormootyoonus ko; yev uzprgootyoonus ko door mez. Der voghormootyoon ko haveedyan uzkordzus tserats kots mee andes arner. Der eem uzkez abaven eents araree; ooso eents arnel uzgamus ko, zee too yes asdvadz eem. Ee ken e Der aghpur gentanootyan; yev loosov yeresats kots desanemk uzlooyts.

And at all times we bless You, O Lord, and we praise Your holy name forever and unto the ages of ages. Make us worthy, O Lord, and keep us this day in peace and without sin. Blessed are You, O Lord, God of our Fathers. Praised and glorified is Your holy name for Amen.

Blessed are You, O Lord, teach me Your statutes; (repeat three times) O Lord, who have been our refuge from generation to generation. I beseech You, O Lord, have mercy upon me and heal my soul, for I have sinned against You. Show unto us, O Lord, Your mercies and grant us Your salvation. O Lord. Your mercy is forever, forsake not the works of Your hands. O my Lord, I have made You my refuge, teach me to do Your will, for You are my God. From You, O Lord, is the fountain of life and by the light of Your countenance do we see light.

They shall interrupt the singing of Park Ee Partsoonus and kneeling in the darkness they shall intone "Der Voghormya" (Lord Have Mercy) 40 times.

Տէր ողորմեա (բառասուն): *Der voghormya (karasoon).* Lord, have mercy. (40 times)

Ո Ղ Բ

VOGHP

SONG

Ուր ես մայր իմ, քաղցր եւ անուշ սէր ծնողիդ, զիս այրէ: *Oor yes mayr eem, kaghtsr yev anoosh ser dzunogheet, zees ayre.* Where are you mother? Your sweet and kind maternal love, burns me.

Լցան աչք իմ, դառն արտասու - *Lutsan achk eem, tarn ardasvok* My eyes are filled with bitter
ուօք ոչ զոք ունիմ, որ սրբէ: *voch zok ooneem, vor surpe.* tears. I have no one to dry them.

Թ՛ֆին հարին ապտակեցին, *Tukeen hareen abdagetseen,* They have kicked, slapped and
պսակ եղին ի փշէ: *besag yeteen ee pushe.* spat on me. They crowned me
with horns.

Ջուր խնդրեցի, քացախ ար - *Choor khuntrestsee, katsakh* I asked for water, they gave me
բին անօրինաց, ձեռանէ: *arpeen anoreenats, tserane.* vi negar from the hands of the
lawless.

«Փառք ի բարձունս» ի *"Park ee partsoonus" ee sharonagoot-* *They shall continue the conclusion of*
շարունակութիւն: *yoon.* *the hymn Park Ee Partsoonus, with the*
phrase Dzakya.

Ծագեա գողորմութիւնըս քո *Dzakya zoghormootyoonus ko* Send forth thy mercies upon them
որք քանաչեն ըզքեզ Տէր: *vork janachen uzkez Der.* that know thee, O Lord.

ՄԱՂԹԱՆՔ

MAGHTANK

**ASCRPTION AFTER
GLORIA**

Քինյ. Փառք պատիւ եւ երկր- *Pr: Park badeev yev yergur -* *Pr: Glory, honour, and*
պագութիւն ի բարձունս Հօր *bakootyoon ee partsoonus Hor* adoration in the highest to the
եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. *yev Vortvo yev Hokvooyrn Surpo;* Father and to the Son and to
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս *ayjum yev meeshd yev haveed -* the Holy Spirit, now and always
յաւիտենից ամէն: *yanus haveedeneets amen.* and unto the ages of ages. Amen.

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

ARAVODOO YERK

**MORNING SONG AFTER
THE GLORIA**

Մատնեցայ եւ ոչ ելանէի. աչք *Madnetsa yev voch yelaneyee;* I was betrayed and I could not
իմ տկարացան յաղբատութե - *achk eem degaratsan haghka -* escape; my eyes were weakened
նէ: *dootene.* because of poverty.

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհա -
նապագ. եւ համբարձի առ
Ֆեզ ըզձեռս իմ:

*Aghaghagetsee ar Der zorha -
nabaz; yev hampartse ar kez
uztserus eem.*

All day long I called upon these,
O Lord; and raised up my hands
to thee.

ՔԱՐՈՋ

KARÖZ

Արկ. Փառաւորեացոյ՝ զա -
մենակայն Աստուած զՀայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս -
տոսի, գոհանալով զմահնէ՝
որ պահեաց զՖեզ խաղաղու -
թեամբ ի գիշերիս յայսմիկ: Եւ
առաջնորդեաց մեզ ի խաւարէ
ի լոյս, ի մահուանէ ի կեանս,
յապականութենէ յանապա -
կանութիւն, յանգիտութենէ ի
գիտութիւն նշմարտութեան
իւրոյ: Աղաչեացոյ՝ եւ խնդ -
րեացոյ՝ ի նմանէ, զի գերկա -
րութիւն տուրնչեանս խաղա -
ղութեամբ եւ ամենայն մտա -
դիւր զուարթութեամբ արաս -
ցէ անցուցանել ի մէնջ: Եւ
պարսպեալ պահեացէ զժողո -
վուրդս իւր աստուածային
զօրութեամբն, որ ի վերայ
ամենայնի բարեբարութեա -
մբն իւրով իշխանութիւն ունի:
Ամենակալ Տէր Աստուած
մեր, կեցո եւ ողորմեա:
Քհնյ. Կեցո Տէր:

*Dn: Paravorestsook zamenaga -
lun Asdvadz uzHayr Dyarun
mero Heesoossee Kreedosee,
kohanalov uznumane vor bahyats
uzmez khaghaghootyamp ee kee -
sherees haysmeeg. Yev arach -
nortyats mez ee khavare ee looys,
ee mahvane ee gyanus, habaga -
nootene hanabaganootyoon,
hankeedootene ee keedootyoon
Jushmardootyan yooro. Agha -
chestsook yev khuntrestsook ee
numane, zee zergarootyoon
devenchyanus khaghaghootyamp
yev amenayn mudatur zuvartoo -
tyamp arastse antsootsanel ee
mench. Yev barusbyal bahestse
uzjoghovoortus yur astvadza -
yeen zorootyampun, vor ee vera
amenaynee parerarootyampun
yoorov eeshkhanootyoon oonee.
Amenagal Der Asdvadz mer,
getso yev voghormya.*

Dn: Let us glorify the almighty
God, the Father of our Lord Jesus
Christ, giving thanks unto him
who has kept us in peace during
this night and has led us from
darkness into light, from death
into life, from corruption into
incorruption, from ignorance into
the knowledge of his truth. Let us
beseech and ask of him to make
us pass the length of this day in
peace and in all cheerful vigi -
lance, and to guard and defend
his people by his divine power,
for he has authority over all
through his beneficence. Almighty
Lord, save and have mercy.

Pr: Getso Der.

Pr: Save, O Lord.

Արկ. Զառաւօտս լուսոյ եւ
զառաչակայ օրս խաղաղու -
թեամբ անցուցանել հաւատով
ի տեառնէ խնդրեացոյ:
Քհնյ. Շնորհեա Տէր:

*Dn: Zaravodus looso yev zara -
chaga orus khaghaghootyamp
antsootsanel havadov ee dyarne
khuntrestsook.
Pr: Shunorhya Der.*

Dn: That we may pass this mor -
ning of light and the day before
us in peace and in faith, let us ask
of Lord.
Pr: Grant, O Lord.

Արկ. Զհրեշտակ խաղաղու -
թեան պահապան անձանց
մերոց՝ ի տեառնէ խնդրես -
ցոյ:
Քհնյ. Շնորհեա Տէր:

*Dn: Uzhreshdag khaghaghoo -
tyan bahaban antsants merots ee
dyarne khuntrestsook.
All: Shunorhya Der.*

Dn: The angel of peace to guard
our souls, let us ask of the Lord.
Pr: Grant, O Lord.

Արկ. Զֆաւութիւն եւ ըզթո -
դութիւն յանցանաց մերոց ի
Տեառնէ խնդրեացուք:
Քհնյ. Շնորհեա Տէր:

*Dn: Uz kavootyoon yev uzto -
ghootyoon hantsanats merots ee
dyarne khuntrestsook.
All: Shunorhya Der.*

Dn: The forgiveness and remis -
sion of our transgressions, let us
ask of the Lord.
Pr: Grant, O Lord.

Արկ. Զարբոյ յաչիւն մեծ եւ
կարող զօրութիւնն յօգնութիւն
անձանց մերոց՝ ի Տեառնէ
խնդրեացուք:
Քհնյ. Շնորհեա Տէր:

*Dn: Uzsurpo khacheen medz
yev garogh zorootyoonun hok -
nootyoon antsants merots ee
dyarne khuntrestsook.
All: Shunorhya Der.*

Dn: The great and mighty power
of the holy Cross to help our
souls, let us ask of the Lord.
Pr: Grant, O Lord.

Արկ. Եւ եւս միաբան վասն
նշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս
մերոյ՝ զՏէր աղաչեացուք:
Քհնյ. Տէր ողորմեա:

*Dn: Yev yevs meeyapan vasun
jushmareed yev soorp havadooys
mero uzDer aghachestsook.
Pr: Der voghormya.*

Dn: Again with one accord by our
true and holy faith, let us beseech
the Lord.
Pr: Lord, have mercy.

Արկ. Զանձինքս մեր եւ ըզ -
միմեանքս Տեառնն Աստուծոյ
ամենակալին յանձն արաս -
ցուք:
Քհնյ. Քեզ Տեառնդ յանձն
եղիցուք:

*Dn: Zantseenus mer yev
uzmeemyanus Dyarn Asdoodzo
amenagaleen hantsun arastsook.
Pr: Kez dyarnt hantsun
yegheetsook.*

Dn: Let us commit ourselves and
one another to the Lord God
almighty.
Pr: To you, O Lord, we commit
ourselves.

Արկ. Ողորմեաց մեզ, Տէր
Աստուած մեր, ըստ մեծի
ողորմութեան քու. ասաս -
ցուք ամենեքեան միաբանու -
թեամբ:
Քհնյ. Տէր ողորմեա. Տէր
ողորմեա. Տէր ողորմեա:

*Dn: Voghormyats mez, der
asdvadz mer, esd medzee voghor -
mootyan koom; asastsook ame -
nekyan meeyapanootyamp.
Pr: Der Voghormya; der
voghormya; der voghormya.*

Dn: Have mercy upon us, O Lord
our God, according to thy great
mercy. Let us all say with one
accord:
Pr: Lord, have mercy; Lord,
have mercy; Lord have mercy.

ԱՂՕԹՔ

PRAYER

COLLECT

Գոհանամք զքեզ, Տէր Աս -
տուած մեր, որ երեւելի լու -
սով քու գուարնացուցեր զա -
մենայն արարածս քո. իսկ
իմանալի լուսով պատուիրա -
նաց քեզ՝ զամենեքեան լու -
սաւորեցեր զհաւատացեալս ի
քեզ: Զօրացո եւ զմեզ, Տէր, ի
պահպանութիւն պատուիրա -
նաց քեզ՝ ի սուրբն յանս յայս -
միկ եւ յամենայն ժամանակի:

*Kohanamk uzken, Der Asdvadz
mer, vor yerevelee loosov
kov zvarjatsootser zamenayn
araradzus ko; eesg eemanalee
loosov badveeranats kots
zamenesyan loosavoretser
uzhavadatsyalus ee kez. Zoratso
yev uzmez, Der, ee bahbanoo -
tyoon badveeranats kots ee
duvunchyanus hays meeg yev
amenayn jamanagee. Vorbes*

We thank You, O Lord our God,
who with Your visible light
hast gladdened all Your creatures,
while with the intelligible light
of Your commandments You
hast enlightened all that
believe in You. Strengthen us
also, O Lord, to keep thy
commandments during this day
and at all times, so that with

Որպէս զի լուսաւորեալ մտօք՝
միշտ զհանդեսս քո արասցուք,
եւ հանդերձեալ բարեացդ
հասցուք ընդ ամենայն սուր -
բս քո: Շնորհօք եւ մարդասի -
րութեամբ Տեառնդ մերոյ եւ
փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի,
որում վայել է փառք իշխա -
նութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւի -
տեանից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Աստուծոյ երկիրպագեցուք:
Առաջի քո Տէր:

Խաղաղութիւն մեր եւ կեանք՝
որ ի Հօրէ առաքեցար, միա -
ծին Որդի Աստուծոյ՝ Տէր մեր
եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս:
Տուր մեզ զխաղաղութիւն քո՝
զոր շնորհեցեր սրբոց քո
առաքելոց, փչմամբ քո ի
նոսա զկենդանացուցիչ եւ
զամենագոր հոգիդ քո սուրբ:
Որպէս զի եւ մեք խաղաղաց -
եալք յամենայն աշխարհա -
կան սահեցմանց՝ լիցուք տա -
նար եւ բնակարան աստուա -
ծային շնորհացդ. եւ գոհա -
նալով փառաւորեցուք զքեզ
ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյդ,
Քրիստոս Աստուած մեր.
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտեանից. ամէն:

Ե Ր Գ

Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ
հզօր. սուրբ եւ անմահ, որ
մատնեցար վասն մեր, որոր -
մեա մեզ: (Երիցս կրկնեա)

*zee loosavoryal mudok meeshd
uzhajooy ko arastsook, yev han -
tertsyal paryatsut hastsook ent
amenayn soorpus ko. Shunorhok
yev martaseerootyamp Dyarnut
mero yev purgcheet Heesoosee
Kreesdosee, voroom vayel e park
eeshkhanootyoon yev badeev;
ayjm yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets; amen.*

*Khaghaghootyoon amenetsoon.
Yev unt hokvooyt koom.
Asdoodzo yergeerbakestsook.
Arachee ko der.*

*Khaghaghootyoon mer yev gyank
vor ee Hore araketsar, Meeya -
dzeen Vortee Asdoodzo Der mer
yev purgeech Heesoos Kreesdos.
Door mez uzkhaghaghootyoon ko
zor shunorhetser surpots kots
arakelots, puchmamp ko ee nosa
uzgentanatsootseech yev zame -
nazor hokeet ko soorp. Vorbes
zee yev mek khaghaghatsyalk
hamenayn ashkharhagan sahets -
mants leetsook dajar yev puna -
garan asdvadzayeen shunorha -
tsut; yev kohanalov paravores -
tsook uzkez ent Hor yev Soorp
hokvooyt, Kreesdos Asdvadz mer;
ayjum yev meeshd yev haveed -
yanus haveedeneets; amen.*

YERK

*Soorp Asdvadz, soorp yev huzor;
soorp yev anmah, vor madnetsar
vasun mer voghormya mez.
(Yereetus grgnyā)*

enlightened minds we may
always do Your pleasure and
may attain together with all
Your saints the good things that
You Have prepared for us,
through the grace and
beneficence of our Lord and
Saviour Jesus Christ, to whom is
fitting glory, dominion and
honor, now and always and unto
the ages of ages. Amen.

Peace unto all.
And with your spirit.
Let us bow down unto God.
Before you, O Lord.

Our peace and our life, who was
sent from the Father, only-begot -
ten Son of God, our Lord and
Saviour Jesus Christ, give us thy
peace, which You granted grant
to thine holy apostles by
breathing into them thy life -
giving and all-powerful Holy
Spirit, so that having found our
peace from all worldly
commotions we also may become
a temple and an habitation of
Your divine grace, and may give
You thanks and glorify You
together with the Father and the
Holy Spirit, O Christ our God,
now and always and unto the
ages of ages. Amen.

**THE TRISAGION (Soorp
Asdvadz)**

Holy God, holy and mighty, holy
and immortal, who came and
are to come, have mercy on us.
(Repeated three times)

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ Կոյս Աստուածածին, Մարիամ մայր Քրիստոսի. մատո գաղաչանք մեր՝ Որդւոյ քոյ եւ Աստուծոյ մերոյ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Քինյ. Փրկել զմեզ ի փորձութենէ եւ յամենայն վտանգից մերոց:

Սրկ. Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուիք.

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոյ՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, եւ իջանելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ: Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա:

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Սրկ. Օրհնեցէք, մանկունք, ըզՏէր, եւ օրհնեցէք զանուն նորա:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲԶ.

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք զանուն նորա:

Որ թագաւորդ եւ թագաւորաց քրիստոս, ի ծառայէ դատապարտեալ համբերելով վասըն մեր. երկայնամիտ Տէր քեզ փառք:

Paravoryal yev orhnyal soorp Gooy Asdvadzadzeen, Mariam mayr Kreesdosee; mado zaghanus mer Vortvo ko yev Asdoozdo mero.

MAGHTANK

Pr: Purgel uzmez ee portsootene yev amenayn vdankeets merots.

Dn: Yev yevus khaghaghootyan uzDer aghachestsook; Vasun lesulee leenelo Dyarun Asdoodzo tsaynee aghachanats mero parekhosootyamp soorp Asdvadzadzeen, yev eechanelo ee vera mer voghormootyan yev ktootyarn Dyarn Asdoodzo. Amenagal Der Asdvadz mer, getso yev voghormya.

Pr: Orhnootyoon yev park Hor yev Vortvo yev Hokvooyrn surpo ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets amen.

Dn: Orhnetsek, mangoonk, uzDer yev orhnetsek zanoon nora.

MANGOONK

Orhnetsek mangoonk uzDer yev orhnetsek zanoon nora. Vor takavorut yes takavorats kreesdos, ee dzaraye tadabardyal hmperelev vasun mer; yergay nameed Der kez park.

Glorified and blessed ever holy Virgin, Bearer-of-God Mary, Mother of Christ, offer our supplications to Your Son and our God.

Pr: That he may please to deliver us from temptation and from all our perils.

Dn: And again in peace let us beseech the Lord, that the voice of our supplications be heard by the Lord God through the intercession of the holy Mother-of-God and that the mercy and compassion of the Lord God may descend upon us. Almighty Lord our God, save and have mercy.

Pr: Blessing and glory to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and always and unto ages of ages. Amen.

Dn: Praise the Lord, O servants of the Lord; praise the name of the Lord.

Hymn (Mangoonk)

Praise the Lord, O servants of the Lord; praise the name of the Lord. Christ, you who are King of Kings, endured judgment by a servant for our sake. Glory to you patient Lord.

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ -
ւոյն Սրբոյ:

Որ պատուական խաչիւրդ քո՝
քրիստոս եւ սուրբ արեանըդ
քո հեղմամբ կեցուցանել ըզ -
մեզ կամեցար. երկայնամիտ
Տէր քեզ փառք:

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:

Որ մարդասիրապէս վասն
ամենեցուն ամենայնի համ -
բերեցեր եւ մահու ըզմահ
կոխեցեր. երկայնամիտ Տէր
քեզ փառք:

ՔԱՐՈԶ

Սրկ. Վասն խաղաղութեան
ամենայն աշխարհի, եւ հաս -
տատութեան Սրբոյ Եկեղեցւոյ
զտէր աղաչեցուի: Ասասցուի
ամենեքեան միարբանու -
թեամբ:

Քինյ. Տէր ողորմեա. Տէր
ողորմեա. Տէր ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Սուրբ եւ, Տէր Աստուած
մեր, հօր եւ փառաւորեալ.
որ նստիս ի կառս ֆերովրէա -
կանս եւ լոյս ծագիս յարա -
րածս քո: Լուսաւորեա զմեզ,
տէր, ի ժամ առաւօտու.
որպէս զի ի ծագել լուսոյ
տուրնջեանս՝ ծագեցի առ
մեզ զուրբ մարդասիրութեան
քո: Հեռացո ի մէնջ, Տէր,
զխաբէութիւն սատանայի. եւ
զքոռնութիւն մորա խորտակեա
աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ
ամենայն սրբոց: Արա եւ գեր -
կիրս պտղաբեր ի սնունդս

*Park Hor yev Vortvo yev Hok -
vooyn Surpo.*

*Vor badvagan khacheevut ko
Kreesdos yev soorp aryanut ko
heghmamp getsootsanel uzmez
gametsar; yergaynameed Der
kez park.*

*Ayjum yev meeshd yev haveed -
yans haveedeneets; amen.*

*Vor martaseerabes vasun ame -
netsoon amenaynee hamperetser
yev mahoo uzmah gokhetyser;
yergaynameed Der kez park.*

Glory to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit.

Christ, who agreed to redeem the
world with your honorable cross
and with the shelding of your
holy blood, glory to you patient
Lord.

Now and always and unto the
ages of ages. Amen.

Who with your love toward man -
kind endured everything for all,
and by your death trampled over
death, glory to you patient Lord.

KAROZ

*Dn: Vasun khaghaghootyan
amenayn ashkharhee, yev has -
dadootyan Surpo Yegeghetsvo
uzder aghachestsook. Asastsook
amenekeyan meeyapanootyamp.*

*Pr: Der voghormya; Der
voghormya; Der voghormya.*

Dn: For the peace of the whole
world and the stability of the holy
Church, let us beseech the Lord.
Let us all say with one accord:

Pr: Lord, have mercy; Lord,
have mercy; Lord have mercy

AGHOTK

*Soorp yes, der Asdvadz mer,
huzor yev paravoryal; vor nus -
dees ee garus kerovpeyaganus;
yev looys dzakees hararadzus ko.
Loosavorya uzmez, der, ee jam
aravodoos. vorbes zee ee dza -
kel looso divunchyanus dzakes -
tsee ar mez koot martaseeroot -
yan ko. Heratso ee mench, Der,
uzkhapeyootyoon sadanayee; yev
uzpurnootyoon nora khordagya
aghotyook yev parekhosootyamp
amenayn surpots. Ara yev zer -
geerus bughaper ee sunoontus*

Holy are You, O Lord our God,
mighty and glorified, who sittest
on the cherubic chariots and
sendest forth light upon
Your creatures. Enlighten us, O
Lord, in this hour of morning, so
that at the rising of the light of
this day there may arise unto us
the compassion of Your loving -
kindness. Send away from us, O
Lord, the deceit of Satan and
crush his tyranny through the
prayers and intercession of all the
saints. Also make our land

ծառայից քոց, յորոց հանա -
պագ փառաւորեալ գովի
ամենասուրբ երրորդութիւնդ.
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

*dzarayeets kots, horots hanabaz
paravoryal kovee amenasoorp
yerrortootyoonut; ayjum yev
meeshd yev haveedyanus
haveedeneets; amen.*

fruitful for the nourishment of the
servants, by whom is always
glorified and praised thy all-holy
Trinity, now and always and unto
the ages of ages. Amen.

ՍԱՂՄՈՍ 108 (4-6)

SAGHMOS 108 (4 - 6)

PSALM 109 (4-6)

*Երկու սարկաւագ՜ ասացան փոխ
սարմու:*

*Yergoo sargavak asatsen pokh
saghmos.*

Փոխանակ սիրոյ իմոյ մատ -
նէին զիս, այլ ես յաղօթքս
կայի:

*Pokhanag seero eemo madneyeen
zees, ayl yes haghotos gayee.*

In return for my love they accuse
me, even as I make prayer for
them.

Հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարոյ, ատելութիւն փո -
խանակ սիրոյ իմոյ:

*Hadootseen eents char pokhanag
ent parvo, adelootyoon pokhanag
seero eemo.*

So they reward me evil for good,
and hatred for my love.

Կացո ի վերայ նորա մեղա -
ւոր, Սատանայ կացցէ ընդ
աջմէ նորա:

*Gatso ee vera nora meghavor,
Sadana gatstse ent achme nora.*

Appoint a wicked man against
him; let an accuser bring him
come forth guilty.

Աւետարան:

Սրկ. Օրթի: (Ոտքի կանգնիլ)
Քհնյ. Խաղաղութիւն ամենե -
ցուն:

*Dn: Ortee.
Pr: Khaghaghootyoon ame -
netsoon.*

Dn: Orthi.
Pr: Peace unto all.

Ժող. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

All: Yev unt hokvooyt koom.

All: And with your spirit.

Սրկ. Երկիւղածութեամբ
լուարուի:

*Dn: Yergyooghadzootyamp lva -
rook*

Dn: Listen with reverence.

Սրբոյ Աւետարանիս
Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու: (ԺԸ 28-ԺԹ 16)

*Surpo Avedaranees Heesoossee
Kreesdosee vor esd Hovhannoo.
(18:28-19:16)*

Pr: To the holy Gospel of Jesus
Christ according to John.
(18:28-19:16)

Ժող. Փառք քեզ Տէր Աստ -
ուած մեր:

All: Park kez Der Asdvadz mer.

All: Glory to you, O Lord our
God.

Սրկ. Պոստիսումէ:

Dn: Broskhoome.

Dn: Be attentive.

Ժող. Ասէ Աստուած:

All: Ase Asdvadz.

All: God is speaking.

Վասն չարչարանաց Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

*Vasun charcharanats Dyarun
mero Heesoossee Kreesdosee.*

For the sake of the passion our
Lord, Jesus Christ.

<p>Կայիափայի տունէն Յիսուսը տարին կուսակալին ապարանքը: Այգարաց էր:</p>	<p><i>Gayeeyapayee doonen Heesoose dareen goosagaleen abaranke. Aykapats er.</i></p>	<p>Then they led Jesus from the house of Cai'a-phas to the praetorium. It was early.</p>
<p>Բայց Հրեաները ապարանք չմտան, որպէսզի չպղծուին եւ որպէսզի Զատիկը ուտեն:</p>	<p><i>Payts Hryanere abarank chumudan, vorbeszee chubghdzuveen yev vorbeszee Zadeege ooden.</i></p>	<p>They themselves did not enter the praetorium, so that they might not be defiled, but might eat passover.</p>
<p>Ուստի Պիղատոս ինք դուրս ելաւ եւ ըսաւ անոնց. «Այս մարդուն դէմ ի՞նչ ամբաստանութիւն կը ներկայացնէ՞»:</p>	<p><i>Oosdee Beeghados eenk toors yelav yev esav anonts: "Ays martoon tem eench? ampasdanoo tyoon ge nergayatsnek".</i></p>	<p>So Pilate went out to them and said, what accusation do you bring against this man?</p>
<p>Պատասխանեցին անոր եւ ըսին. «Նքէ այս մարդը չարագործ չըլլար՝ քու ձեռքդ չէինք մատներ գայն»:</p>	<p><i>Badaskhanetseen anor yev eseen; "Yete ays marte charakordz chullar koo tserkut cheyeenk madner zayn".</i></p>	<p>They answered him, "If this man were not an evildoer, we would not have handed him over."</p>
<p>Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Դուք առէ՛ք զայն եւ ձեր օրէնքին համաձայն դատեցէ՛ք»:</p>	<p><i>Beeghados esav anonts; "Took arek zayn yev tser orenkeen hamatsayn tadetsek".</i></p>	<p>Pilate said to them, "Take him yourselves and judge him by your own law."</p>
<p>Հրեաները ըսին անոր. «Մեզի համար օրինաւոր չէ ոեւէ մէկը սպաննել»: Որպէսզի կատարուի Յիսուսի այն խօսքը գոր ան ըսած էր՝ ակնարկելով թէ ինչ մահով պիտի մեռնէր ինք:</p>	<p><i>Hryanere eseen anor; "Mezee hamar oreenavor che voyeve mege usbannel". Vorbeszee gadarvee Heesoosee ayn khoske zor an esadz er agnargelov te eench mahov beedee merner eenk.</i></p>	<p>The Jews said to him, "It is not lawful for us to put any man to death. This was to fulfill the word which Jesus had spoken to show by what death he was to die.</p>
<p>Պիղատոս դարձեալ ապարանք մտաւ, կանչեց Յիսուսը եւ ըսաւ անոր. «Դո՞ւն ես Հրեաներուն թագաւորը»:</p>	<p><i>Beeghados tartsyal abarank mudav, ganchets Heesoose yev esav anor; "Toon yes Hryaneroon Takavore".</i></p>	<p>Pilate entered the praetorium again and called Jesus, and said to him, "Are you the King of the Jews?"</p>
<p>Յիսուս պատասխանեց. «Դուն քեզմէ՞ կ'ըսես ստիկա, թէ ուրիշներ ըսին քեզի իմ մասիս»:</p>	<p><i>Heesoos badaskhanets; "Toon kezme? geses adeega, te ooreeshner eseen kezee eem masees".</i></p>	<p>Jesus answered, "Do you say this of your own accord, or did others say it to you about me?"</p>
<p>Պիղատոս պատասխանեց. «Մի՞թէ ես ալ Հրեա՞յ եմ. քու ազգդ եւ քահանայապետները</p>	<p><i>Beeghados badaskhanets; "Meete yes al Hrya? yem; koo azkt yev kahanayabednere kez madnetseen</i></p>	<p>Pilate answered, "Am I a Jew? Your own nation and the chief priests have handed you over to</p>

Ֆեզ մատնեցին իմ ձեռքս.
Ի՞նչ ըրած ես դուն»:

eem tserkus; eench? eradz yes toon".

me; what have you done?"

Յիսուս պատասխանեց. «Իմ
թագաւորութիւնս այս աշ-
խարհէն չէ. եթէ իմ թագաւո-
րութիւնս այս աշխարհէն
ըլլար՝ իմ սպասաւորներս
անշուշտ կը կռուէին, որպէս-
զի Հրեաներուն ձեռքը չմատ-
նուիմ. բայց, արդ, իմ թա-
գաւորութիւնս այստեղէն չէ»:

Heesoos badaskhanets; "Eem takavorootyoonus ays ashkharhen che; yete eem takavorootyoonus ays ashkharhen ellar eem ubasavornerus anshooshd ge grveyeen, vorbeszee Hryaneroon tserke chumadnuveem; payts, art, eem takavorootyoonus asdeghen che".

Jesus answered, "My kingship is not of this world; if my kingship were of this world, my servants would fight, that I might not be handed over to the Jews; but my kingship is not from the world."

Պիղատոս ըսաւ անոր. «Ուրե-
մն եթէ այդպէս է՝ դուն թա-
գաւոր ես»:

Beeghados esav anor; "Ooremun yete aytbes e toon takavor? Yes".

Pilate said to him, "So you are a king?"

Յիսուս պատասխանեց անոր.
«Դուն կ'ըսես որ թագաւոր
եմ. բայց ես անոր համար իսկ
ծնած եմ եւ անոր համար իսկ
եկած եմ աշխարհ, որպէսզի
վկայեմ ճշմարտութեան: Ա-
մէն մարդ որ ճշմարտութեան
է, կը լսէ իմ ձայնս»:

Heesoos badaskhanets anor; "Toon geses vor takavor yem; payts yes anor hamar eesg dzu nadz yem yev anor hamar eesg yegadz yem ashkharh, vorbeszee vugayem jushmardootyan. Amen mart vor jushmardootene e, ge luse eem tsaynus".

Jesus answered, "You say that I am king. For this I was born, and for this I have come into the world, to bear witness to the truth. Every one who is of the truth hears my voice."

Պիղատոս ըսաւ անոր. «Ինչ է
ճշմարտութիւնը»:

Beeghados esav anor; "Eench e jushmarsootyoon".

Pilate said to him, "What is the truth?"

Երբ այս ըսաւ՝ դարձեալ
դուրս ելաւ, Հրեաներուն առ
ջեւ, եւ ըսաւ անոնց. «Ես ոչ
մէկ յանցանք կը գտնեմ անոր
վրայ»:

Yerp ays esav tartsyal toors yelav, Hryaneroon archev, yev esav anonts; "Yes voch meg hantsank ge kudnem anor vura.

After he had said this, he went out to the Jews again, and told them, "I find no crime in him."

Բայց դուք սովորութիւն ու-
նիք, որ Զատիկի տօնին ես
մարդ մը արձակեմ ձեզի.
արդ, կ'ուզե՞ք որ ձեզի ար-
ձակեմ Հրեաներուն թագա-
ւորը»:

Payts took sovorootyoon ooneek, vor Zadgee doneen yes mart me artsagem tsezee; art, goozek? vor tsezee artsagem Hryaneroon takavore".

But you have a custom that I should release one man for you at Passover; will you have me release for you the King of the Jews?"

Ամէնք աղաղակեցին եւ ը-
սին. «Ոչ ասիկա, այլ՝ Բա-
րաբ քան»: Եւ այն Բարաբբան
աւագակ էր:

Amenke aghaghagetseen yev eseen; "Voch aseega, ayl Parappan". Yev ayn parappan avazag er.

They cried out again, "Not this man, but Barabbas! " Now Barabbas was a robber."

Այն ատեն Պիղատոս առաւ Յիսուսը, գանակոծել տուաւ զայն: Իսկ զինուորները, փուշէ պսակ շինելով, դրին անոր գլուխը եւ ծիրանի զգեստ հագցուցին անոր: Եւ կուգային անոր բով ու կ'ըսէին. «Ողջոյն, հրեաներու թագաւոր»: Եւ ապտակներ կը զարնէին անոր:

Պիղատոս դարձեալ դուրս ելաւ եւ ըսաւ անոնց. «Ահա զայն դուրս կը բերեմ, ձեզի, որպէսզի գիտնա՞ք թէ ես անոր վրայ ո՞նէ յանցանք չեմ գտներ»:

Յիսուս դուրս ելաւ. եւ փուշէ պսակ ուներ ու ծիրանի զգեստ:

Եւ Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Ահա ձեր մարդը՝ ձեզի»:

Երբ քահանայապետներն ու սպասաւորները տեսան Յիսուսը՝ աղաղակ բարձրացուցին եւ ըսին. «Խաչը հանէ, խաչը հանէ զայն»:

Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Դուք առէ՛ք զայն ձեր մէջ եւ դուք խաչեցէ՛ք, քանի որ ատոր վրայ ո՞նէ յանցանք չեմ գտներ»:

Հրեաները պատասխանեցին անոր. «Մենք օրէնք ունինք, եւ ըստ մեր օրէնքին, պէտք է մեռնի ան, որովհետեւ ինքզինքն Աստուծոյ Որդի դարձուց»:

Երբ Պիղատոս այս խօսքերը լսեց՝ աւելի եւս վախցաւ: Ան

Ayn aden Beeghados arav Heesoose, kanagodzel duvav zayn. Eesg zeenvornere, pooshe busag sheenelov, treen anor kulookhe yev dzeeranee uzkesd haktsoo - tseen anor. Yev gookayeen anor kov oo guseyeen; "Voghchooy, Hryaneroo takavor". Yev ab - dagner ge zarneyeen anor.

Beeghados tartsyal toors yelav yev esav anonts; "Aha zayn toors ge perem, tsezee vorbeszee keednak te yes anor vura voyeve hantsank chem Kudner".

Heesoos toors yelav; yev poo - she busag ooner oo dzeeranee uzkesd.

Yev Beeghados esav anonts; "Aha tser marte tsezee".

Yerp kahanayabednerun oo usbasavornere desan Heesoose aghaghag partsratsootseen yev eseen; "Khache hane, khache hane zayn",

Beeghados esav anonts; "Took arek zayn tser mech yev took khachetsek, kanee vor ador vura voyeve hantsank chem. Kudner".

Huryanere badaskhanetseen anor; "Menk orenk ooneenk, yev usd mer orenkeen, bedk e mernee an, vorovhedev eenkzeenk Asdoodzo Vortee tartsoots".

Yerp Beeghados ays khoskere lusets avelee yevus vakhtsav. An

Then Pilate took Jesus and scourged him. And the soldiers plaited a crown of thorns, and put it on his head, and arrayed him in a purple robe; they came up to him, saying, "Hail, King of the Jews!" and struck him with their hands.

Pilate went out again, and said to them, "Behold, I am bringing him out to you, that you may know that I find no crime in him."

So Jesus came out, wearing the crown of thorns and the purple robe.

Pilate said to them, "Here is the man!"

When the chief priests and the officers saw him, they cried out, "Crucify him, crucify him!"

Pilate said to them, "Take him yourselves and crucify him, for I find no crime in him."

The Jews answered him, "We have a law, and by that law he ought to die, because he has made himself the Son of God."

When Pilate heard these words, he was the more afraid; he

դարձեալ, կրկին անգամ մտաւ ապարանքը եւ ըսաւ Յիսուսի. «Ուրկէ՞ ես դուն»:

tartsyal, gurgeen ankam mudav abaranke yev esav Heesoosee; "Oorge? yes toon".

entered the praetorium again and said to Jesus, "Where are you from?"

Եւ Յիսուս պատասխան չուսաւ անոր:

Yev Heesoos badaskhan chudvav anor.

But Jesus gave no answer.

Պիղատոս անոր ըսաւ. «Ինձի հետ չե՞ս խօսիր. չե՞ս գիտեր թէ իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու եւ իշխանութիւն ունիմ քեզ ազատ արձակելու»:

Beeghados anor esav; "Eendzee hed ches? khoseer; ches? keeder te eeshkhanootyoon ooneem kez khache haneloo yev eeshkhanootyoon ooneem kez azad artsageloo".

Pilate therefore said to him, "You will not speak to me? Do you know that I have power to release you, and power to crucify you?"

Յիսուս պատասխանեց. «Դուն իմ վրաս եւ ոչ մէկ իշխանութիւն կ'ունենայիր, եթէ ի վերուստ տրուած չլլար քեզի. ատոր համար ալ, ով որ զիս քու ձեռքդ մատնեց՝ անոր մեղքը անկի մեծ է»:

Heesoos badaskhanets; "Toon eem vuras yev voch meg eeshkhanootyoon goonenayeer, yete ee veroosd drvadz chellar kezee; ador hamar al, ov vor zees koo tserkut madnets anor meghke avelee medz e".

Jesus answered him, "You would have no power over me unless it had been given you from above; therefore he who delivered me to you has the greater sin."

Ասոր վրայ Պիղատոս կ'ուզէր ազատ արձակել զայն: Իսկ Հրեաները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. «Եթէ զայն արձակես՝ կայսրին բարեկամ չես: Ամէն ով որ ինքզինքն թագաւոր կը կոչէ՝ հակառակ է կայսրին»:

Asor vera Beeghados goozer azad artsagel zayn. Eesg Hur – yanere gaghaghageyeen oo geseyeen; "Yete zayn artsages gaysreen paregam ches. Amen vok vor eenkzeenk takavor ge goche hagarag e gaysreen".

Upon this Pilate sought to release him, but the Jews cried out, "If you release this man, you are not Caesar's friend; every one who makes himself a king sets himself against Caesar."

Իսկ երբ Պիղատոս լսեց այս խօսքերը՝ դուրս բերել տուաւ Յիսուսը, նստաւ բեմին վրայ, այն տեղը որ քարայտակ կը կոչուէր, իսկ երբայեցերէն՝ կապապաթա:

Eesg yerp Beeghados lusets ays khoskere toors perel duvav Heesoose, nusdav pemeen vura, ayn deghe vor karahadag ge gochver, eesg yeprayetseren gabbata.

When Pilate heard this words, he brought Jesus out and sat down on the judgment seat at a place called The Pavement, and in Hebrew, Gabbatha.

Զատկի ուրաթն էր, եւ մօտ վեցերորդ ժամը: Եւ Պիղատոս ըսաւ Հրեաներուն. «Ահա ձեր թագաւորը՝ ձեզի»:

Zadgee oorpatun er, yev mod vetserort jame. Yev Beeghados esav Hryaneroon; "Aha tser takavore Tseeze".

Now it was the day of preparation of the Passover; it was about the sixth hour. He said to the Jews, "Here is your King!"

Իսկ անոնք կ'աղաղակէին. «Վերցուր մեր մէջէն, վերցուր մեր մէջէն եւ խաչը հանէ զայն»:

Eesg anonk gaghaghageyeen; "Vertsoor mer mechen, vertsoor mer mechen yev khache hane zayn".

They cried out, "Away with him, away with him, crucify him!"

Պիղատոս ըսաւ անոնց: «Ես
ձեր քագաւորը խա՞չը հա-
նեմ»:

Քահանայապետները պա-
տասխանեցին. «Մենք ուրիշ
քագաւոր չունինք, բացի
կայսրէն»:

Այն ատեն անոնց ձեռքը
տուաւ Յիսուսը, որպէսզի
խաչը հանուի:

ԵՐԳ

Զրհանդուրծեալ բնութեամբ
բարւոյն ունել միայն զանճառ
բարին. այլ ստեղծեալ զմարդ
յիւր պատկերին ի վեցերորդն
առաւօտին. եւ ի յերրորդ ժամ
զկողածինն ի յօգնութիւն եւ
հողածնին. գորս ի դրախտին
եղ վայելել, բայց ի պըտողոյն
մահու արգել:

Պապանձեալ առ դատողին
յետ յանցանաց Ադամըն հին.
զկինըն պատճառ եղեալ
խարմանն եւ կինըն զօճըն
դաւանան. որով երկիրս այս
անիծաւ, փուշ եւ տատասկ ի
սմա բուսաւ. վընիոն մահու
մարդոյն տըւաւ դառնալ ի
հող ուստի ստեղծաւ:

Զընջել փութայր Հայրըն փա-
նաց ըզգիր պարտեաց մեր
յանցանաց. որով զգեցաւ որ-
դին գըրթած ի վեց դարուն
զմարմին մեղաց. Հօր հանու-
թեամբ ի մահ խաչին եկըն
կամաւ ի յուրբաթին. գառըն

*Beghados esav anonts; "Yes tser
takavore khache? hanem".*

*Kahanayabednere badaskhane -
tseen; "Menk ooreesh takavor
chooneenk, patsee gaysren".*

*Ayn aden anonts tserke duvav
Heesoose, vorbeszee khache
hanvee.*

YERK

*Chehantoorjyal pnootyamp par -
vooyn oonel meeyayn zanjar pa-
reen; ayl usdeghdzyal uzmart
yoor badgereen ee vetserortun
aravodeen; yev ee herrort jam
uzgoghadzeenun ee hoknootyoon
yed hoghadzneen; zors ee trakh-
deen yet vayelet, payts ee bud-
ghooyn mahoo arkel*

*Babantsyal ar tadogheen hed
hantsanats Atamun heen; uzgee -
nun badjar yetyal khapmanun yev
geen zotsun tavajan; vorov
yergeerus ays aneedzav, poosh
yev dadasg ee suma poosav;
vujeer mahoo martooyn duvav
tarnal ee hogh oosdee usdegh-
dzav.*

*Chunchel pootayr Hayrun parats
uzkeer bardyats mer hantsanats;
vorov uzketsav vorteen kutadz ee
vets taroon uzarmeen meghats;
Hor hajootyamp ee mah kha-
cheen yegun gamav ee hoorpa-
teen; karun zenav ee heen*

Pilate said to them, "Shell I
crucify your King?"

The chief priests answered, "We
have no king but Caesar."

Then he handed him over to them
to be crucified.

**HYMN OF THE DAYS OF
CREATION- For Fridays**

He who is good by nature, not
enduring to have alone the
ineffable good, created man in his
own image in the morning of the
sixth day; and in the third hour he
gave the one born of the ribs as
helper to the one born of the earth
and he put them in paradise to
enjoy, but he forbade them the
fruit of death.

After the transgression Adam of
old was struck dumb before the
Judge putting the blame on the
woman for the guile and the
woman on the treacherous
serpent, because of which this
earth was cursed, thorns and
thistle grew therein, sentence of
death was given to man that he
should return to earth from
which he was created.

The Father of glory made haste to
abolish the record of our debt of
transgressions, therefore the
merciful Son in the sixth age took
upon himself the body of sin;
according to the good pleasure of
the Father he came willingly to

գեմաւ ի հին գատկին փոխան
գառանցն օրինակին:

*zadgeen pokhan karantsun
oreenageen.*

the death of the Cross on Friday,
the lamb was slain on the old
Passover, instead of the lambs
that prefigured him.

Ռահիւ լուսոյ պատուիրանին
արդարութեան նանապար -
հին. բարձրանալով քո ի խա -
չին բարձրացուցեր զմեզ ի
յերկինս. քո անպատում խո -
նարհութեամբդ եւ կամաւոր
խաչելութեամբդ. հաշտեաց
ընդ մեզ Տէր գրթութեամբ եւ
թող ըզմեղս ողորմութեամբ:

*Raheev looso badveeraneen
artarootyan janabarheen;
partsranalov ko ee khacheen
partsratsootser uzmez ee
hergeenus; ko anbadoom
khonarhootyamp yev gamavor
khachelootyamp; hashdyats
ent mez Der kutootyamp yev togh
uzmeghus voghormootyamp.*

By the luminous way of the
commandment and by the path of
righteousness thou, lifting thyself
up on the Cross, didst lift us up to
heaven; through thine unspeakable
humility and crucifixion
willingly suffered, O Lord, be
reconciled with us in thy compas-
sion and in thy mercy forgive
us our sins.

Սուկալիդ սերովրէից եւ ա -
հաւորըդ քովրէից. խոնար -
հեցար ի չարչարանս չարչա -
րելի բնութեամբ մարդկան. ի
խաչին զմեղս ըսպաներ եւ
զդատակնիք մահու լուծեր.
հաշտեաց ընդ մեզ Տէր գր -
թութեամբ եւ թող ըզմեղս
ողորմութեամբ:

*Sosgaleet serovpeyeets yev aha-
vorut krovpeyeets; khonarhetsar
ee charcharanus charcharelee
pnootyamp martgan; ee kha-
cheen uzmeghus usbaner yev
uztadagneek mahoo loodzer;
hashdyats ent mez Der kutoot-
yamp yev togh uzmeghus
voghormootyamp.*

O Lord, who art terrible to the
seraphim and fearful to the cheru-
bim, thou didst humble thyself to
endure sufferings in the passible
human nature; thou didst kill sin
on the Cross and didst make void
the sentence of death; reconcile
with us, Lord, in thy compassion
and in thy mercy forgive us our
sins.

Վեհագոյն բնութեանց էից եւ
արարիչըդ բոլորից. յորժամ
ծագես զխաչիդ նըշան ի
գալըստեան քո միւսանգամ.
զերկրպագուս այժմ հաւա -
տով լուսաւորեա նորին լու -
սով. զի համաձայն խաչագ -
գեցիցն ըզմեզ օրհնեմք յաւի -
տեանից:

*Vehakooyn pnootyants eyeets
yev arareechut poloreets; hor-
jam dzakes uzkhacheet nushan
ee kalusdyan ko musankam;
zergurbakoos ayjm havadov
loosavorya noreen loosov; zee
hamatsayn khachazketseetsun
uzkez orhnemk haveedeneets.*

Thou art supreme over the na-
tures of beings and art the Maker
of all; when thou wilt raise up the
sign of thy Cross in thy second
coming, them that now worship
thee in faith enlighten with the
light of thy Cross, so that in
concord with that have put on the
Cross, we may bless thee for
evermore.

(Ումի կանգնիլ)

Սրկ. Խնդրեսցուք հաւատով
միաբանութեամբ ի Տեառնէ՛
զի զողորմութեան զընորհս
իւր արասցէ ի վերայ մեր:
Տէրն ամենակալ կեցուցէ եւ
ողորմեսցի:

*Dn: Khuntrestsook havadov
meeyapanootyamp ee Dyarne
zee zoghormootyan uzshunorhus
yoor arastse ee vera mer. Derun
amenagal getsoostse yev
voghormestsee.*

Dn: Let us ask in faith and in
one accord of the Lord that it may
please him to bestow the grace of
his mercy upon us.
May the Lord almighty save us
and have mercy.

Կեցո՛ Տէր:

Getso Der.

All: Save us, Lord.

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա.
Տէր ողորմեա:

*Der voghormya; Der voghormya;
Der voghormya.*

Lord, have mercy; Lord, have mercy; Lord have mercy.

ԱՂՕԹՔ

AGHOTK

PRAYER

Քհնյ. Քում ամենագոր եւ հրաշալի մատնութեանդ Քրիստոս Աստուած մեր, երկիր պագանեն զօրք հրեշտակաց. զի դու միայն ունիս զանմահութիւն ընակեալդ ի լոյս անմատոյց: Եւ մեք հողեղէն արարածքս խոնարհեալ երկիւղի երկիր պագանեմք, զտուրք եւ զհրաշալի եւ զյաղթող զմատնութիւնդ քո օրհնեմք եւ փառաւորեմք: Եւ ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք զօրհնութիւն եւ զփառոս՝ ընդ Հօր եւ Որդոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգոյդ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Pr: Koom amenazor yev hra-shalee madnootyanut Kreesdos Asdvadz mer, yergeerbakanen zork hreshdagats; zee too meeyayn oonees zanmahootyoon pnagyalut ee looys ammadooyts. Yev mek hogheghen araradzkus khonaryal yergyoogheev yergeerbakanemk, uzsoorp yev uzhrashalee yev uzhaghtogh uzmadnootyoonut ko orhnmek yev paravoremk. Yev ent yerg-nayeen zorsun madootsanemk zorhnootyoon yev uzparus ent Hor yev Vortvo yev ent Surpo Hokvooyt; ayjum yev meeshd yev haveedyanus haveedeneets; amen.

Pr: To Your all-powerful and wondrous betrayal, O Christ our God, the hosts of angels bow down; for You only have immortality, You who dwell in light unapproachable. And we, creatures made of dust, humble ourselves and bow down in fear and bless and glorify Your holy, wondrous and triumphant betrayal. And with the heavenly hosts we give blessings and glory to You, together with the Father and the Holy Spirit, now and always and unto the ages of ages. Amen.

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Pr: Orhnyal Der Mer Heesoos Kreestos. Amen.

Blessed be our Lord Jesus Christ. Amen.

Հայր մեր որ յերկինս եւստուրք եղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազօրդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն. Այլ փրկեա զմեզ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Hayr mer vor hergeens yes, soorp yegheetsee anoon ko. Yegestse arkayootyoon ko; yegheetseen gamk ko vorbes hergeens yev hergree. Uzhats mer hanabazort door mez aysor. Yev togh mer uzbardees mer; vorbes yev mek toghoomk merots bardabanats. Yev mee daneer uzmez ee portsootyooone; Ayl purgya uzmez ee chare. Zee ko e arkayootyoon yev zorootyoon yev park havidyanus; Amen.

Our Father, who are in haven, hallowed be your name; your kingdom come, your will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our bread; and forgive us our debts, as we forgive our debtors; and lead us not into temptation; but deliver us from evil. For thine is the kingdom and power and the glory for ever and ever. Amen.

Արկ. Եւ եւս խաղաղութեան
զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կեցո՛ր
եւ ողորմեա՛:

*Dn: Yev yevs khaghaghootyan
uzder aghachestsook engal getso
yev voghormya.*

Dn: Again in peace let us
beseech the Lord. Receive, save
and have mercy.

Քինյ. Օրհնութիւն եւ փառք
Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սբր -
բոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտ -
եանս յաւիտենից ամէն:

*Pr: Orhnootyoon yev park Hor
yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo
ayjum yev meeshd yev haveedya -
nus haveedeneets amen.*

Pr: Blessing and glory to the
Father and to the Son and to the
Holy Spirit, now and always and
unto the ages of ages. Amen.

Նորայ գտարք խաչն եւ գԱւետարանն
ի վերայ գրքակալին. Նպիսկոպոսն
կամ Աւագ քահանայն խնկարկեսցէ.
Եւ այլքն սկսանիցին շարական՝ ԲԿ:

*Yetyal uzsoorp Khachun yev zAvedara-
nun ee vera krkagaleen Yebeesgobosun
gam Avak kahanayn khungargestse yev
aylkun usgusaneetseen sharagan PG.*

*Then they shall erect a cross and a
gospel book on a stand in the center of
the chancel, and the pastor shall
incense, while they sing the following
hymn (Khachy ko Kristos).*

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ.

(Մունկի գայ կամ ուրի կանգնիլ):

SHARAGAN

(dzoongee kal gam vodkee gankneel).

Խաչի քոյ Քրիստոս երկիր -
պագանեմք, եւ գտարք մատ -
նութիւնդ քո մեծացուցանեմք
եւ գտարք չարչարանդ քո
փառաւորեմք: Եկայք հաւա -
տացեալք երկրպագեսցուք
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ.
Վասն զի եկն ի ձեռն խաչին
իւրոյ շնորհեաց պարգեւս
աշխարհի: Սուրբ Աստուած,
սուրբ եւ հօր, սուրբ եւ
անմահ, որ մատնեցար վասն
մեր ողորմեա մեզ:

*Khachee ko Kreesdos yergurba -
kanemk, yev uzsoorp madnoo -
tyoonut ko medzatsootsanemk yev
uzsoorp charcharansut ko para -
voremk. Yegayk havadatsyalk
yergurbakestsook Kreesdosee
Asdoodzo mero; vasn zee yegn ee
tserun khacheen yuro shunorh -
yats barkevus ashkharhee. Soorp
Asdvadz, soorp yev huzor, soorp
yev anmah, vor madnetsar vasun
mer voghormya mez.*

We worship your cross Christ,
magnify your holy betrayal and
glorify your holy suffering. Come
O faithful; let us worship Christ
our God. For He has come and
through His cross has granted his
gifts to the world. Holy God,
Holy Almighty, Holy Immortal,
who were betrayed for our sake,
have mercy on us.

(Repeated three times)

(Այսպէս երիցս կրկնելով)

Փառք սուրբ խաչիդ, ալելու -
իա. սուրբ մատնութեանդ,
ալելուիա, չարչարանացրդ,
ալելուիա:

*Park soorp khacheet, alelooya;
soorp madnootyant, alelooya,
charcharanatsut, alelooya.*

Glory to your Cross, Alleluia.
Holy betrayal Alleluia. Your
sufferings Alleluia.

Նշանեցաւ, առ մեզ լոյս երե -
սաց քոյ եւ ետուր ուրախու -
թիւն արտից մերոց, ի պտղոյ
ցորենոյ գինւոյ եւ ձիթոյ իւր -
եանց լցուցեր զնոսա:

*Nushanetsav, ar mez looys yere -
sats kots yev yedoor oorakhoo -
tyoon surdeets merots, ee
budgho tsoreno keenvo yev tsee -
to yuryants lutsootser uznosa.*

The light shining of your face has
spotted on us and gave joy to our
hearts. You filled them with their
fruits, grain, wine and oil.

<p>Փառք սուրբ խաչիդ, ակելու - իա. սուրբ մատնութեանդ, ակելուիա, չարչարանացրդ, ակելուիա:</p>	<p><i>Park soorp khacheet, alelooya; soorp madnootyant, alelooya, charcharanatsut, alelooya.</i></p>	<p>Glory to your Cross, Alleluia. Holy betrayal Alleluia. Your sufferings Alleluia.</p>
<p>Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:</p>	<p><i>Park yev yergurbakootyoon Hor yev Vortvo yev Hokvooyn Surpo; ayjm yev meeshd yev haveedyans haveedeneets amen.</i></p>	<p>Glory and worship to the Father and to the Son and to the Holy Spirit. Now and always and unto the ages of ages. Amen.</p>
<p>Փառք սուրբ խաչիդ, ակելու - իա. սուրբ մատնութեանդ, ակելուիա, չարչարանացրդ, ակելուիա:</p>	<p><i>Park soorp khacheet, alelooya; soorp madnootyant, alelooya, charcharanatsut, alelooya.</i></p>	<p>Glory to your Cross, Alleluia. Holy betrayal Alleluia. Your sufferings Alleluia.</p>
<p>Խաչն կենարար որ եղեւ մեզ փրկութիւն սովաւ ամենեւ - եան զքեզ բարեբանեմք:</p>	<p><i>Khachun genarar vor yeghev mez purgootyoon sovav amenekyan uzkez parepanemk.</i></p>	<p>The life-giving cross which be - came salvation unto us. Through this we all praise you.</p>
<p>Սրկ. Սուրբ խաչիւս աղա - չեսցուք զՏէր զի սովաւ փր - կեսցէ զմեզ ի մեղաց. եւ կե - ցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ, ամենակալ Տէր Աստ - ուած մեր, կեցո եւ ողորմեա:</p>	<p><i>Dn: Soorp khacheevs aghaches - tsook uzder zee sovav purgestse uzmez ee meghats; yev getsoostse shunorheev voghormootyan yooro, amenagal Der Asdvadz mer, getso yev voghormya.</i></p>	<p>Dn: By the holy cross let us beseech the Lord, that he may thereby deliver us from sins and may save us by the grace of his mercy. Almighty Lord our God, save and have mercy.</p>
<p>Քհնյ. Պահպանիչ եւ յոյս հա - ւատացելոց Քրիստոս Աստ - ուած մեր պահեա պահպան - եա գհաւատացեալ ժողովուր - դս քո՝ ընդ հովանեաւ Սուրբ եւ պատուական Խաչիւդ քով ի խաղաղութեան. փրկեա ագատեա յերեւելի եւ աներե - ւոյթ թշնամւոյն: Արժանա - ւորեա գոհութեամբ փառա - ւորել զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:</p>	<p><i>Pr: Bahbaneech yev hooyis havadatselots Kreesdos Asdvadz mer bahya bahbanya uzhavadats - yal joghovoortus ko ent hovanyav Soorp yev badvagan Khacheevut kov ee khaghaghootyan; purgya azadya herevelee yev anerevooyt tchnamvooyn. Arjanavorya kohootyamp paravorel uzkez ent Hor yev ent Surpo Hokvooyt; ayjum yev meeshd yev haveed - yanus haveedeneets; amen.</i></p>	<p>Pr: Guard us, O Christ our God, under the shadow of thine holy and venerable cross in peace. Deliver us from enemies visible and invisible. Make us worthy to give thanks to thee and to glorify thee with the Father and with the Holy Spirit, now and forever and unto the ages of ages. Amen.</p>
<p>Օրհնեալ եղերուք ի շնորհաց սրբոյ հոգւոյն, երթայք խաղա - ղութեամբ, եւ Տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեանդ, ամէն:</p>	<p><i>Orhnyal yegherook ee shunorhats srpo hokvooyn, yertayk khagha - ghootyamp, yev der yegheetsee ent tsez ent amenesyanut, amen.</i></p>	<p>Be blessed by the grace of the Holy Spirit. Depart in peace and the Lord be with you all. Amen.</p>

